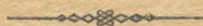

لباب ترجمہ سی

فتح البیاب

ترجمہ اللباب

(اول مرتبہ باصلووی)

مترجمی: شاگردان محمدی

ناشری: برادران کریموفلر.

کریموفلر مطبعہ سی قزاندہ

۱۹۱۰

КАЗАНЬ

Лито-типографія Т-го Д-жа „Бр. НАРИМОВЫ“

1910

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(اعوذ) صیونامان (بالله) الله تعالى گه (من الشيطان الرجيم) الله تعالى نڭ
طرفندان سورلمش شيطاننڭ ضررنن.

(بسم الله) بو شریعتده درست بولغان اشنى الله تعالى نڭ اسمى ایله
باشلیمن. اول شوندى الله در (الرحمن) دنيا يورتونده هر کمگه مؤمنگه ومؤمنن
باشقالارغاده رحمت قیلغوچیدر. (الرحيم) اما آخرت يورتنده (قیامتده)
مؤمنلرگه گنه واهل بولغانلارغانه رحمت ایتوچیدر. دنيا داغى رحمتى رزق
بیرب هر کمنى تربیه ایتماکی در. و آخرتده رحمتى جننگه کرتوب اوزین
کورگه زمکیدر.

« کتاب اللباب » حدیثلرنڭ ایکنچى سوزلردن پاك وصاف بولغانلرین
جیغان کتابدر بو.

(الحمد لله) هر بر ماقتاو وماقتانو الله تعالى ایچونگنده در. (رب العالمین)
بتون بار بولغان نرسه لرنى تربیه ایتوچیدر اول الله تعالى. (والصلوة) الله
تعالى نڭ رحمتى (والسلام) دخى الله تعالى نڭ سلامى (على رسوله) اول الله
تعالى نڭ رسولینه بولسون (محمد) محمد اسملى اول رسول (وآله) دخى رسولنڭ
ایوجماعتى وایه رگان کمه لرینه بولسون (اجمعین) بارچاسیناده.

(اما بعد) اوشبو بسمله، حمد، وصلات و سلام سوکنده (فان اضف عباد
الله) درستلکده الله تعالى نڭ قللربنڭ ایڭ ضعیفى (واحق خلق الله) دخى
الله تعالى نڭ خلقینڭ ایڭ خورى (اصلح الله تعالى) الله تعالى اول ضعیف
قلینڭ توزک قیلغای ایدى (شأنه) حالینى (يقول) ایتور بو صفتلى قل: (انى)

سلكه مين (اردت) تلادم (ان اجمع) جيماقلىقه (كنايا) بر كتابنى (عن
ديت النبوية) پيغمبرنىڭ حديثلرنىن (والاخبار المرية) دى رسولمزدن
سلكان خبرلردن كىتاب جيماقلىقنى (باسناد صحیح) درست بولغان اسنادايله
رواية وثيقة) دى اشانچلى روايت ايله (وطرحت) ناشلادم مين (الاسانيد)
قىلدىڭ سىندلرين (ليسهل) مينم سىندلرني قالدىم مچكىل بولسون ايچوندىر
له) اول كتابنى كوكلىگه آلماقلىق (ووضعت) دى قويدىم مين (فيه) اول كتابنى
عين بابا) قرق بابنى (وفي كل باب) هر بير بابنى بولغوجىدىر (عشرة احاديث)
حديث (وسميته) آتادم مين اول كتابنى (كتاب اللباب) لىباب كتابى
ب (والله الموفق) الله تعالى ايرشدر گوجىدىر ونصيب قىلغوجى وياردىم
وجىدىر (على اتمامه) اول كتابنى تمام ايتىگه. (آمين) اى ربم اوتنويمنى
س ايتكىل!

الباب الاول في فضيلة العلم والعلماء

اولگى باب علمنىڭ وعالملرنىڭ مرتبه و قدر حرمتلرين بيانده در.
(الباب الاول) اولگى باب (في فضيلة العلم) علمنىڭ آرتوقلىقى بيانده در
علماء) دى عالملرنىڭ آرتوقلىقى بيانده در.

حديث (قال النبي) ايتىدى پيغمبر (صلى الله) رحمت قىلغاي ايدى الله
ب (عليه) اول پيغمبرگه (وسلم) دى سلامتلىك بىرگاي ايدى!
(لابن مسعود) عبد الله ابن مسعودكه (رضى الله) الله (تعالى) راضى بولغاي
ب (عنه) اول ابن مسعوددن (رسولمزدن) عبد الله ابن مسعودكه ايتىدى:
بوسك) سىنىڭ اوتوروشماقلىق (ساعة) بىر آز وقت (في مجلس العلم) علم
بىنده (لا تمس) توتماسسون سىين (قلما) قلىمنى (ولا تكتب) يازمازسون
ب (حرفا) بىر حرفنىده. شول ره وشده عالملرنىڭ مجلسنده وعظلمن توگلابقنه
ب (ورماقلىده) خىير) ايزگودر (لك) سىنىڭ ايچون (من اعتاق الف رقبة) ملك

قلنی آزاد ایئردن (ونظرک) دخی سینک قارماقئ (الی وجه العالم) عالم کمسه ناک یوزینه (خیر) ایزگودر (لک) سینک ایچون (من اطباء الفی فرس) مک آت بیرودن (فی سبیل الله تعالی) الله تعالی ناک یولند (وسلامک) دخی سینک سلام بیرمکئ (علی العالم) عالم کمسه گه (خیر) ایزگودر (لک) سینک ایچون (من عبادۃ الفی سنه) مک یل نفل عبادت قلودان. عالمر مجلسی نوابلی بولو عالمر مجلسلرند شریعت سوزلری سوزله وندئر، امامنیا سوزی سوزله سه لر یا تیک طورسه لار بو نوابلر برسیده بولاس.

۲ حدیث: (فقیه واحد) برعالم (اشد) دشمانلغی قاطیرا قدر (علی الشیطان) شیطانغه (من الفی عابد) مک نادان بولغان عابدن. عابد عبادت ایله شغلله نوچی.

۳ حدیث: (فضل العالم) عالمنک درجه و مرتبه سینک آرتقلغی (علی العابد) نادان عابد اوزره (کفضلی) مینم آرتقلغم کبیدر (علی ادناکم) سزئک ایئک توبه ن درجه لیکز گه.

۴ حدیث: (من اشتغل) بر من شغللنسه (بتعلم العلم) علم او گره نو ایله (غفر الله) یارلقار الله تعالی (له) اول کمسه نی (قبل ان یخطو) اولگی آدمون آدلادن لک. یعنی مدرسه گه باروده اولگی آدموی برابرند بتون گناهی یارلقانور.

۵ حدیث: (اکرموا) حرمتله کز (العلماء) عالمرنی (فانهم) چونکه آلا (عند الله) الله تعالی قاشمده (کرما) حرمتلیردر. علمدن حرمتلوره ک بر نرسه یوقدر.

۶ حدیث: (من نظر) بر من قاراسه (الی وجه العالم) عالم کمسه ناک یوزینه (ففرح) بس شادلانسه (به) اول قاراو سبیلی (خلق الله تعالی) یارادر الله تعالی (بتلك النظره) بو بر قاراو سبیلی (والفرحة) دخی بر شادلانو سبیلی (ملکا) بر فرشته نی (یستغفر) یارلقابو تلر اول فرشته (له) اول کشی ایچون (الی یوم القیامة) قیامت کونینه قدرلی.

۷ حدیث : (من اکرم) بر من حرمتلهسه (عالما) بر عالمنی (فقد اکرمنی) حرمتلهدی له اول میننی (ومن اکرمنی) بره و میننی حرمتلهسه (فقد اکرم الله) الله تعالی فی حرمتلهگان بولور اول کمسه (ومن اکرم الله) بر کشی الله تعالی فی حرمتلهسه (فمأویه) بس اول کشی ننگ اورناشاقچ اورنی (الجنة) اجماخ دره . چویکه الله تعالی اجماخ خواجه سیدر . حرمتله و سوزن طوطودر .

۸ حدیث : (من تعلم) بره و اویره نسه (بابا) بر بابنی (من العلم) علم لکن (عمل به) کیره ک عمل ایتسون اول علم ایله (اولم یعمل) یایسه عمل ایتماسون (کان) بولور اول اویره نو (افضل) آرتغراق (من ان یصلی الف رکعة) مک رکعت او قودان (تطوعا) نفل نمازدان . یعنی بر اش ننگ حکملرن مثلا طهارت حکملرن بلسگان کشی ثوابه مک رکعت نفل نماز قلوچی دان آرتوق در .

۹ حدیث : (نوم العالم) عالم کمسه ننگ بقوسی (افضل) آرتغراقدر (من صلوة الجاهل) نادان کمسه ننگ نمازندانده . نمازده کوکلی بولماغان و نمازنی او قیده بلمگان کشی که قاراغانده عبادت وقتی اوتمگاندن عالم ننگ یاتوب یقلاوی ثوابلیره کدر . چونکه او یانغاچ یا کما قوت ایله علم او گره تور .

۱۰ حدیث : (من زار) بر من زیارت ایتسه (عالما) بر عالمنی (فکانما زارنی) ایتورسونله اول کشی میننی زیارت ایتدی (ومن صافع) بر من کورشسه (عالما) بر عالم ایله (فکانما) ایتورسنله (صافعی) کورشدی اول کشی مینم برله (ومن جالس) بر من اوتوروشسه (عالما) بر عالم ایله (فکانما جالسنی) ایتورسنله مینم ایله اوتوروشدی (ومن جالسنی) ایتدی بر من مینم ایله اوتوروشسه (فی الدنيا) دنیاده (اجلسه الله تعالی) اوتورتور اول کشیننی الله تعالی (معی) مینم برله برکه (فی الجنة) اجماخده (یوم القيامة) قیامت کوننده عالمر یانینه باروب آلاز ایله اوطوروشو و کورشو و آلازدن علم او گره نولر ثوابه چیکدن طشلاردر .

« بو بابده بولغان حكملرنى آڭلاتو »

بو اوتكان اون مديتته هر برسند ده عالمى وعلم اوگره نوچيلرنى وآلار برله اوتوروشوچى وآلارنى سويوچيلرنى ماقنادى. اما بلمك كيرهك شريعتنه ماقناولى بولغان عالم نيندى عالمدر؟ اول شوندى عالمدر. هر نرسه نى اصلينه توشوب بلور، بلمگان بلمگانلرگه اويره تر اما بره و دنيا قدر علمنى بلسه ده بلمگانلرگه اويره تمه سه و ديننه علمى ايله خدمت ايتمه اول كمسه ايڭ يمان كمسه در. بلمك كيرهك: هر بر ملا عالم بولميدر. و هر بر عالم نكده او كازلى ملا بولو ويغنه كيرهك توگل، اما بره ونك علمى كوبمى آزى علمن بلمگانلرگه اويره توچى بولوب تابولسه شادلانو تيوش. امام بولوب مسجندن خلقغه حكايه لرو تابوشماقلا سويلگان امام عالم توگل عالم بولسه ده علمى ايله عمل ايتوچى بولميدر. همك مکتبه ترتيب ايله بالالارغه يلنك توقز آيونك دين اويره تو، اويره تكانك جيئل ترتيب ايله اويره تو و دينگه توغرى سويله ب خدمت ايتو، منه شوندى صفلى بولغان امام عالم هم علمى ايله عمل ايتوچى آتالادر اما بو بيك آرز.

« الباب الثانى » ايكنچى باب

(فى فضيلة قول لا اله الا الله ديگان سوزنك آرتقلغن و ثوابن بيانده در)
 ۱۱ حديث: (من قال) بر من ايتسه (لااله الاالله) ديو معناسى: (لااله) بوقدر تيوشلى بولوب قللق ايدلمش ذات (الاالله) مگر برالله تعالى گنه در. لااله الاالله ديگان سوزنى تهليل ديوله در. معنى سون بو اورنه ياخشى بلوب كيتلسون موندان صوڭ معنى بيلرمس. (كل يوم) بو تهليلنى هر كونه ايتسه (مائة مرة) بوز مرتبه (جاء) كيلور اول كمسه (يوم القيامة) قيامت كونك (ووجهه) حال بوكم آنك يوزى (علا) اوستون بولور (ضوء القمر) آينك ياقتولغيه (فى ليلة البدر) آينك ايڭ طولى كيچه سنده بولغان ياقتيلغنه ۲

(۲) معنى آينك اون دو تنجى كىچى نى ياقتى ولا بو كسه نك بوزى آندانه ياقتىراق بولور

۱۲ حدیث: (من قال) بر من ایتسه (لااله الاالله) دیو (مخلصا) کوکلی ایله اخلاص ایتوب (موقنا) کوکلن چنقروپ (دخل) کرر اول کشی (الجنة) اوجماغغه. یعنی جنت اهلندن بولور.

۱۳ حدیث: (افضل الذکر) تلده ایتوله تورغان سوزلرنک ایلیک آرتوغی یعنی ذکر (لااله الاالله) دیگان سوزدر (وافضل المعاء) دخیده دعانک ایلیک آرتوغی (الحمد لله) دیگان سوزدر. معناسی: (الحمد) هر بر ماقتناو و ماقتناو (الله) الله تعالی ایچونکنه در.

۱۴ حدیث: (قال الله تعالی) ایتدی الله تعالی: (لااله الاالله) دیگان سوز (حصنی) مینم قلعه مەر. ۲ (فمن دخل) ایندی بره و کرسه (حصنی) مینم قلعه مه (امن) امین وطنوچ بولور اول (من عنابی) مینم عناب من دیگان الله تعالی. بوسوز قرآنه، یوق رسولمز الله تعالی دن * بلیگاندر.

۱۵ حدیث: (ما من عبد) بولماس هیچ قل (يقول لااله الاالله) دیور (الا) مگر بولای ایتسه (قال الله تعالی) ایتور الله تعالی (صدق عبدي) مینم قلم راست ایتدی (قال) ایتدی اول (لااله الاانا) ایندی قلنک تیوشلی بولوب قلفق ایتولگان ذاتی یوق مگر مینکنه در دیدی شولای ایتگان ایچون (اشهدکم) گواهلاندر من مین سزنی (ياملاکتی) ای مینم فرشته لرم (قد غفرت له) راستدان یارلقادم مین آنک (ما تقدم) الیکه بولغانلارین (من ذنبه) گناهسندان.

۱۶ حدیث: (من قال) بر من ایتسه (لااله الاالله محمد رسول الله) دیوب (مخلصا) اخلاص باغلاب (دخل) کرر اول کشی (الجنة) اجماعغه (بلا حساب) حسابدن باشقه یعنی قلفغان اشلرینک حسابن تیکشورلس. معناسی: (لااله الاالله) تیوشلی بولوب قلفق ایتلمش ذات یوقدر مگر بر الله تعالی گنه (محمد) محمد علیه السلام (رسول الله) الله تعالی نلک بنه لرگه یبارلمش پیغمبر و رسولیدر.

۱۷ حدیث: (من قال) بر من ایتسه (لااله الاالله) دیو (من غیر عجب) کوکلندن اوزین باشقالاردان آرتوق کور و دن باشقه یا که بر عجب نرسه کور و دن

باشقە (طار) اوچار (بها) اول سوز سېبلى (طاثر) براوچوچى ذات (من تحت العرش) عرش آستوندىن (يسبح) تسبيح ايتور اول اوچوچى (مع المسبحين) باشقە تسبيح ايتوچىلر ايله برگە (الى يوم القيامة) قيامت كۈننە قدرلى (ويكتب) دىخى يازلمش بولور (له) اول كشيگە (ثوابه) اول قوشنىڭ تسبيح ثوابى .

۱۸ حديث : (من قال) بر من ايتسه (لا اله الا الله) ديوب (غفر الله) يارلقار الله تعالى (ذنوبه) اول كشينىڭ گناھلارن (وان كان) گرچە بولسە دە (مثل زيد البحر) دريا كۈبۈگى اوخشاشلى گناھلارى .

۱۹ حديث : (اذا مر) هر قېچان اوتسه (المؤمن) مؤمن كمشە (على المقابر) قېرلر اوستىدىن (فيقول) بس ايتسه (لا اله الا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد يحيى ويميت وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شئ قدير) ديوب (نور الله تعالى) نورلاندر الله تعالى (تلك القبور) شول قېرلرنى (كلها) بارچاسىنى (وغفر) دىخى يارلقار (لقائلها) اول سوزلرنى ايتوچىنى (وكتب الله) دىخى يازار الله تعالى (له) اول كمشە گە (الف الف حسنة) مىڭ مىڭ (مليون) ايزگولكنى (ورفع) دىخى كۈتەرر (له) اول كمشە نى (الف الف درجة) مىڭ مىڭ درجە گە مىڭ مىڭ گە مىليون ديولە در . بو اوروندى بىك كۈب معناسىنى در .

۲۰ حديث : (من كان) بر من نىڭ بولسە (فى قلبه) كوڭلىنىڭ (الله) الله تعالى بولسە (فعونه) بس اول كمشە نىڭ ياردېچىسىدىر (فى الدارين) ھرايكى يورتى (الله) الله تعالى (ومن كان) بر من نىڭ بولسە (فى قلبه) كوڭلىنىڭ (غيره) الله دان باشقە ذات (فخصمه) بس آنىڭ دعو اچىسىدىر (فى الدارين) ھرايكى يورطى (الله) الله تعالى

«الباب الثالث» اوچنچى باب

(فى فضيلة التسمية = بسمه ايتونىڭ ثوابن بياندار)

۲۱ حديث : (ما من عبد) بولماس ھېچ برقل (يقول بسم الله الرحمن الرحيم) ديوب ايتور (الا) مگر ايتسه (يدوب) ارر (الشيطان) شيطان

(کما ینوب) نېچک اریدرایدی (الرصاص) قورغاشین (فی النار) اوطلا .
 ۲۲ حدیث : (مامن عبد) بولماس هیچ برقل (یقول بسم الله الرحمن
 الرحیم) دیوب اینور (الا) مگر بولای ایتسه (امر الله تعالی) بیورر الله تعالی
 (للكرام الکاتبین) هرمتلو یازوچی فرشته لرگه ۴ (ان یکتب) یازمقلغه
 (فی دیوانه) آنک عمل دفترند (اربعمائة الفی درجة) دورت یوزمک درجه نی
 (فی الجنة) اجماع (ومعی) دخی بترلمش بولور (عنه) اول کومه دن (اربعمائة
 الف سینئه) دورتیوز مک یاوزلق .

۲۳ حدیث : (من کتب) برمن یازسه (بسم الله الرحمن الرحیم) نی
 (نجوده) بس کورکام قیلسه آنی (تعظیم الله تعالی) الله تعالی نی الوغلاو یوزندن
 (غفر) یارلقانمش بولور (له) اول منک (ما تقبم) الکنه بولغان نرسه نی
 (من ذنبه) گناهسندان .

۲۴ حدیث (اذا کتب) هر قیچان یازسه (احکم) سزنگ بره وگز
 (بسم الله الرحمن الرحیم) نی (فلیکم) اوزون قیلسون (الرحمن) الرحمن
 دیگان سوزنی . یعنی الرحمن ديه حرف آرالارین بیک یه نه شه قلماس .

۲۵ حدیث (اذا کتب) هر قیچان یازسه (احکم) سزنگ بره وگز
 (بسم الله الرحمن الرحیم) نی (فلیبین) بس بلرتسون (السنین) سین نی
 (فیه) اول بسم دیگان سوزده . یعنی بسم ديه تیگز صرقغه قویماس بلکه
 صرلاب (بسم) ديه یاوزلور .

۲۶ حدیث (ان الله تعالی) درستلکده الله تعالی (وزین) زینتله دی هم
 بیزه دی (السماء) کوکنی (بالکواکب) یولوزلار ایله (وزین) دخی بیزه دی
 (الله تعالی) (الملائكة) فرشته لر نی (بجبریل) جبرائیل (عهم) ایله (وزین) دخی
 بیزه دی (الجنة) اوجماخنی (بحور) حور قرلار ایله (وقصور) دخیه سرایلار
 ایله (وزین) دخی بیزه دی (الانبياء) پیغمبرلر نی (بمحمد) محمد (عهم) ایله .
 (وزین) دخی بیزه دی (الایام) کونلر نی (بیوم الجمعة) جمعه کونی ایله . (وزین)

دخی بیزه دی (اللیالی) کیچلرنی (بلیلة القدر) قدر کیچه سی ایله. (وزین)
 دخی بیزه دی (الشهور) آیلارنی (بشهر رمضان) رمضان آی ایله. (وزین)
 دخی بیزه دی (المساجد) مسجدلرنی (بالکعبة) کعبه شریف ایله. (وزین)
 دخی بیزه دی (الکذب) کتابلارنی (بالقرآن) قرآن شریف ایله. (وزین)
 دخی بیزه دی (القرآن) قرآن شریفنی (ببسم الله الرحمن الرحيم) بسم الله
 الرحمن الرحيم ایله .

۲۷ حدیث : (من قال) بر من ایتسه (بسم الله الرحمن الرحيم)
 دیوب (کنب) یازار الله تعالی (له) اول کومه فی (من الابرار) ایزگولردن (وبرئ)
 دخی بیزوچی یازار (من النفاق) منافقلاردن (والکفر) دخی ایمانسزلقدان.
 ۲۸ حدیث : (اذا قمت) هر قیچان تورساکز سز (ومشیتم) دخی
 یورسه گز (فقولوا) بس ایتوگز سز (بسم الله الرحمن الرحيم وصلی
 الله علی محمد وآله اجمعین) دیوگز (فان الناس) چونکه آدم لر (لا یغتابونکم) غیبت
 قیلماسار سزنی (ویمنعهم) دخی طیار آلارنی (الملک) فرشته (من ذلك) اوشبو
 غیبتدن معناسی: (وصلی الله) رحمت قیلغای ایدی الله تعالی (علی محمد) محمد علیه
 السلام (وآله) دخی محمد علیه السلامک اوی جماعتنه و آکا ابارگان کومه لرگه
 (اجمعین) بارچه سیناده .

۲۹ حدیث : (اذا جلستم) هر قیچان اوطورساکز (فقلتم) بس ایتسه گز
 (بسم الله الرحمن الرحيم وصلی الله علی محمد وآله اجمعین) دیوب (بولای
 ایتساکز) (وکل الله تعالی) یبارر الله تعالی (ملکا) بر فرشته فی (علی الناس)
 آدم لرگه (یمنعهم) طیار آلارنی (من الغيبة) غیبتدن (حتی تقومون) تورغانوگزه
 قدر اوتورغان بیرگزدن (ولا یغتابونکم) آدم لر سزنی غیبت قلماسار .

۳۰ حدیث : (بسم الله الرحمن الرحيم) دیگان سوز (اربع کلمات)
 دورت سوزدر (والذنوب) دخی گناهده (اربعة انواع) دورت تورلیدر:
 (ذنوب اللیل) کیچه گناهیدر برسی (و) ایکنچی (ذنوب النهار) کوندز ننگی
 گناهیدر (و) اوچنچسی (ذنوب العلانية) بلدر ب قلغان گناهیدر (و) دورتنچسی

(ذنوب السر) یا شرنگناهدر (فمن قرأ) ایمدی بر من اوقوسه (هذه الكلمات الاربع) اوشبودورت سوزنی (على الاخلاص) کوکژ قویوادوزه (غفر الله) یار لغار الله تعالی (له) اول کمسه ننگ (هذه النوب الاربعة) اوشهوسویلنگان دورت تورلی گناهلارن.

« الباب الرابع » دورتنچی باب

(في فضيلة الصلوة على النبی صلی الله علیه وسلم) بیغمبرمزگه

صلواتنک ثوابی بیاننددر

۳۱ حدیث : (من صلی) بر من صلوات ایتنسه (علی) میکا (مرة) بر مرتبه (صلی الله) رحمت قلور الله تعالی (علیه) اول منگه (عشر مرات) اون مرتبه
۳۲ حدیث : (من صلی) بر من صلوات ایتنسه (علی) میکا (الف صلوات) مک
صلوات ایله (لم یمت) اولس اول کشی (حتى یمش) سوینچ بیلمی توروب (بالجنة) اجماخ ایله .

۳۳ حدیث : (في رواية اخرى) ایکنچی حدیثک : (من صلی) بر من صلوات ایتنسه (علی) میکا (الف صلوات) مک صلوات ایله (لم تمسه) توتماس آنی (النار) اوت (ابدا) برده وهیچ بر وقتک .

۳۴ حدیث : (من نسی) بر من اونوتسه (صلوة) صلواتن (علی) میکا (فقد اخطا) تحقیق یا گاوشدی (طريق الجنة) اجماخ بولون. یعنی جنتک کروگه سبب بولغان صلواتنی اونوطو جنت بولون یا گلوشو کبیدر .

۳۵ حدیث : (صلواتکم علی) سزنگ میکا صلواتکنز (تمحو) بتورر (ذنوبکم) سزنگ گناهلارکنزنی (كالماء) صو کبی (على النار) اوت اوزره صواوتنی سوندرگان کبی صلواتک گناهنی بتورر .

۳۶ حدیث : (اولی الناس) آدملرننگ یا قنراغی (الی) میکا (يوم القيامة) قیامت کوننک (اکثرهم) کوبرک بولغانیدر (على صلوة) میکا صلوات یوزندن .

۳۷ حدیث : (من صلی) بر من صلوات ایتنسه (علی) میکا (في كل جمعة) هر بر جمعه کوننک (اربعین مرة) قرق مرتبه (بهی) بتلرلش بولور (ذنوبه) اربعین سنه) قرق یللق گناهلاری .

۳۸ حدیث : (ما من دعاء) بولماس هیچ دعا (الا بینہ) مگر بولور اول دعا ایله (و بین السماء) کوك آراسندا (حجاب) بر پرده (لابجاوزه) اوتمهس اول پرده نی دعا (حتی یصلی علی) مینم اوزره صلوات ایتکانه (فاذا فعل) قایچان اشلهسه دعا قیلوچی مونی (انغرق) یرتولور (ذلك الحجاب) اوشبو پرده (ودخل هذا الدعاء) هم اوشبو دعا کرر (فاذالم یفعل) هر قیچان قلماسه دعا قلوچی (ذلك) اوشبو (صلوات ایتو) نی (رجع الدعاء) دعاسی کیری قایتور. (قبول بولماس دیگان سوزدر.)

۳۹ حدیث : (من صلی علی) بر من میکانا صلوات ایتسه (فی کل یوم جمعة) هر بر جمعه کوننک (مائة مرة) یوز مرتبه (قضى الله) اوتهر الله تعالی (مائة حاجته) یوز حاجتن (سبعین) یتمشین (منها) اول یوزدن (فی الآخرة) آخرتک اوتهر (وثلاثین) دخی اوتوزون (منها) اول یوزدن (فی الدنيا) دنیا ده اوتهر.

۴۰ حدیث : (من صلی علی) بر من صلوات ایتسه میکانا (صلوة واحدة) بر صلواتنی (صلی الله) رحمت قلور الله تعالی (علیه) اول کمهسه گه (وملائکته) دخی الله تعالی فرشته لری رحمت استهر اول من ایچون (عشر صلوات) اون رحمت بیرر الله تعالی .

« الباب الخامس » بشنچی باب

(فی فضیلة الايمان - ايمان نك آرتوقلغن بیاندر)

۴۱ حدیث : ايمان بیانی : (الایمان) ایمان : (معرفة) الله نی تانومقلقتر (بالقلب) کوکل ایله (واقرار) دخی ایتودر (باللسان) تل ایله (وعمل) دخی اش قلودر (بالارکان) تن ایله . یعنی ایمان شولدر : اشانو تیوشلی فرسه لرگه کوکل ایله اوشانوب تل ایله ایتو وعمل ایچون بولغان (نماز روزه حج کبیلر) نی تن ایله قلودر .

۴۲ حدیث : (الایمان) ایمان (عریان) یالانغاچدر (ولباسه) آنک کیمومی (التقوی) شریعت طیغان نرسه لردن طیولودر (وزیننه) دخی آنکا

زينت و بروچى (الحياء) ادبىر (وئمرته) دىكى آنڭ يېمىشى (العلم) علمىر .
بىس بىر مەن مۇمىن بولۇپكە گىناھدان صافلانماسە ايمانى يالانغاچ بولۇر ، مۇمىن
بولۇپكە ادبى حىياسى بولماسە ايمانى نورسىز بولۇر ، بىرە مۇمىن بولۇپكە علمى
بولماسە ايمانى ايلە يېمىش چىغاره آلماس (بىعنى مۇمىنلىكىگە لازىم اشلىرى جەملەسىدىن
بولغان دىنگە خىدمەت ايتىو) آنڭ قولوندىن كىلماس .

۴۳ ھىدىث : (لا ايمان) يوقىدىر ايمان (لەمن) شول كەسە اىچون
(لا امانة) يوقىدىر توغرىلىغى (لە) اول مەنڭ (قال بعض المفسرين) . تفسىر
اىيەلرندىن بىعضلىرى ايتىدى (المراد من الامانة) بو ھىدىثكە امانتىدىن مراد
(الصلوات المکتوبە) فرض بولغان نمازلاردىر دىيدى .

۴۴ ھىدىث : (لا يؤمن) چەن مۇمىن بولماس (احدكم) سىزنىڭ ھىچ بىرە ۋەكز
(حتى يعجب) سويىكلى كورگانچەگە قىدىر (لاخيه) اوزىنىڭ مۇمىن قىلىشى اىچون
(ما يعجب لنفسه) اوزى اىچون بولۇپكە سويىگان نىرسە نى .

۴۵ ھىدىث : (لايتم) توگاللىنىس (الايمن) ايمان (الا) مگر توگەلە نىر
(بىقبول الفرائض) فرضلارى قىبول ايلەگەنە (ولايفسد) دىقى بوزولماس (الايمن)
ايمان (الا) مگر بوزولۇر (بىجھود الفرائض) فرضلارنى صانلاماوا ايلەگەنە بىعنى
فرضنى فرض توگىل دىيو ايلەگەنە (فمن انتقصت عنه) بىرە ۋەدىن كىموسە (فريضة)
بىر فرض اش (بىغىر جھود) انكاردىن باشقە (عوقب عليه) اول اشى اىچون عىتاب
قولنۇر (ۋەن تەمت له) بىرە نىڭ تاماملانسىە وتوگاللىنىسە (الفرائض) فرض اشلىرى
(ۋجبت) تىيوشلى بولۇر (لە) اول كىشىگە (الجنة) اۋچماخ .

۴۶ ھىدىث : (الايمن) ايمان (لايزيد) آرتماس (ولا ينقص) دىقى
كىمەس (ۋلىكن) شولاي بولساده (لە) اول ايمان نىڭ بولغۇچىدىر (ھدا) بىر
چىكى (فان نقص) ايتىدى اگر كىموسە (ففى ھدە نقص) بىس چىكىگە كىمور
(ۋان زاد) اگر آرتسىە (ففى ھدە زاد) بىس چىكىگە آرتۇر (ۋاصله) اول ايمان نىڭ
اصلى (شھادە ان لا اله الا الله ۋھدە لاشرىك لە ۋشھادە ان مھمدا عبك ۋرسولە
ۋالصلوة ۋالصوم ۋالزكوة ۋالحج ۋغسل الجنابة) دىر مەناسى : (لا اله الا الله)

تیوشلی بولوب قلیق اینولمیش ذات یوق مگر برالله تعالی گنه در. (وحده)
 یالغز بولوب اول الله (لاشریک) هیچ تیکداشی یوقدر (له) اول الله تعالی گه
 (وشهادة) دخی گواھلق بیمرکلکدر (ان محمدا عبده ورسوله) درستلکده محم
 (عه) الله تعالی نلک قلی ورسولی در (والصلوة) نماز (والصوم) روزه
 (والزکوة) زکات (والحج) حج (وغسل الجنابة) جنبلسکن غسل بولار هر برسیده
 ایمان نلک اصلی در. (فمن زاد) ایندی بر من آرتدرسه (فی احسانه) اخلاصنده
 (زادت) آرتور (حسناته) اول من نلک ایزگولکاری (فمن نقص) بر من کیموتسه
 ایزگولکن (نقص من ثوابه) ثوابندن کیمور .

۴۷ حدیث: (من قال) بر من اینسه (الايمان يزيد وينقص) ایمان
 آرطه ده کیمیده دیوب (ومات) دخی اولسه اول (علی حاله) شول حالنده
 (حشره الله تعالی) قوبارور اول کشینی الله تعالی (مکتوبا بین عینیہ) ایکی
 کوزی آراسنده یازلغان حالده « آیس من رحمة الله » دیوب معناسی (آیس)
 امیدسزدر بو (من رحمة الله) الله تعالی نلک رحمتندن دیمک. ایندی بولای
 بولسه (فلا تنال) ایرشمس اول ککشیگه (شفاعتی) مینم شفاعتم یعنی
 گناهسون بتوروده بولوشویم .

۴۸ حدیث: (خلق الله الکفر) الله تعالی کفرنی یاراتدی (وخصه)
 دخی آتاقلادی آنی (بالمبطل) صاراناق ایله بولورغه (والجفاء) دخی
 تورلی جفالار ایله گنه بولورغه خاصلادی. کفردن مراد نعمت قدرن بلمادر.
 ۴۹ حدیث: (خلق الله الايمان) یاراتدی الله تعالی ایماننی (وخصه)
 دخی آتاقلادی آنی (بالسغاوة) جو مار دلق برله بولورغه (والحیاء) دخی
 اویالچانلق ایله ادب ایله بولورغه .

۵۰ حدیث: (اذا دخل) هر قیچان کرسه (اهل الجنة) اجماخ اهلی (فی
 الجنة) اجماخغه (واهل النار) دخی تموغ اهلی کرسه (فی النار) اوتقه (فامر الله
 تعالی) بیورور شول چاقده الله تعالی (ان یشرح من النار) تاموغدان چفاروغه
 (من کان فی قلبه) کوکلنده بولغان کمسه نی (مثقال ذرة) توزان برتوگی آغرلغنده

کوئلند بولسه (من الايمان) ايمانندن يعنى کوئلند ايمان بوتاقلارندن آرزغه نرسه سی بولغان کشی ده تاموغدان چغار ولور.

« الباب السادس » آلتونچی باب.

(فی فضیلة الوضوء طهارتنک آرتوقلغن وثوابن بیانده در)

۵۱ حدیث: (من توضأ) بره و طهارتله نسه (للصلوة) نماز ایچون (فامسن) بس کورکام قلسه (الوضوء) طهارتن (خرج) چغار اول کشی (من الخطیئة) گناهلارندن (کیوم ولدته امه) آناسی طوغدرغان وقت کېی بولور گناهسزلقده آنسک طهارتله تگان وقتنی.

۵۲ حدیث: (من توضأ) بره و طهارتله نسه (للصلوة) نماز ایچون (فامسن) کورکام قلسه (وضوءه) طهارتن (ثم قام) شوندان صوئک تورسه (الی الصلوة) نمازغه (فصلی) صوئکه ارقوسه نمازنی (کفر) کیچرلمش بولور (عنه) اول کشیدن (ما بینهما) شول نماز ایله (وبین صلوة اخرى) ایکنچی نماز آراسنده بولغان گناهلاری. (التي) شوندی نماز (یصلی) اوقور آنی اول.

۵۳ حدیث: (الوضوء) طهارتله نو (علی الوضوء) طهارت اوستینه (نور) نوردر (علی نور) نور اوستینه. هم بره و طهارتله ندی صوئکه طهارتی بوزولاده طاغن طهارتله نه ممکن بولمقچه همیشه طهارت ایله بولا بواش بیک فائده لیدر. ۵۴ حدیث: (من نام) برمن یوقلاسه (علی الوضوء) طهارت اوزره (وادرکه) ایرشسه آگما (الموت) اولم (فی لیلة) شول کیچه سنده (وهو عند الله) الله تعالی قاشنده اول کشی (شهید) شهیددر.

۵۵ حدیث: (النائم الطاهر) طهارت اوزره یقلاوچی (کالصائم القائم) کیچه اویاغ طوروب کوندر روزه بولغوچی کېیدر.

۵۶ حدیث: (من توضأ) بره و طهارتله نسه (علی طهر) طهارت اوستینه (کذب الله تعالی) یازار الله تعالی (له) اول کمسه گه (عشر حسنات) اون ایزگولسکی. ۵۷ حدیث: (لاصلوة) یوقدر نماز (لمن) شول کمسه ایچون (لاوضوء له)

یوقدر آنک طهارتی (ولا وضوء) دخی یوقدر طهارت (لمن) شول کمسه ایچون
(لا تسمية له) یوقدر بسمله اینو اول کمسه ایچون.

۵۸ حدیث: (الوضوء) طهارت (و پاکلك) (شطر الايمان) ایمان نك
یار توسیئر.

۵۹ حدیث: (وظيفة الوضوء) طهارتنك بیلگدولنگان چيگی (مرة) بر مرتبه
یوو ایله در (ومن توضأ) ایندی بره و طهارتله نسه (مرتین) اعضالرن ایکشه ر
مرتبه یووب (كان له) بولور اول کمسه ایچون (كفلان) ایکی الوش (من الاجر)
ثوابدن (ومن توضأ) بر من طهارتله نسه (ثلاثا) اوچهر مرتبه یووب (فهو) اول
طهارت (وضوئي) مینم طهارتدر (وضوء الانبياء من قبلي) دخی میندن لك بولغان
پیغمبرلرنك طهارتیدر.

۶۰ حدیث: (خبرنا عن الله تعالى) الله تعالی دن کوچروب ایته رسولمز
(من احلث) بره و طهارتسزله نسه (ولم يتوضأ) طهارتله نسه (فقد جفاني) تحقیق
جفاقلدی اول مینی (ومن احلث) دخی بره و طهارتسزله نسه (وتوضأ) طهارتله نسه
(ولم يصل) اما او قوسه (ركعتين) ایکی ركعتنی (فقد جفاني) تحقیق جفاقلدی
اول مینی (ومن توضأ) بر من طهارتله نسه (وصلی) او قوسه (ركعتين) ایکی ركعتنی
(ولم يدع) اما دعا قیلماسه (فقد جفاني) تحقیق جفاقلدی اول مینی (ومن احلث)
بر من طهارتسز بولسه (وتوضأ) طهارتله نسه (وصلی) دخی نماز او قوسه (ودعا) دعاده
قلسه (ولولم اغفره) شولای اینك چله مین آنی یارلقاماسام (فقد جفوته) تحقیق مین آنی
جفاقلغان بولور من (ولست برب جاف) امامین توگلمن جفا اینوچی الله (ولست برب
جاف) توگلمن جفا اینوچی الله (ولست برب جاف) توگلمن جفا اینوچی الله دیوب اوچ
مرتبه اینك. (نقل) کوچرلدی بو حدیث (قدسسی) (من صلوة المسعودی) صلوة
المسعودی اسملی کتابدن. بو حدیث نك معناسی الله تعالی دن رسولمزگه سوبله نگانده
رسولمز آنی اوز سوزی ایله صحابیلرگه اینك موندی حدیثنی (حدیث قدسی) دیلر.
آیت ایله بو حدیث آراسنده آیورما شولغنه آیت نك سوزلریده الله تعالی دنذر.

« الباب السابم » ینچی باب

(فی فضیلة السواک فی الصلوة = نماز ایچون مسواک ایتونکڭ ثوابی بیاننده در)
 ۶۱ حدیث : (الصلوة الواحدة) برکنه نمازده (علی اثر السواک) مسواک
 سوکنده (افضل) آرتغراقدر (من خمسة وسبعین صلوة) یتمش بیش نمازدان
 (بغیر سواک) مسواکن باشقه تشرنی سلامت هم پاک صاقلاو ایچون مسواک
 طوطو سنندر اما برده طوطماغوچی کوبره کدر اولده تش خسته لگی برده یوق
 کبی ایدی حاضر مسواک سزلکنن بیک کوبدر .

۶۲ حدیث : (تسوکوا) مسواک قیلوگز (فان السواک) چونکه مسواک
 (مطیبة) خوش قیلغوچیدر (للفم) آوزنی (وقاطع) دخی کیسکوچیدر (لابلغم)
 قاقرقنی (ومرضاة) دخی رضا قیلغوچیدر (للرب) الله تعالی نی . مسواکده
 اون خاصیت باردر .

۶۳ حدیث : (علیکم) تیوشلی بولسون سزگه (بالسواک) مسواک قیلو
 (فان فيه) چونکه بولغوچیدر اول مسواکده (عشر خصال) اون تورلی خصلت
 (فائده) اولگیسی: (یطهر الفم) آغزنی پاکلار (و) ایکنچیسی (یرضی) رضا
 قیلور (الرب) الله تعالی نی (و) اوچنچیسی (یسخط) آچولاندر (الشيطان)
 شیطاننی (و) دورتنچیسی (یجهه) اول کمه نی سویهر (الرحمن) الله تعالی
 (والحفظة) دخی صاچی فرشته لر (و) بشنچیسی (یشد) قاتیلاندر (اللثة) تش
 قازنالارن (و) آلتنچیسی (یقطع) کیسه ر (البلغم) قاقرقنی (و) ینچیسی (یطیب)
 خوش قیلور (النکحة) آغز ایسن (و) سکزنجی (یقطع) کیسه ر (المرءة) آوزداغی
 آچی صوننی (و) توقزنجیسی (یجلی) روشن ونورلی قیلور (البصر) کوزنی
 (و) اونچیسی (ینهب) یبه رر (البغرة) آوزنکڭ یمان ایسن (وهو) اول مسواک
 ایتو (من السنة) سنندر (نقل من المنبهات) بو خاصیتلر منبهات اسملی
 کتابدن کوچرلدی . ایدی ای قوند اشرلم بلکڭز مسواکده نیقدر تنمز
 ایچون فائده لر باردر: بزنگڭ بو یللارده تش صوزلاو ، تشنگڭ وقتسز توشوی

كېى خستەلكرايىلە بلالنىومىز باردە شول فائىدەلى بولغان مسواكىنى توتماومىزدندىر
بعضارمىز مسواك فائىدەلى وسنت بولساده تىشلىرىن مسواك ايلە پاكلاماي پراشوك
كېى تىشنىڭ يالتراون بتورە طورغان ضررلى قوملار ايلە پاكلارلار ؛ بومى
مسلمانلىق ، كورگىز و آگاه بولوگىز مسواك آغاچنىدان باشقە نرسە ايلە تىشلىرىنى
پاكلالو توشلىرىنى ضعيفلەتە در . مسلمان بولغان كەسە اوز پيغمبەرىنىڭ فائىدەسون
سويىلەب قالدىرغان سنت اشنى قالدىرمى ؟؟؟

۶۴ حديث : (ستة اشياء) آلتى تورلى نرسە (من سنن المرسلين)
رسوللارنىڭ عادىلرندىن اولگىسى (اللحم) يوشاق ويغوجىلىق (و) ايكىنچىسى
(الحياء) ادبلىك (و) اوچىنچىسى (الحجامة) قان آلدورتو قانى كوب كىشى ايچون
اگرده كىمتو تىوش كورلسە (و) دورتىنچىسى (السواك) مسواك ايتو (و) بىشىنچىسى
(التعفر) خوشبويىلانو (و) آلتونچىسى (كثرة الازواج) خاتونلارنىڭ كوبلىگى .
ايمدى بو خەيدىدە بولغان آلتى سىننىن دورتىسى (يوشاقلىق ، ادبلىك ،
خوشبويىلانو ، مسواك قىلىو) نى ھەركم ھەر وقت قىلمق تىوشىلىدىر . اما بىشىنچىسى
(قان آلدرو) قانى كوب كىشى ايچون قىلوسىنىدىر . آندادە دوقتورلار كىڭاشى
ايلە آلدىرق تىوشلى چونكە پيغمبەرلەر ھەر بىر آوروغە قان آلدرو ايلە بىيورمغانلار
داوزلرئە ھەر بىر آورو ايچون قان آلدىرمغانلار بىلكە قان كوبلىگىن بىلوب
تىوشلى بولغانداغنى آلدىرغانلار وباشقەلارغە آلدىرتورغە قوشقانلار . اپىندى
قالدى آلتونچىسى (كوب خاتون آلو) بودە ھەر بىر پيغمبەردە بولمادىق كېى بىزنىڭ
ھەر بىر بىر ايچون اشلەنوى ياراماسدىر . پيغمبەرلەرنىڭ خاتونلارى كوب بولونىڭ
سىببى بىزنىڭ كېى آلارنى خەمتچى و كىچىلەرنى تورلىدىن تورلى ايلە يوقلاو
ايچون توگىل ايدى . مىلا پيغمبەرمىز محمد صلى الله عليه وسلم نىڭ اون دورت
خاتونى بولدى . ايكى اولگىسى حضرت خەيدىجە ايدى رسولمىز حضرت خەيدىجە
اوستونە ھىچ بىر خاتون آلمادى مگر حضرت خەيدىجە وفاتى سولنىدەغنى حضرت
عائشەنى آلدى . شوندىن سولك صوغىشلار دە يورب : قايبو بىر زور نىسلى بولوب
قاپوشماغاندە دىنگە ضرر ايتەرلىك ماللارنى با ايدەر و چىلەرى كوب بولغان كىشىلەرگە

کیا و یا جیزنه بولوب اسلامنی آغہ باردرو ایچون آنندی خاتوننی رسولمز نکاملانه ایدی هم آغا انیلری ایمانغه کیلهچهگن آکلاب شول سبب ایلهده آلا ایدی. قابو بر خاتوننی فقط اوزی ایمانغه کیلسون ایچون آلا ایدی. بلدک ایندی رسولمز ننگ کوب خاتون توتماقی آزونک بر سبب ایچون بولدی یعنی هر بر خاتونن آلودهده اسلامغه فائزلی بولغان بر سبب بولدی. شوکا کوره رسولمز کوب خاتون آلدی. ایمدی بزلرده پیغمبر سنتی دیوب خاتون اوستونه خاتون آلوب بر خاتوننی تربیده سون شریعتچه قیلا آلمی توروب، صاتاشوب یورساک ثواب اورنونه گناهدان باشقه اش بولماسده توماسده.

۶۵ حدیث : (ثلاثة اشياء) اوج تورلی نرسه (وجب) تیوشلیدر (علی کل مسلم) هر بر مسلمانغه (فی یوم الجمعة) جمعه کوننک (اولگسی: الغسل) غسل قلودر (و) ایکنچسی (السواک) مسواک توتودر (و) اوچنچسی (مس الطیب) خوش ایسلی مای توتو یعنی سورتنو.

۶۶ حدیث : (افواکم) سزنگ آغزلارگن (طرق) یوللاردر (من طرق ربکم) اوزگننگ ربگنر الله تعالی ننگ یوللاروندان (فطهروها) ایندی آلا ی بولغاج پاکلاگنر اول آغزلارگننی (بالسواک) مسواک ایله.

۶۷ حدیث : (یرحم الله) رحمت ایدر الله تعالی (المتغلبین من امنی) مینم امنمن بولوبک تشلرین پاکلاغانلرنی (بالسواک) مسواک ایله (فانها طرق القرآن) چونکه آغزلار قرآن یوللاریدر.

۶۸ حدیث : (لولا ان اشق) اگرده مینم مشقمنن قورقوم بولماسه ایدی (علی امنی) اتمم اوزه (لامرتهم) البته بیورر ایدم آلارنی (بالسواک) مسواک قوللانو ایله (عندکل صلوة) هر بر نماز وقتنده. مسواکنی طهارت توزیکانک آغزغه صوالغانک استعمال ایتویاری اول وقت مسواک ایسکه توشو اورنی بولودانغنه در یوخسه طهارت توزمکانده آغزنی مسواکله و درستدر تش قاناو کبی عنری بولغانک مسواکنی طهارت توزمسنن الک قوللاندور.

۶۹ حدیث : (الصلوة بالسواك) مسواك ایله بولغان برنماز (افضل)
 آرتوغراقدر ثوابدا (من سبعین صلوة) یتمش نماز دان (بغیر سواك) مسواك کن باشقه
 (مسواك قیلونك رهوشی :)

(ویسناك) مسواك قلور (مسواك قلوچی) (اذاکان) هر قیچان بولسه (له)
 آنك (مسواك) مسواکی (وان لم یکن) اگر بولماسه (له) آنك (مسواك) مسواگی
 (فیستاك) اول كمسه مسواك ایدهر (بالاصابع) بارماقلاری ایله (فانه) چونکه
 بولای اینو (یجوز) درست بولور (ویکنفی) دخی مسواك اورنونه تورور (ویقول)
 دخی اینور مسواك قلوچی (اللهم طهر نكتهی و محص ذنوبی) دیوب معناسی
 (اللهم طهر نكتهی) ای الله مینم آغز ایسمنی پاکلاغل (یعنی) پاک قل دیگان نك
 معناسی (طهر ریح فمی) مینم آغز منك ایسن پاک قیلغل (فی الدنيا والآخرة)
 دنیا ده ده هم آخرتا ده (و محص ذنوبی) دخی مینم گناهلار منی جوی (یعنی) آنك
 معناسی (ارفع) بیبه رسین (عنی) مینمن (ذنوبی) گناهلار منی (و بدل) آلاشدر
 سین (سینائی) مینم یاوز لقلار منی (بالحسنات) ایز گولکلر ایله . (ذكره فی مقامة
 الفقیه) امام فقیه ابواللیث السمرقندی اوزینك مقده اسملی کتابنده بومعنانی
 بیان قلدی .

۷۰ حدیث : (روى عن ابی الدرداء رضی الله عنه) حضرت ابوالدرداء دن
 روایت اینولدی (انه) درستلکه اول ابوالدرداء (قال) ایتدی (كان رسول
 الله) پیغمبر مز (صلعم) بولدی (اذا صلى) هر قیچان او قوسه (صلوة) برنماز نی (بغیر
 سواك) مسواك کن باشقه (استرجع) کیری قایتارب او قور بولدی (وا شتم)
 دخی مسواکنی اوننقان ایچون کوکلسزله نور ایدی .

« الباب الثامن » سیگرنجی باب

(فی فضیلة الاذان - اذان نك ثوابن بیاندا در)

۷۱ حدیث : (من اذن) برمن اذان ایتسه (سبع سنین) یدى یلنی
 (محتسبا) ثواب امید ایدوب (كتب الله له) یازار الله تعالی اول منگه (برائة)

عهدنامه نی (من النار) اوطدن . یعنی اوطدان خلاص بولور دیوب یازو بیریلور ،
۷۳ حدیث: (من اذن) بر من اذان ایتسه (سنة) بریلنی (وجهت)

تیوشلی بولور (له) اول منگه (الجنة) اجماخ .

۷۴ حدیث: (من اذن) بر من اذان ایتسه (لحمس صلوات) بش وقت
نماز ایچون (ایمانا) راستلغنه اوشانوب (واحتسابا) دخی ثواب امید ایتوب
(غفر الله له) یارلقار الله تعالی اول من نك (ما تقدم) الكده بولغان نرسه سیننی
(من ذنبه) گناهسنن .

۷۵ حدیث: (ثلاثة نفر) اوچ تورلی گروه (يعصمهم الله) صاقلار آلا رنی
الله تعالی (من عذاب القبر) قبر عذابنن (اولگسی: الشهيد) شهید در (و)
ایکنچسی (المؤذن) مؤذندر (و) اوچنچسی (المتوفى في يوم الجمعة) جمعه کوننک
وفات بولغان کسه در (اولیلته) یا که اول کون نك کیچنده وفات کشی .

۷۶ حدیث: (لویعلم الناس) اگرده آدم لر بلسه اییدیلر (مافی النداء)
اذان قچقورده بولغان ثوابنی (والصف الاوّل) دخی نمازنی اولگی صفه او قوده
بولغان ثوابنی (لتضاربوا علیه) اول اولگی صف اوستونده شکسز صوغشورلار
ایدی (بالیسیوف) قچقورایله یعنی اذان ایتوایله اولگی صفقه ایرشو ایچون .
۷۷ حدیث: (اذا نودی) هر قیچان چاقولمش بولسه (بالصلاة) نمازغه
اندوب (یعنی اذان ایتلسه) (فنجت) آچلمش بولور (ابواب السماء) كوك
ایشکری (واستجیب) دخی قبول ایتولمش بولور (الدعاء) قلوچینك دعاسی
(واذا اقيمت) قایچان اقامت ایتولسه (لم یرد) قبول ایتولمیچی قایتارلمش
بولماس (الدعوة) هیچ بر دعا .

۷۸ حدیث: (من قال) بر من ایتسه (عند استماع الاذان) اذان ایشنگان
وقتنده (مرحبا للقائلین عدلا و مرحبا للصلوة اهلا) دیوب معناسی (مرحبا)
صوننده طارلق بولماغان کیئکسکر (للقائلین عدلا) توغر یلغنی ایتکانلرگه
توغر یلق ایله حکم ایتکانلرگه (و مرحبا) دخی نی کیئکسکر (للصلوة اهلا) نمازغه اهل
بولغان کسه گه بره و شولای دیسه (کتب الله) یازار الله تعالی (له) اول کسه گه

(الف الف حسنة) ملك ملك ايزرگولكنى (ورفع) دخی كوتەرر (له) اول كمسه دن
(الف الف درجة) ملك ملك درجه گه (ومعى) دخی بتورر الله تعالى نى (عنه) اول
كمسه دن (الف الف سيئة) ملك ملك (ميليون) ياوزلقنى.

۷۸ حديث: (اشتروا) مال برابرنده آلوكز (الاذان) مؤذنىلكنى
(بالذهب) آلتون برابرينه (والفضة) دخی كمش برابرينه (واحدروا) اما
صافلانوكز (الامامة) امام بولوچيلقان. يعنى مؤذنىك ايچون بر آز علمى
بولسه نماز وقتلارن آيروب بلوب سوز ومرفلارين درستلهب وقتنده اذانن
ايتسه شول يته در اما امام بولغان كمسه شريعتنى بيك نچكه لهب بلوب هر بر
اش وسوزى اوز قومينه اورنهك بولورلى درجه ده علم كيرهك ايندى تمام بلوب امام
بولسه بوكسه نلگى نوابى مؤذنىلكسن آرتق بولور اما بلور بلمس امام نلگى گناهيده
طاوطاش قدر بولور چونكه مؤذن وقت بلمسه ايكندىنى قوياش بايغاندا اوقوتور
رمضانده افطارنى قوياش بايغانچه قلدره. بزنگى يورطمزده عجب عادتلر بار
بره اوكازلى مؤذن اما نماز وقتلارين وحرام وقتلارين برسند بلميلر مؤذنىلرگه
وقت علمن بيك ياخشى اوقتمق تيوشليدر!

۷۹ حديث: (من سمع) بر من ايشتسه (الاذان) اذاننى (ولم يقل) اما
ايتماسه (مثل ما قال المؤذن) مؤذن ايتكان كى (عند الاذان) اذان ايتكانده
يعنى مؤذن نيندى سوزلر ايتيه ايشتوچيده شول سوزلرنى مؤذن آرتوندى
ايتوب بارماسه (فانه) درستلكده اول كشى (يبتقل) آور بولور (على لسانه)
آنلگى تليينه (كلمة الشهادة) كلمه شهادتنى ايتو (عند النزاع) جاني صوورلغان
وقتده. (ومن سمع) بر من ايشتسه (الاقامة) قامتنى (ولم يقل) ايتماسه (مثل ما
قال المؤذن) مؤذن ايتكان سوزلرنى (عند الاقامة) قامتنه ايتكان سوزلرنى
(فانه) درستلكده اول كمسه (يمنع) طيولمش بولور (عن السجود) سجد ايتودن
(يوم القيامة) قيامت كوننده (اذا سجد المؤمنون) مؤمنلر سجده قلغان وقتده.
ايمدى قامتنده مؤذن كى ايتو مستحب اشدر. امام نمازغه كرشوگه قدر.

۸۰ حديث: (ثلاثة نفر) اوج تورلى كمسه (تحت ظل العرش) عرشنلگى

كوله گهسى آستونىك بولولار (يوم لا ظل الاظله) عرشنىڭ كوله گهسىدىن باشقە كوله گه بولماغان كۈنىك آلارنىڭ اولگىسى: (امام عادل) توغرى حكم اينوچى تورەدر كىرەك مەھامى بولسون بىراپردىر چۈنكە آلار دە اوز خلىقنە تورەدر حاكملىرى شرىعت حكمن توغرى اينودىر ۲ (و) اينكەچسى (مؤذن حافظ الاوقات) وقتلارنى صافلاغوچى مؤذندىر (و) اوچنەچسى (قارئ القرآن) قرآن اوقوچىدىر (كل يوم) هر كۈنىك (مأى آية) اينكوز آيت. يعنى هر كۈن قرآن دە اينكوز قدر آيت اوقوچى كەسە .

« الباب التاسع » توقزىنچى باب

(فى فضيلة الجماعة = نمازنى جىلولوب اوقونىڭ آرتقلىغى بىيانىدەر)

- ۸۱ حديث : (فضل الصلوة بجماعة) جماعت نمازىنىڭ آرتقلىغى (على صلوة احدكم وحده) سزنىڭ بىرە وئزنىڭ يالغز اوقوغان نمازىنە قاراغانە جماعت ايلە اوقولغان نمازنىڭ ئوابى (مائة وعشرون جزءاً) يوز دە يگر مى الش آرتقىدەر.
- ۸۲ حديث : (صلاة الرجل) اير كشىنىڭ نمازى (فى الجماعة) جماعت اينچەنە (درجة) درجە يوزندىن (يزيد) آرتوق بولور (على صلوة احدكم وحده) سزنىڭ يالغز ئزنىڭ نمازندان (مائة وعشرين صلوة) يوز يگر مى نماز درجەسى قدر.
- ۸۳ حديث : (افضل الصلوة) نمازلارنىڭ اينىڭ ئوابلىسى (صلوة الصبح) ايرتە نمازىدىر (يوم الجمعة) جەمە كۈنىدە (فى الجماعة) جماعت اينچەنە بولغانە.
- ۸۴ حديث : (من صلى) بىرەن اوقوسە (صلوة الصبح) ايرتە نمازنى (يوم الجمعة) جەمە كۈنىدە (ثم جلس) موندان صوڭ اوتورسە (وذكر الله تعالى)

۲) عدل امام : فطرە كەبى واجب صدقەلارنىڭ حكملرن توغرى اينور شرىعت كوچلمگان كەسەردن واجب صدقە آلماس ، شرىعتدە بەت بولغان مجوس عادىدىن سوز واشلرنى ايزگولەك اسىندىدە قلدەماس بولب بىروچى گناھلى بولا تورغان (گور صدقەسى شاپاروب قالدردان نماز وروزە اينچون فدىە) صدقەلارنى آلماسە هر اشندە شرىعتنى توغرى سويلەسە مەنە شول امام امامدىر !

دخی یاد ایتسه الله تعالیٰ فی (حتیٰ تطلع الشمس) قویاش طوغانغه قدر (کان) بولور (له) اول من ایچون (سنرا) پرده (من النار) اوتدان .

۸۵ حدیث: (من ادرك) برمن ایرشسه (الجماعة) جماعت نمازینسه (اربعین یوما) قرق کوننی (کنب الله) یازار الله تعالیٰ (له) اول من ایچون (براة) بیزمکنی (من النار) اوتدان .

۸۶ حدیث: (من صلی) برمن همیشه اوقوسه نمازنی (بالجماعة) جماعت ایله (دخل) کرر اول کمسه (الجنة) اجماعغه (بغیر حساب) حسابدن باشقه

۸۷ حدیث: (من صلی) برمن اوقوسه (العشاء) یسیع نمازن (فی الجماعة) جماعت ایچنک (کانما) ایتورسنله (قام) اویاغ توردی اول کمسه (نصف لیلة) یارطی کیچنی (ومن صلی) برمن اوقوسه (الصبح) ایرته نمازن (فی جماعة) جماعت ایچنک (فکانما) ایتورسنله (صلی) اوقودی اول کمسه (اللیل کله) بتون کیچنی .

۸۸ حدیث: (من شهد) برمن حاضر بولسه (بالجماعة) جماعت نمازینسه (کنب الله) یازار الله تعالیٰ (له) اول من گه (بکل خطوة) هر بر آدمی صاننچه (ذاها وراجعا) بارغانک هم قایتغانک (عشر حسنات) اون ایز گولکنی (ومحی) دخی بتورر (عنه) اول مندن (عشر سیئات) اون یاوزلقنی (ورفع) دخی کوتارر (له) اول مننک (عشر درجات) اون درجه سون .

۸۹ حدیث: (ایما رجل) نینه یگنه بولساده ایر (صلی الصلوة) نمازنی اوقوسه (بالجماعة) جماعت ایله (کان) بولور اول (علی الصراط) صراط کوبرنک (کالبرق اللامع) یالنور اغوچی یاشن کبی . یعنی یاشن تیزلنگی کبی تیزلکن اوتور .

۹۰ حدیث: (صلوة الجماعة) جماعت نمازی (افضل) آرتغراقدر (من صلوة الفرد) بالغز کمسه نلک نمازندان (بسبع وعشرین درجة) بکرمی یدى درجه (وفی رواية) برروایتنه بو حدیثنک کوچرلگان (خمس وعشرین درجة) دیو یعنی بکرمی بش درجه دیمک بولور .

« الباب العاشر » اونونجی باب

- (فی فضیلة يوم الجمعة - جمعه کونینک باشقه کونلردن آرتوقلغن بیانده در)
- ۹۱ حدیث: (سیدالایام) کونلرنک حوجاسی (یوم الجمعة) جمعه کونیدر.
- ۹۲ حدیث: (من اغتسل) بر من غسل قوینسه (یوم الجمعة) جمعه کوننک (حکفر) کیچلمش بولور (عنه) اول کسه دن (ذنوبه) گناهلاری (وخطایاه) دخی خطالاری.
- ۹۳ حدیث: (ان يوم الجمعة) درستلکده جمعه کونی (اربع وعشرون ساعة) یکر می دورت ساعتدر (یعتق الله تعالی) آزاد قلور الله تعالی (فی کل ساعة) هر بر ساعتده (ستمائة الف رقبة) آلتیوزمک قلمی (من النار) اوتدان.
- ۹۴ حدیث: (من ترك) بر من قالدرسه (الجمعة) جمعه نمازن (من غیر هدر) عذر دن باشقه (فلیتصدق) بس صدقه قلسون (بدينار) بر آلتوننی (فان لم یجد) ایندی بره و تابماسه (بر آلتوننی) (فینصف دینار) بس اول یارتی دینار صدقه قلسون! بولای صدقه قلو مستحکمه در.
- ۹۵ حدیث: (من ترك) بر من قالدرسه (الجمعة) جمعه نمازن (بغیر ضرورة) عذر دن باشقه (طبع الله) طمغالار الله تعالی بوزقلغنی (علی قلبه) اول مننک کوکلنه.
- ۹۶ حدیث: (من مات) بر من اولسه (یوم الجمعة) جمعه کوننده (اولیلة الجمعة) یایسه جمعه کیچه سنده (امن) قتلور (من عذاب القبر) قبر عذابندن.
- ۹۷ حدیث: (من قال) بر من اینتسه (لصاحبه) ایبده شنه (یوم الجمعة) جمعه کوننده (انصت) دیو تیک تور سین دیمک (والامام) سوزنی اینتکانه امام (یخطب) خطبه اوقی تورغان بولسه (او تکلم) یاسویله شسه (او عبث) یا بوقنی اشلهب اوتورسه (واشار) یا کورساتسه (بید) قولی ایله (او برأسه) یا باشی ایله (فقل لغا) بس اول کسه راست بوش اش قلمدی (ومن لغا) بر من بوش اشنی قلمسه (فلاجمعة) بس یوقدر آکا جمعه یعنی امام خطبه اوقوغانده برده

سويلشمى كوڭلى باشقە يىرگە يىبارمى خىبەنى توڭلابقنە اوتورمق سىنتىر، اما برەو ايىدە شنبە تىك تور دىسە يىباشى ايله باقولى ايله اشارت اينسە بو كۆمىسە خىبەنى كوڭلى ايله توڭلامغان بولوب ادبىزلىك قىلغان بولادر ايمىدى اى قرنە شلم بوحىدىن بىلدىڭز خىبەنى توڭلاو واجب اىكان، اما خىبەنى توڭلاو واجب بولغاچ اول خىبەدە آدملىرگە فائىدەلى بر نرسە بولمق كرك! اول نرسە نى بولور دىسىز! اول فائىدە شولدر خىبەلردە ھىرتورلى وعظ و ياخشى كشىلرنى ياد ايدىلە در شونى توڭلاب كوڭللىرنى ادبلىك تىوشدر. ايمىدى موندان بىلندى خىبەنى توڭلاوچى خىبەدە نى اوقولغانون آڭلامق كركدر اما بىزنىڭ اماملامز خىبەنى برسوز عربچە بىلگان قوملىرىنە آور عرب تلىدە اوقىلار دە خلقنى خىبە توڭلاو ئوابىدىن محروم ايدە لر بس اماملا ر خىبەنى وعظ اورننە يىتكاچ خلقنىڭ اوز تلىدە سويلمك سىنت بولور مونى ياخشى بولوب اماملار كۆزغە ايتوڭز اكر موڭا راضى برلماسالار ھىر قايوڭزنى عربچە اوبىرە تسونلر!

۹۸ ھىدىث: (غسل الجمعة) جمعه كونىنىڭ غىلى (واجب) تىوشلىدر (على كل مسلم) ھىر بر مسلمان ايرگە. چونكە جمعه تغزلىق اورنىدر تىرلب تىندن نچار ايسى كىلماسون اىچون غىل تىوش!

۹۹ ھىدىث: (غسل الجمعة) جمعه كونىنىڭ غىلى (واجب) تىوشلىدر (على كل محتلم) ھىر بر بالغ بولغان كشىگە (اى) آنڭ معناسى (بالغ) ھىر بر صبىلقان چىغان ايرگە.

۱۰۰ ھىدىث: (من ادرك) بر من ايرشسە (الجمعة) جمعه نمازىنە (فله) بس بولور آڭا (اجر مائة شهيد) يوز شىھىدنىڭ ئوابى.

«الباب الحادى عشر» اون برىنچى باب

(فى فضيلة المسجد = مسجدنىڭ باشقە اورنلاردن آرتقىن بىانئادر)

۱۰۱ ھىدىث: (المسجد) مسجد (بيت كل تقى) ھىر بر گناھدان

صاقلانويچىنىڭ اوبىدر.

۱۰۲ ھىدىث: (اذا رأيتم) ھىر قىچان كورساڭز (الرجل) ايرنى

(يلازم) يابشوب ياتور (المسجد) مسجدكه يعنى بش وقتنن قالماس بولسه
 (فاشهوا) بس گواھلق بيزرگز (له) آڭا (بالايما) مؤمن بولماق ايله .
 ۱۰۳ حديث : (من تكلم) برمن سويله شسه (بكلام الدنيا) دنيا سوزى
 ايله (في المسجد) مسجدده (احبط الله تعالى) بترر الله تعالى (عمل اربعين
 سنة) قرق يلقى عملن .

۱۰۴ حديث : (الملائكة) فرشته لار (يشكون) زارلانورلار (من نمن فم
 المصلين) شوندى نماز او قوچيلارنڭ آغز ايسارندن (المغنايين) غيبت قيلوچيلار
 آلا (في المسجد) مسجدده (والمتكلمين) دخى سويله شوچيلار آلا (بكلام اللغو)
 فائلس سوز برله . بس ايكندى صوڭ جغوب آخشامغه قدر مسجد ايشكى
 توبند غيبت سويلب تورو باراماس . صوڭ نيچك اول آرانى تيك اوتوروب
 اوتكازيك ؟ آنى تيك اوتكازمكز حضرتلرگز هر كون ايكندى آخشام آراسنده
 وعظ سويله سونلار رسولمز هيچ وقت ايكندى ايله آخشام آراسون بوش اوتورمادى !
 ۱۰۵ حديث : (اذا دخل) هر قيچان كرسه (اهلكم) سزنىڭ برهونگز
 (المسجد) مسجدكه (فلا يجلس) بس اوتورماسون (حتى يصلى) او قوغاچه
 (ركعتين) ايكى ركعتنى . بو ايكى ركعت تحية المسجد ديگان نمازدر . بر كشى
 مسجدكه نماز وقتى بولوب، وقت نمازن او قونيتى ايله كرسه، شول كرسه
 كراچوك اوتورودان لك ايكى ركعت نفل او قور . اما بره و جمعه غه يا
 باشقه نمازنى جماعت ايله او قو ايچون كرسه موني او قوماس . مثلا مؤذن نماز
 وقتى بولماغانده اوتون كرتسه يا حضرت درس بيزرگه كرسه شونده او قومق
 تيوشلى . بر كشى شوندى اش ايله كونينه كوب مرتبه كرسه ده اول كرونه
 او قوسه قالغانلارنڭ او قوماس . ايندى بزنىڭ جمعه نمازىنه كيلگاج او قويمز
 اورنسىزدر . تلاسه قاي وقت بولسون مسجدكه كراچ او تورسه شوندى ان صوڭ
 تحية المسجدنى ياڭادان توروب او قوماس .

۱۰۶ حديث : (شر البقاع) اورنلارنىڭ ايلى ياوزبدر (اسواقها) اول اورن
 لارنىڭ بازارى (وخير البقاع) اما اورنلارنىڭ ايلى ايزگوسيدر (مساكنها) مسجدلرى .

۱۰۷ حدیث : (ان المسجد) درستلکده مسجد (یرتفع) کوتاریلور (شاکیا) زارلانا زارلانا (من اهلہ) اوزینک خلقندان که آلا (یتکلمون) سویله شه لرایدی (فیه) اول مسجدده (بکلام الدنيا) دنیا سوزلری ایله (واستقبله) دخی قارشو بولور آنا (الملائکة) فرشته لری (وقالوا) ایتورلر (ارجع) قایت سین ای مسجد اورنوگما (بعثنا) یبارلش بولوق بز الله طرفندان (باهلاکم) آلا رنی هلاک ایتو ایچون .

۱۰۸ حدیث : (من اسرج) بر من یاندرسه (سراجا) یاققولق بیروچی نرسه نی (فی المسجد) مسجدده (یرستغفر) یارلقانو استار (له) آنک ایچون (الملائکة) فرشته لری (مادام فی المسجد) مسجدده بولغان مدتده (ضوءه) اول یانا تورغان نرسه ننگ یاققولقی .

۱۰۹ حدیث : (من بسط) بر من جایسه (حصیرا) بر قامش نمازلقنیغنه بولسه ده (فی المسجد) مسجدده (یرستغفر) یارلقانو استار (له) اول من ایچون (سبعون الف ملک) یتمش مک فرشته (حتی ینقطع) توزوب بتونلای بتکانگناچه (ذلك الحصیر) اوشبو نمازلق .

۱۱۰ حدیث : (من اخرج) بر من چغارسه (حصاة) واق طاشلارنی (من المسجد) مسجددن (اخرج الله تعالی) چغارر الله تعالی (اعظم ذنوبه) گناهلارینک ایکنک الوغسی نی (من نفسه) اول مندن .

« الباب الثاني عشر » اون ایکنچی باب

(فی فضیلة العمام = چالمالارنک باشقه باش کیوملرندن آرتقلغن بیانددر)

۱۱۱ حدیث : (رکعتان) ایکی رکعت نماز (بعمامة) چالما برله (خیر) ایزگوره کدر (من سبعین رکعة) یتمش رکعتدن (بلاعمامة) چالمادان باشقه (بولغان)

۱۱۲ حدیث : (العمائم) چالمالار (سیماء الصالحین) ایزگو کسه لرنک بیلگولریدر (والملائکة) دخی فرشته لرنک بیلگولریدر (وارخوها) دخی صالندرکن چالمالارنک قویروغن (خلف ظهورکم) آرقالارکنک آرتونه . ایمدی

بو دیندن بلندی چالمانگ چالما بولماقی وچالما کیوچیلرننگ عادتلری هر وقتک قویروغی آرقاده سالنوب یوروايله در ایمدی بزنگ بویورت اماملاری نماز اوغوغانداغنه توشروب مسجهدوک قویروغون قصنوروب قویالارده سنت بولغان اش چالما کیامز دیگان بولوب بوز بوزک کیوب یوریلر. چالمانگ کرک نمازده کرک باشقه اورونده بولسون قویروغی آرقاغه سالنغان بولسون غافل بولنماسون!

۱۱۳ حدیث: (روی) کوچرلمش بولدی (عن النبی) پیغمبر صلعم دن (انه) درستلکک پیغمبرعه م (نهی) طیدی (عن الاقنعاط) چالمانی باش اوستنه گنه چرئاب قویبودان (وامر) دخی بیوردی (بالتلعی) چالمانی چیکه گه توشروب چلغوا ایله

۱۱۴ حدیث: (تسوموا) چالالانوگز (فان الملائكة) چونکه فرشته لر (تسومت) چالما کییدیلر.

۱۱۵ حدیث: (جمعة) بر جمعه (بعمامة) چالماברה (افضل) آرتغراقدر (من سبعین جمعة) یتمش جمعه دن (بلاعمامة) چالمدان باشقه (بولغانندان).
۱۱۶ حدیث: (الصلوة) نماز او قومقلق (فی العمامة) چالما آستونده (تفضل) آرتوق بولور (عشرة آلاف حسنة) اون ملك ایزگولک قدر (من صلوة بغير عمامة) چالماسز بولغان نمازغه قاراغانده.

۱۱۷ حدیث: (ان الملائكة) درستلکده فرشته لر (یشهبون) حاضر بولورلار (الجمعة) جمعه غه (متعممین) چالمانی بولوب (ویسلمون) دخی سلامنلک تله لر (علی اهل العمام) چالما ایالرینه (حتى یغیب الشمس) قیاش بایغانغاچه
۱۱۸ حدیث: (العمایم) چالمالار (تیجان العرب) عربیلرننگ تاجلاریسر (وهو) اول چالما کیو. (سنة) سنتدر.

۱۱۹ حدیث: (من تعوم) برمن چالما کیسه (قاعدا) اوتوروب (وتسول) دخی اشتان کیسه (قائما) آباق اوره (ابتلاه الله تعالی) بلالندرر آنی الله تعالی (بسبعین بلاء) یتمش تورلی بلابرله (لادواء) یوقبر داروله) اول بلاگه

۱۲۰ حدیث: (تسرولوا) اشتان کیپوگز (قاعدای) اوتوروب (وتعموما) چالما کیپوگز (قائما) آیاق اوزره حضرت علی رضی الله عنه بر بلا ایرشسه ایته ایکان: شعر: (ما لبست سراویلی علی القدم * ولا قطعت قطیعة الغنم ولا وطئت براءة القلم * فمن این اصابنی هذا الالم) دیومعناسی: اشتانمنیده آیاق اوزره کیگانم یوق، قوی کتوند بولب اوز غانم یوق، قلم یوند قنده تابناغانم یوق بولارنیده اشلهمه دم میکا بو بلا فی سبیلی ایرشدی ایکان دیمکدر.

« الباب الثالث عشر » اون اوچنچی باب

(فی فضیلة الصوم - روزه توتونک آرتقلغن بیانده در.)

۱۲۱ حدیث: (حکایة) کوچرب (عن الله تعالی) الله تعالی دن (الصوم لی وانا اجزی به) دیو معناسی (الصوم) روزه توتو (لی) مینم ایچوند (وانا) شونک ایچوند مین اوزم (اجزی) جزا بیررمن (به) اول روزه توتو ایچون دیمکدر.

۱۲۲ حدیث: (للصائم) روزه کسه ایچون بولغوچیدر (فرحتان) ایکی شادلق (فرحة) بر شادلق (عند افطاره) آغزن آچقان وقتدادر (وفرحة) دخی بر شادلغی (عند لقاء ربه) ربسینه بولقغانده. یعنی افطار وقتدک اوزنک ایکی شادلق باردر برسی بیک آچغوب آشاودان کوکل راحتله نوی و برسی: شول کوننک روزه سون باشقارو شادلغیدر. اما الله تعالی گه بولقغانده شادلغی قیامت کون گناهلری یارلقانویدر.

۱۲۳ حدیث: (ریح فم الصائم) روزه توتوچینک آغز ایسی (اطیب) خوشراقدر (عند الله تعالی) الله تعالی قاشنده (من ریح المسک) مسک (ایسلی) مای ایسندنک.

۱۲۴ حدیث: (الصوم) روزه توتو (فی الشتاء البارد) صوق قش کوننک (غنیمة) صوغشک آلتغان مال کبی مشقتسز بولغان ثوابدر (والصوم) دخیده روزه توتو (فی الحر) اسسی جای کوننک (جهاد) صوغش قلو کییدر.

۱۲۵ حدیث: (من صام) بر من روزه توتسه (رمضان) رمضان آیند (غفر الله) یارلقار الله تعالی (له) اول کمسه ننگ (ماسلف) اوتکان نرسه سون (من ذنوبه) گناهلر نمن (فاذا اتم) هر قیچان روزه بولوب تمام قلسه (رمضان) رمضان آینی (لم یکتب) یازلمش بولماس (علیه) اول کمسه گه (الی الحول الآخر) ایکنچی یل ایلنوگه قدر (ذنب) هیچ برگناه (فان مات) اکر اولسه روزه توتوچی (قبل رمضان آخر) ایکنچی رمضان ان الک (جاء) کیلور (یوم القيامة) قیامت کوننک (ولیس) بولمغانی حاله (له) اول کمسه ننگ (ذنب) گناهیسی .

۱۲۶ حدیث: (لواذن الله تعالی) اکر رخصت بیرسه ایدی الله تعالی (السموات) کوکلرگه (والارض) دخی بیرگه (ان تنکلما) سویلشمکلککه (لبشر تا) برده شکسز سوینچ بیررلر ایدی بوایکسی (لمن صام رمضان) رمضان روزه توتوچیلارغه (بالجنة) اجماخ ایله .

۱۲۷ حدیث: (روی) کوچرلش بولدی (عن النبی) پیغمبر (عه) دن: (انه) درستلکک پیغمبر علیه السلام (قال: ایندی :

(الصوم) روزه (جنة) قالقان در (من النار) اوتدان (كجنة احدكم) سز ننگ براوگزننگ قالقانی کبی (من القتال) صوغشدان. قالقان: ملتوق وقلچ کبی لر ننگ ضرر اینوندن صاقلانواچون برقرالدر تیمور یاقورچدان اولور شونی قولغه توتوب پرده لنه لر. هم تنگه کییو ایچون تیمر کولک بارد اولک قالقاندی .

۱۲۸ حدیث: (الصائم) روزه توتوچی (اذا افطر) هر قیچان آغز آچسه (صلت) یارلقانو استارلر (الملائكة) فرشته لر (حتى یفرغ) آشاو اچوننن بوشانوغه قدر .

۱۲۹ حدیث: (لکل شی) هر بر نرسه ایچون بولغوچیدر (زکوة) زکات (وزکوة الجسد) تن ننگ زکاتی (الصوم) روزه توتودر .

۱۳۰ حدیث: (نوم الصائم) روزه کمسه ننگ یقوسی (عبادة) عبادتدر (ونفسه) دخی صلوی (تسبیح) تسبیحدر (وکلامه) دخی سویله شوی (صدقة) صدقه در .

« الباب الرابع عشر » اون دورتنچی باب

(فی فضیلة الاسلام = اسلامنک آرتقلغن بیاننده در باشقه دینلردن)

۱۳۱ حدیث : (بنی) بنا ایلمش بولدی (الاسلام) اسلام دین (علی خمس) بیس نرسه اوستوننه (شهادة ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله) د برسی یعنی گواهلغ بیرمکلکدر (ان) درستلکده (لا اله) یوقدر تیوشلم بولوب قلف ایلمش ذات (الا الله) مگر برالله تعالی گنده در (وان محمدا) دخی گواهلغ بیرمکلک درستلکده محمد عم (رسول الله) الله تعالی نکی رسولید دیو (و) ایکنچی (اقام الصلوة) دخی نمازنی اوتته مکلک (و) اوچنچسی (ایتاء الزکو) زکات بیرمکلک (و) دورتنچسی (صوم شهر رمضان) رمضان آیینک روزه سور توتمقلق (و) بیشنچسی (حج البيت) کعبه الله فی زیارت قلمق (من) شول کعبه (استطاع) کچی یتدی (الیه) اول حج ایچون. (سبیلا) باررغه قایتورغه. ایندی من مسلمان دیگان کعبه بالغ بولمقندن صوگ: الله بر آندان باشقه قلفق تیوشلی ذات یوق و محمد عم آنک رسولی دیو ایتمکلک. همه هر کونده بشر وقت نمازنی او قومقلق (و رمضان آینه روزه توتمقلق) و بایلغی بار کعبه مالینک قرق اولشندن بر اولشن یلده بر مرتبه فقیرلرگه بیرمک و باررغه کچی یتکان کعبه مکه گه باروب کعبه فی زیارت ایتمکلک.

۱۳۲ حدیث : (صلوا) او قوگز (خمسکم) بش وقتکزنی (وصوموا) دخی روزه توتوگز (شهرکم) رمضان آیکزده (وادوا) دخی بیرکز (زکوة اموالکم) ماللاگزنک قرق اولشندن بر اولشن (وهجوا) دخی زیارت ایتمکز (بیت ربکم) تربیه چکز الله نکی اوبی (کعبه الله) فی (تصلوا) بولارنی اشلسه گز کر رسز (الجنة) او جماعغه (بلامساب) حسابدن باشقه !

۱۳۳ حدیث : (الصلوة) نماز (عماد الدین) دین نکی تره گیر (فمن اقامها) بر من اوتسه نمازنی (فقد اقام) تحقیق اوتهدی (الدین) دیننی (ومن ترکها) بر من قالدرسه نمازنی (فقد هدم) تحقیق ویران ایتمدی (الدین) دیننی ایتمدی مؤمن و مسلمانلر نمازنی برده قالدرمی او قوگزلار !

۱۳۴ حدیث: (الصلوة) نماز (نور المؤمن) مؤمن کەسە نىڭ كوكلىنىڭ

نور بىلەر.

۱۳۵ حدیث: (المرأة) خاتون كەسە (اذا صلت) ھەر قېچان اوقوسا (خەمسەھا) بىش وقت نمازنى (وزكمت مالھا) مالئىدىن زكات بېرىسە (وصامت شهرھا) دىخى رەمزان آين روزە طوطسە (واطاعت) دىخى بويون صونسە (بعلھا) ايرىنە (واحصنت) دىخى زىندان صاقلاسە (فرجھا) لىنت اورنى بولغان اعضاسون (فتنخل) بىس كرر اول خاتون (الجنة) اجماغفە (من اى باب) ايشگىنىڭ قايسنىمان كرونى (شاء) تلەسە.

ايمىدى اى خاتون قىز قىزىدە شىر! سىزنىڭ ياخشى بولۇۋىڭىز چىنكى كىرۈڭىز اىچون بولغان عملىڭىز بىك چىكىلىرى. فرضلارنى اوتەپ، ايرىڭىڭىز كوكلىن تابىساڭ مەنىسىڭىز جنت بولى آچىق، موندان باشقە سىنىڭ اوستونىڭ بىر نەرسە دە يوق البتە اوزىڭىزنى ايرىڭىزنى باشقادان صاقلاغاندىن صوڭ! اما بىز ايرىلرڭىزنى اوستونىڭ اش بىك كىوب، بىز كىسب ايدىب سىزنى تويدىرامىز شول كىسبە دىنيادە نىقدىر چقا كورەمىز يقرمىزنى بولەمىز صوڭرە قىيامت كورنمە يىنە حساب كورەچكىمىز اول سىزنى تىرىيە ايتىكان مالمىزنى نىيىدى كىسب ايلە تابىق حرام وكشى حقى قاتوشدىر مادقمى؟ اگر قاتوشدىرغان بولساق عىنا بىقە تىيوشلى بولامىز اما سىز، تلەسە ايرىڭىز حرامدىن وتلەسە حلالدىن تابوب تىرىيە لەسون نى كىنوردى شونى آشى بېرە سىزدە قىيامتە نىك حرام آشادىڭىز دىبو صورالاق توگلىسىز حلال بولساده حرام بولساده صوراو وعىنا ب كورەچك توگلىسىز: ايمىدى سىز اى خاتونلار ايرىلرڭىز ايرتەدىن كىچكە قدر آروب تالوب بىلچىرانوب خىدمت ايدىب آنچه تابالار دە سىزگە كىيوم سالوم آشاو اچو كىرەك باراقلارنى حاضىرلىب بېرەلر ايرىلر كورگان چقالارنىڭ سىز دىنيادە دە آخىرتە دە چىرگىنىدە كورمىسىز! اما قاراڭىز ايرىلرڭىز شولاي مشقت ايدىب كىسب آرتوندىن چىنكى كىنكان وقىنلار دە ايرىڭىزنىڭ حقىن ايكىنچى ايرىلرگە تاتوتساڭىز قىيامت كورنمە نىچە مگلىر بىغىمبىرلىر آلدنمە رسواى بولۇچىلىغىڭىزدە

برده شك يوقدر . توگل قيامند بلسكه آندي خياننچي قز خاتون دنيا دوق
اشدن چقادر ، چونكه بو عيبن ايرى بلوب موني طلاق ايدب يبارسه ، اول
خاتوننى هيچ كم آلماس ، آلساده قيامت جزاسون دنيا دوق بيره باشلاوچي
بر زبانيگنه آلور . ايندي خاتونلار اللهغه شكر قيلوب اوزكزنى مشقتدن
قوتقارغان ايچون فرض و واجب وسنت عبادتلرني برده قالدرمي قيلوب حرام
ومكروهلاردن صاقلاناسز !

۱۳۶ حديث : (لكل شئ) هر نرسه ايچون بولغوجيدير (علم) بيلگو
(وتامغا) (وعلم الايمان) ايماننك بيلگوسيدر (الصلوة) نماز .

۱۳۷ حديث : (الصلوة) نمازنى قالدرودان صاقلانوگز (وما ملكت
ايمانكم) دخى قول آستوگزده بولغان قل وخدمتچيلر كزى رنجتودن صاقلانوگز
(الصلوة وما ملكت ايمانكم) اي اتمم نم سزگه آقتوق سوزم شولكر (نمازنى
قالدرودن يالچيلار كزنى سوگو صوغودان حقلرن كيتمودن صاقلانوگز ديور سولز
وفاتي آلدنندان صحابه لرگه وصيت ايتمشلردر !

۱۳۸ حديث : (الصلوة) نماز (كفارة) كيچرگوچيدير (لحقائق الذنوب)
گناهلارنك چنلارن (يعنى الكبائر) گناهلارنك الوغلرين ديگان سوزدر .

۱۳۹ حديث : (الصلوة الخمس) بش وقت نماز (والجمعة) دخى
جمعه نمازى (الى الجمعة) ايكنچي جمعهگه قدر (واداء الامانات) دخى
صاقلارغه بيبرلگان نرسه لرني ايلرينه تابشرو (كفارات) بترگوچيلردر (لما بينهن)
اوزلرينك آرارلارنك بولغان گناهلارني (واداء الامانة) امانتنى تابشرو و اوتو
ديمك (غسل الجنابة) جنبلسكن غسل قيونو ديمكدر ، يعنى بش وقت نماز
اوقوغان كمسه نك بر نمازدن ايكنچيسينه قدر بولغان گناهلارى بتر ، جمعه
اوقوجينك بر جمعه دن ايكنچي جمعهگه قدر بولغان گناهلارن بتر و امانت
صاقلارغه آلغان كمسه نك امانت آلودان تابشروغه قدر بولغان وقتدهغى
گناهلارن بتر اما كشى حقلرى كيچرلمس ؟

۱۴۰ حديث : (الصلوة) نماز (معراج المؤمن) مؤمن نك معراجيدير .

یعنی نماز مؤمن کسمه فی الوغ درجه لی قلور نماز او قوچی نماز ایچنده
گویا که عرشکه منب الله تعالی ایله مناجاتک بولغان کبی تورر دیمکدر.

« الباب الخامس عشر » اون بشنچی باب

(فی فضیلة صلوة التطوع = نفل نمازلارنک ثوابن بیاندر)

۱۴۱ حدیث : (روی) کوچر لیدی (عن النبی) پیغمبر (علیه السلام) دن (انه) درستلک پیغمبر علیه السلام (قال) ایتدی (من صلی) بر من او قوسه (اثنتی عشرة رکعة) اون ایکی رکعتنی (تطوعا) نفل یونندن (بنی) یا صالمش بولور (له) اول کسمه ایچون (بیت) بر او ی (فی الجنة) اجمامک (اربعا) دورتنی او قوسه (قبل الظهر) او یله دن الک (ورکعتین) دخی ایکنی او قوسه (بعدها) او یله فرضندن صوڭ (ورکعتین) دخی ایکنی او قوسه (بعد المغرب) آخشامدن صوڭ (ورکعتین) دخی ایکنی او قوسه (بعد العشاء) یسیع فرضندن صوڭ (ورکعتین) دخی ایکنی او قوسه (قبل الفجر) ایرته نماز فرضندن الک .

فرض نمازلار ایله برکه او قول تورغان سنت نمازلار :

ایکی رکعت ایرته نمازینک فرضندن الک
دورت رکعت او یله نمازینک فرضندن الک
ایکی رکعت او یله نمازینک فرضندن صوڭ
ایکی رکعت آخشام نمازینک فرضندن صوڭ
ایکی رکعت یسیع نمازینک فرضندن صوڭ

بس هر بر کونک وقتلی سنت نمازلاری اون ایکی رکعت بولادر .

۱۴۲ حدیث : (من صلی) بر من او قوسه (اربعا) دورت رکعتنی (قبل الظهر) او یله دن الک (حرم الله) حرام قلور الله تعالی (لحمه) آنک ایتن (علی النار) اوتقه .

۱۴۳ حدیث : (من صلی) بر من او قوسه (رکعتین) ایکی رکعتنی (فی

خلاء) آولاق اورنده (لايراه) كورمس آنى (احد) هيچ كم (الا الله تعالى) مگر
الله تعالى گنه كورر (وملاشكنه) دخی فرشته لر يگنه (بر من شولای قيلسه)
(كتب الله) يازار الله تعالى (له) اول من ايچون (براءة من النار) اوتدن
خلاص ايچون بيرلگان عهدنامه ني .

۱۴۴ حديث: (ما من عبد يصلى) هيچ قل اوقور بولماس (في بيت
مظلم) قارانغو اويك (ركعتين) ايكي ركعتنى (بركوع تام) كامل ركوع برلن
(وسجود تام) كامل سجده برلن (الا) مگر اوقوسه (وجبت) تيوش بولور (له)
اول منگه (الجنة) اجماخ (بلا حساب) عمللرن تيكشرو دن باشقه (ولا عذاب)
دخی گناهلرى برابرند عذابدن باشقه .

۱۴۵ حديث: (من صلى) بر من اوقوسه (اربع ركعات) دورت ركعتنى
(لايراه) كورمس آنى (احد) هيچ كم (من الناس) آدملردن (فقد برى) تحقيق
بيزدي اول (من النفاق) منافقلقدان (والكفر) دخی انكار قيلودان (والشرك)
دخی الله تعالى كه تيكدهش توتودان (والبدعة) دخی پيغمبر عليه السلامن
صوك ظاهر بولغان اشدن (والضلالة) دخی آزغنلقدان .

۱۴۶ حديث: (من صلى) بر من اوقوسه (اربعا) دورت ركعتنى (قبل
العصر) ايكنه ي نمازندن الك (كتب الله) يازار الله تعالى (له) اول من
ايچون (براءة) بيزمكلكنى (من النار) اوتدن .

۱۴۷ حديث: (من صلى) بر من اوقوسه (ست ركعات) آلتى ركعتنى
(بعد المغرب) آخشام نماز ينگڭ فرضندن صوك (قبل ان يتكلم) آدملر برلن
سويله شودن الك (فكانما) ايتورسنله (ادرك) ايرشدى (ليلة القدر) قدر
كيچه سينه (في المسجد الحرام) مسجد الحرامده (يعنى رسولنر مسجدنده) .

۱۴۸ حديث: (من صلى) بر من اوقوسه (اثنتى عشرة ركعة) اون
ايكي ركعتنى (ايمانا) راستلغنه اشانوب (واحتسابا) دخی ثواب اميد ايديب
(كتب) يازار (الله تعالى) (له) اول منگه (الفى ومأتى درجة) ايكي مكڭ ايكي
موز درجه ني (وبنى) دخی يا صار (له) اول منگه (بيننا) بر اوينى (في الجنة)

اجماخده (وغفر) دخى يارلقار (له) اول مننك (ذنوبه) گناهلارن (كلها) گناهلارنك بارسونده .

۱۴۹ حديث: (من صلى) بر من اوقوسه (بعد المغرب) آخشام نمازندن صوك (ركعتين) ايكي ركعتنى (يقراً) اوقور (في الاولى) اولگى ركعتنه (فاتحة الكتاب) الحمد سورسون (مرة) بر مرتبه (وقل هو الله احد) قل هو الله احد سورسون (مرة) بر مرتبه (وفي الركعة الثانية) دخى ايكنچى ركعتنه اوقور (وقل يا ايها الكافرون) قل يا ايها الكافرون سورسون (مرة) بر مرتبه (خرج) چغار بوكشى (من ذنوبه) گناهلارندن (كما تخرج) نناكه چغادر ايدى (الحجة) يلان (من ساغها) اوزينك قابغوندان .

۱۵۰ حديث: (من صلى) بر من اوقوسه (بعد صلوة المغرب) آخشام نمازندن صوك (قبل ان يتكلم) سويله شودن الك (ركعتين) ايكي ركعتنى (يقراً) اوقور (في الاولى) اولگى ركعتنه (قل هو الله احد) قل هو الله احد سورسون (وفي الثانية) دخى ايكنچى ركعتنه اوقوسه (بالمعذتين) قل اعوذلرني اوقوسه (اعطاه الله تعالى) بيرر الله عز وجل آتما (برائتين) ايكي عهدنامه ني (براءة) بر عهد نامه سى (من النار) اوتدان بيزوگه در (وبراءة) دخى برسى (من النفاق) منافقلقدان بيزوگه .

« الباب السادس عشر » اون آلتنچى باب

في فضيلة الزكوة = زكات بيرونك ثوابي بياننده در

۱۵۱ حديث: (الزكوة) زكات بيرو (طهور الايمان) ايماننى پا كلاغوچيدر

۱۵۲ حديث: (لا يقبل الله تعالى) قبول ايتماس الله تعالى (الايمان)

ايماننى (الا) مگر قبول ايتنه (بالزكوة) زكاتنى بيرو برلن گنه .

۱۵۳ حديث: (ماهلك) هلاك بولمى (مال) هيچ برمال (في بر)

صحرا لارده (ولا بهر) دينگر لارده (الا) مگر هلاك بولمى (بمنع الزكوة) زكاتنى

طيبو برلن گنه .

۱۵۴ حدیث : (لا ایمان) یوقدر کامل ایمان (لمن) شول کمسه ایچون (لا صلوة) یوقدر نمازی (له) اول من نك (ولا صلوة) دخی یوقدر نماز (لمن) شول کمسه ایچون (لا زکوة) یوقدر زکاتی (له) اول من نك .

۱۵۵ حدیث : (من منع) بر من طیسه (یعنی بیرمهسه) (الزکوة) زکاتنی (فهو) بس اول کشی (ملعون) لعنت قیلنمشدر یعنی الله تعالی نك یا قنلرنسن توگلدر .

۱۵۶ حدیث : (من وجب علیه) بره وگه واجب بولسه (زکوة المال) مالی نك زکاتی (فلم يدفع) شولایده بیرمهسه آنی (فهو) بس اول کشی (ملعون) لعنت قیلنمشدر (والملعون) لعنت قیلنمش کمسه (فی النار) اوتلدر اگرده یواشتنن قایتماسه والله تعالی ده آنی رحمتی ایله عفو ایتمهسه .

۱۵۷ حدیث : (من منع) بر من طیسه (الزکوة) تیوش بولغان زکاتنی (منع الله تعالی) طیبیار الله تعالی (عنه) اول کشیدن (حفظ المال) مالون صاقلانوغه یعنی قزغانوب آزغنه نرسه نی بیرمهسه الله تعالی کؤکلینه ئله نینداین فکرلر توشور . شول فکرلر نی بولدرام دیب بورگان وقتل بارچه مالون بترب (بانکروت) بولور صومینه اون یا ۱۵ تین فائده ایله بورچقه بیرگان بولوب قولونداغی صومادان بوش قالور . بو حدیث ده گی جزاتی پیچونسکین قزان خلقینه طاوتدی .

۱۵۸ حدیث : (یأتی) کیلور (کنز احدکم) سز نك بره وگزن نك مال خزینه سی (شجاعا افزع) قورقنچلی یلان بولوب (له زیببنا) آنك ایکی کوز اوستنده ایکی دانه قارامیکلری بولو (ویطوق) دخی چلغانور اول یلان (فی حلقه) مونك بوغازینه .

۱۵۹ حدیث : (لاخیر) هیچ ایزگولک یوقدر (فی مال) شوندی مالده (لا یزکی) زکات بیرلس اول مالسن . چونکه الله تعالی قرآن شریفده مالنی خیر دیوب آتاغان . خیر ایزگولک معناسنده مالنك ایزگولگی فقیرلرگه بیریلو ایله در .

۱۶۰ حدیث : (الصلوة) نماز (والزکوة) دخی زکات (توأمان) ایگزلردر

(فلا يقبل) بس قبول قيلماس (الله تعالى) (احدهما) بولارنڭ برسنى (بدون الآخر) ايكنچيسندن باشقه يعنى الله تعالى بولاردان ايكسیده واجب بولغان كشى بر سون قیلوبده ايكنچيسنى قالدرسه صئار نيغنه قبول قيلماس. چونكه ايكسى برابر فرض ايكان فرضنى فرضلى ايچون قلغان كشى برسینی قالدروب برسنيگنه قلميدر .

«الباب السابع عشر» اون يىنچى باب

(في فضيلة الصدقة = نفل صدقه بيرونڭ ثوابن بيانده در)

۱۶۱ حديث : (الصدقة) صدقه بيرو (تمنع) طيبار (ميتة السوء)

ياوز ثولمدن .

۱۶۲ حديث : (صدقة السر) ياشرن صدقه (تطفى) سوندر (غضب

الرب) الله تعالى نڭ آچوون (وصدقة العلانية) آشكاره بيئرلگان صدقه (جنة) قالقاند (من النار) اوتدان .

۱۶۳ حديث : (الصدقة) صدقه (تسد) بووار (سبعين بابا) يتهش

ايشكنى (من السوء) ياوزلقدان يعنى ضررلاردان .

۱۶۴ حديث : (انفقوا) نفقه لندرگز (الناس) آدميلرنى (ولوبشق تمر)

گرچه خرما كيساگى بولن بولسه ده (فان لم تجدوا) ايندى اكر بييررگه برنرسه گزده بولماسه (فيكم عطية) بس خوش بولغان سوزنى ، يعنى افندم قولومده برنرسه مده يوق ايندى عفو بيورساگزلا! ديسون .

۱۶۵ حديث : (لا تستحيوا) اويالماگز لار (من اعطاء القليل) آز

نرسه نى بيرودن (فان الحرمان) چونكه در سنللكه بييرمينجه بوش چغارو (اقل) آزر اقدر (منه) اول آزدانده .

۱۶۶ حديث : (من نهر) بر من طيسه (يعنى بييرمه) (سائلا) صور اوچيني

(نهرته) طيار آنى (الملائكة) فرشته لر (يوم القيامة) قيامت كوننده .

۱۶۷ حديث : (مهور حور العين) زور كوزلى آق يوزلى قرلارنڭ

مهرلری (قبضات التمر) ئوچ ئوچ خرملار. (وفلق الحبز) ایکمک کیسه کلویدر
یعنی فقیرلرگه محتاجلرگه شولارنی بیرو واوزنک شوندا ان آرتوق نعمتلر آشامادر.

۱۶۸ حدیث: (مانقص) کیمیمه دی (مال) مال (من الصدقة) صدقه بیرو دن.

۱۶۹ حدیث: (الصدقة) صدقه (شیء عجیب) عجب بولغان نرسه در
(قالها) ایتدی آنی پیغمبر عه م صدقه عجب بولغان نرسه دیب (ثلاث مرات)
اوج مرتبه.

۱۷۰ حدیث: (الصدقة) صدقه (ترد) قایتارر (البلاء) بلانی (وتزید)
دخی آرتدر (العمر) عمرنی.

«الباب الثامن عشر» اون سیگزنچی باب

(فی فضیلة السلام بیرونک ثوابن بیانده در)

۱۷۱ حدیث: (من بدأ) بر من باشلاسه (بالکلام) سوز برلن (قبل
السلام) بولدا بولقغان قرده شینه سلام بیرو دن الک (فلاتجیبوه) بس اول کشی
نک سوزینه جواب بیرمه کزلر.

۱۷۲ حدیث: (من بدأ) بر من باشلاسه (بالسلام) سلام بیرو برلن
(فهو) بس اول من (اولی) آرتدر سلام بیرمگان کشینن (بالله) الله تعالی گه
(ورسوله) دخی الله تعالی نک رسولینه.

۱۷۳ حدیث: (السلام) سلام (اسم) بر اسمدر (من اسماء الله تعالی)
الله تعالی نک اسملرندن.

۱۷۴ حدیث: (ابخل الناس) آدملر نک صارانراغی (من) شول من در
(بخل) صارانلق قیلدی (بالسلام) سلام بیرو ده (فافشوه) بس فاش قیلو کزلار
اول کشیننی (بینکم) اوز آرالار کزده صارانلغن بلدر کز! بز نک قزان بایلرندن ان
کوبسی تو بن کشیلردن سلام آلماو کبی واوزلری بتونله ی بیرمه و کبی اشلرنی
یش کوره مز. بعض خواجه بایلر کارخانه لرینه خادم و ماستیرلر یانینه کرگانن
نیک بولای ایتمی سز دبه قچقره قچقره کره لر سلام قاید اول؟ گناه بو بایلرغه!

١٧٥ حدیث: (رأس النواضع) کچی کوٹلی بولونک باشی (ان یبداً) باشلامقندر (بالسلام) سلام بیرو برلن راستمن سلام ایله قوناق قبولی کچی کوٹلیک بیلگوسیدر.

١٧٦ حدیث: (اذا اتیتم) هر قیچان کیلسه کز (المجلس) جبولوشقه (فسلموا) بس سلام بیرکز لر (واذا خرجتم) قیچان چقسا کز سر اول آدم لر جییلغان اورندان (فسلموا) بس سلام بیرکز لر یعنی بزنگ روسیه ده گی کبی آدم لر یانندان آیرلغان وقتده آغزنی کوتهر ب بیگره کده بر بایده آشاب اچب تاماقنی تویدرغانندان صوگ فلان آغای خوش خوش . . . صاو بول فلانکنی الله قبول اینسون الله تعالی تاغید چاقرغره چاقرغره . . . نصیب اینسون، بتونله ی اونوب بیومه چاقرغالی تور دیب انصاف ایله گنه آدم لر یانینه کیلگان وقتده هم آیرلغان وقتده سلامتک تله ب سلام علیکم! دیه آیورولق تیوشدر.

١٧٧ حدیث: (اذا لقی) هر قیچان بولقسه (المجبان) ایکی دوست (اقربهما) آلارنگ یاقنراغی (الی الله) الله تعالی گه (من) شونسی در (ابتداً) باشلادی (بالسلام) سلام بیرو برلن.

١٧٨ حدیث: (من سلم) بر من سلام بیومه (عشرة من المسلمین) مسلمانلردن اون کشیگه (فکانما اعتق) ایتورسنله آزاد قللی اول (رقبة) بر قلنی (وان مات) اگر اولسه (فی یومه) شول کونده (وجبت) تیوش بولور (له) اول منگه (الجنة) اجماخ.

١٨٩ حدیث: (اذا دخل) هر قیچان کرسه (احدکم) سزنگ بره و کز (فی المجلس) مجلسک (او قام) یایسه تورسه (من المجلس) مجلسدن (فسلم) بس سلام بیومه (یکتب) یازلمش بولور (له) اول من ایچون (الف حسنة) ملک ایزگولکنی (ویقضی) دخی اوتلمش بولور (له) اول مننگ (الف حاجة) ملک حاجتن (وخرج) دخی چغار (من ذنوبه) گناهلارندان (کیوم) ایتورسنله شول کوندر (ولته امه) طوغردی آنی اول کونده آنامی.

«الباب التاسع عشر» اون توغزنجی باب

(فی فضیلة الدعاء دعانگى ثوابن بیانده در)

۱۸۰ حدیث: (الدعاء) دعا (هو) اول دعا (العبادة) عبادتدر. دعا اوزی عبادتدر.

۱۸۱ حدیث: (الدعاء) دعا (مع العبادة) عبادتنگى بیلاگیدر. یعنی ایگى اعلاسى و اخلاص ایله بولغان عبادتدر.

۱۸۲ حدیث: (ان الله تعالى) درسئلکده الله تعالى (يجب) سوبه در (الدعاء) دعانى (من المسلمين) مسلمانلردن.

۱۸۳ حدیث: (ليس) یوقدر (شیء) هیچ بر نرسه (اکرم) هرمتلیرهك (على الله تعالى) الله تعالى گه (من الدعاء) دعادان.

۱۸۴ حدیث: (قال الله تعالى) ایتدی الله تعالى (یا عبدی) ای مینم قلوب (انا) مین (عند ظنك) سینگى گمانگى وقتنده (بی) مینى (وانا) دخى مین (معك) سینگى برلن برگه من (اذا دعوتنى) هر قیچان دعا قیلساگى سین میگا.

۱۸۵ حدیث: (اذا رفع) هر قیچان کوترسه (یدیه) ایگى قولن (ومسح) دخى صیپاسه (وجهه) یوزینه (بیدیه) ایگى قولى برلن (فهو) بس اوشبور وشه اشله و (عبادة) عبادتدر.

۱۸۶ حدیث: (من صلى) بر من اوقوسه (ولم يدع) دعا قیلماسه (الله تعالى) الله تعالى گه (یغضب) آچیغلانور الله تعالى (عليه) اول منگه.

۱۸۷ حدیث: (ان ربکم) درسئلکده سزنگى تربیه قیلغوچیکز (هیى) حیاء لیدر اویالادر (کریم) جومارددر (یستجیبی) اویالور (من عبده) اوزینگى قلندان (اذا رفع) هر قیچان کوترسه (یدیه) ایگى قولن (الیه) اول الله تعالى گه (ان یردهما) اول ایگى قولنى قايتارمقلقغه (صفرا) بوش.

۱۸۸ حدیث: (ادعوا الله) دعا قیلکز الله تعالى گه (وانتم موقنون بالاجابة) قبوللقغه برده ککوگلیکز شك طوطماسون یعنی الله تعالى دن بر حاجت صوراب دعا ایتکانده اول نرسه فی الله تعالى بیروده شکه.

قلما گز! (واعلموا) دخی بلكز (ان الله) درستلا كده الله تعالى
(لايستجيب) هيچ بروقتنده قبول قيلماس (دعاء) دعاني (عن قلب غافل)
يقلاغان غافل كوئلمن ده (لاه) اويون كولكى ويوقبار خياللى كوئلمن .

۱۸۹ حديث: (اذا دعوت) هر قيجان دعا قيلساك سين (الله) الله تعالى گه
(فابسط) بس توشه سين (يديك) ايكي قولوئنى (مءاء صدرك) كوكره گكئنگ طوغر بسينه

« الباب العشرون » يگر منچى باب

(في فضيلة الاستغفار گناهلاردان يارلقانو استه وننگ ثوابن بيانده در)

۱۹۰ حديث: (من اكثر) برمن كوب قيلسه (الاستغفار) يارلقايو
استاوانى (جعل الله) قيلور الله تعالى (من كل ضيق) هر برتارلقدان (مخرجا)
چقماقلقنى (ومن كل هم) دخی هر برقايقودان (فرجا) شادلقنى قلور (ويرزقه)
دخی رزقلاندر الله تعالى اول منى (من حيث) شونداين اورندان (لايحتسب)
اويلاماديه اول، اول اوروندان فائده نى . (يعنى برده اميد ايتمگان يرلرندان
رزقلاندر ديمكدر .)

۱۹۱ حديث: (ما من عبد) بولماس هيچ برقل (يقول) ايتور بولماس
(عند منامه) يوقلاغان وقتندك (استغفر الله الذى لا اله الا هو الحى القيوم واتوب اليه)
ديب (ثلاث مرات) اوچ مرتبه (الا) مگر يقلاغان وقتندك شولاي اوچ مرتبه
ايتديسه (غفر الله) يارلقلار الله تعالى (له) اول مننگ (ذنوبه) گناهلارن (وان
كان) گرچه بولسه ده گناهلارى (مثل زبد البحر) دريا كوبگى قدرلى (او عدد
رمل عالج) يايسه باديه اسملى يرنگ قوملى صاننچه بولسه ده (او اوراق
الاشجار) يايسه آغاچ لارنگ يافراقلارى صاننچه بولسه ده (او عدد ايام الدنيا)
يايسه دنيا كونلرى صاننچه بولسه ده

حديث ننگ معناسى (استغفر الله) يارلقايو استيمن مين (الله) الله تعالى دن
(لا اله) بوقدر حلق او زره قلق قيلنمش ذات (الا) مگر باردر (هو) اول
الله تعالى گنه (الحى) تركدر اول (القيوم) هر برنرسه نى صاقلاب ططوچى
(واتوب) دخی قايتامن مين (اليه) اول الله تعالى گه .

۱۹۲ ھادىث: (اذاکثر) قىچان كوب بولسه (ذنوب احدكم) سزنىڭ بره وگزننىڭ گناھلارى (فليستغفر) ايتكىل يارلقانو استهسون (بالاسعار) سحر وقتلرنده .

۱۹۳ ھادىث: (الاستغفار) يارلقانو استه مملك (ياكل) آشار (الخطايا) خطالارنى (كما ياكل) نناك آشىدر ايدى (النار) اوت (الحطب) اوطوننى .

۱۹۴ ھادىث: (كثرة الاستغفار) استغفارنىڭ كوبلىگى (تجر الرزق) رزقنى تارتور (يعنى الله تعالى دن يارلقانوى كوب صوراساك الله تعالى رزقنى كىڭ قىلور ديمكىر .

۱۹۵ ھادىث: (من استغفر) بر من يارلقانو استهسه (بعد الذنوب) گناھلار قىلغاننىڭ صوگندە (فهو) بس اول يارلقانو استاو (كفارة) كفارتدر (له) اول منگە .

۱۹۶ ھادىث: (لكل شىء) هر بر نرسه ايجون بولغوچىدر (دواء) دارووى (ودواء الذنوب) گناھلرنىڭ دارووى (الاستغفار) يارلقانو استه ودر .

۱۹۷ ھادىث: (من استغفر) بر من يارلقانو استهسه (غفر الله) يارلقار الله تعالى (له) اول مننىڭ (ذنوبه) گناھلارن (وان كان) گرچه بولسه ده (فارا) قاچقوچى (من الرزق) صوغش صغفنن .

۱۹۸ ھادىث: (ما صر) دايمچىلىق قىلغوچى بولمادى (من) شونداى كىش (استغفر) يارلقاواستهدى (وان عاد) گرچه قاينادان اشلهسه ده اول اشنى (فى اليوم) بر كوندە (سبعين مرة) يتمش مرتبه .

«الباب الحادى والعشرون» يگرى برنچى باب

(فى فضيلة الذكر ذكرنىڭ ثوابن بياندهر)

۱۹۹ ھادىث: (اتانى) كىلدى ميكا (جبرائيل عم) جبرائيل عم (فسألته) بس صورادم مين جبرائيل عم دان (اى العباد) قللرنىڭ قايسى (افضل) آرطغراقدر (درجة) درجه پوزننن (عند الله) الله تعالى قاشنده (يوم

القيامة) قيامت كوندنه (قال) ايتدى جبرائيل عه (الناكرون) ايسكه
تشر وچيلردر (الله) الله تعالى نى (كثيرا) كوب (يعنى دنياده كون اوتكارلك
قدر كسب ايتكاننك صوكنده بوش قتلرده الله تعالى نك ذكرى بران شغللنگان
كشى، جونلهب كسبنده ايتىمى، هم بوش وقتلارن يوق سوزلر سويلهپ
اوزدرغان كشيلىردن آرتق ديمكدر.)

٢٠٠ حديث : (ذكر الله تعالى) الله تعالى نى ايسكه تشرمك لك (علم
الايمان) ايماننك علامتندىر (وبراءة) دى بيزمككدر (من النفاق) منافققدان
(وحصن) دى قالقاندىر (من الشيطان) شيطاننك وسوسه لرندىن (وحرز) دى
پردهدر (من النار) اوتدان .

٢٠١ حديث : (فضل الذكر الخفى) ياشرن بولغان ذكرنك آرتقلى
(على الذكر الذى) شونداين ذكرگه (بسمعه) ايشنور آنى (الناس) آدميلر
(كفضل الفريضة) فرض نمازنك آرتقلى شيكليدىر (على التطوع) نفل نمازى
اوزه رينه .

٢٠٢ حديث : (اشد الاعمال) عمللرنك قاطيراغى (فى الارض) بيدرده
(ثلاثة) اوچدر (ذكر الله تعالى) الله تعالى نى ايسكه تشرمككدر (على كل حال)
هر بر حال اوزره نك (ونانيها) اول اوچنك ايكنچيسى (مواساة الاخ) دين قرنداشينه
جوانچ (من الكرب) قايغودان (ونالها) اول اوچنك اوچنچيسى (انصاف
المرء) ايرنك ادبلى بولمقلىدىر (من نفسه) اوزنندن (يعنى ايرنك نفس
امرده اوز اوزنندن انصافلى بولوى يعنى كشى كورمگانده يامان وياراماس
صفتلرده بولماودر (لقوله عليه السلام) پيغمبر عليه السلامك سوزى بولغانلى
ايچون (الانصاف) ادبلى بولو (نصف الدين) ديننك يارتسىدىر ديب ايتكانلگى
ايچون .

٢٠٣ حديث : (علامة حب الله تعالى) الله تعالى نى سيدنك علامتى
(حب ذكر الله) الله تعالى نك ذكرن سويودر (وعلمة بغض الله تعالى) دى
الله تعالى گه آچولانوينك علامتى (بغض ذكره) الله تعالى نك ذكرينه آچولانودر .

٢٠٤ حدیث : (قال الله تعالى) ایتدی الله تعالی (انا) مین (مع عبسی) قلوب برلن برگه من (اذا ذکرنی) قیچان ایسینه توشرسه مینی (وتحرکت) دخی تیبره تسه (بی) مینم ذکرم سبیلی (شفتاه) ایکی ایرنن .

(قال معاذ) ایتدی حضرت معاذ (رضی الله عنه) (سألت) صورادم مین (عن النبی علیه السلام) پیغمبر علیه السلام ان (فقلت) بس ایتدم مین (یارسول الله) ای الله ننگی رسولی (ای الاعمال) عمللرننگی قایوسی (خیر) ایزگوره کدر (واقرب) دخی یاقنراقدر (الی الله) الله عزوجل گه (قال) ایتدی پیغمبر علیه السلام (ان تموت) سیننگی اولمکسنگی (ولسانک) حالبوکه سیننگی تلتاقی (رطب) جووشدر (من ذکر الله تعالی) الله تعالی ننگی ذکرندن .

٢٠٥ حدیث : (ذکر الله) الله تعالی نی ایسکه توشرو (من غداة) ایرته برلن (والعشی) دخی کیچ برلن (افضل) آرتغراقدر (من حطم السیوف) قلچلر صندوروشوب صوغشودان (فی سبیل الله) الله تعالی یولنه (یعنی الله تعالی نی ایرته کیچ ایسکه توشرو الله تعالی ننگی سوزن استون قیلماقلق ایچون قلچلار صندرا صندرا صوغشودن آرتغراق دیمکدر) .

٢٠٦ حدیث : (اذکروا) ذکر ایتوگز لر (لله) الله تعالی ایچون (ذکرا خاملا) ذکر خاملنی (قیل) ایتلمش بولدی یعنی صورالدى (یارسول الله) ای الله ننگی رسولی (ما) فی نرسه اول (الذکر الحامل) ذکر حامل (دیو) (قال) ایتدی پیغمبر علیه السلام (الذکر الحفی) یاشرن بولغان ذکردر دیدی .

٢٠٧ حدیث : (افضل الذکر) ذکر ننگی آرتغراغی (ذکر الله تعالی) الله تعالی نی ذکردر .

« الباب الثانی والعشرون » بیگرمی ایکنچی باب

(فی فضیلة سبحان الله والحمد لله : سبحان الله والحمد لله دیب ایتکان سوزننگی ثوابن بیاندهدر)

٢٠٨ حدیث : (ما علی الارض) بولماس بیر اوزرنده (شیء) هیچ

برنرسه (يقول) ايتور بولماس (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر) ديب (الا) مگر ايتدی ايرسه (كفرت) يارلقانمش بولور (عنه) اول مندن (ذنوبه) گناهلاری (وان كانت) گرچه بولسه ده (اکثر) کوبرهک (من زبد البحر) دریا کوبگندنه .

حديث نك معناسی: (سبحان الله) پاكلامق ايله پاكليمون مين الله تعالى ني (والحمد) دخى هر برماقتاو (لله) الله تعالى ايچوندر (لا اله) دخى يوقدر تيوشلی بولوب قلقق ايتلمش ذات (الا الله) مگر بر الله تعالى گنه در (والله) دخى اول الله تعالى (اكبر) هر برنرسه دن الوغدر .

٢٠٩ حديث: (من قال) برمن ايتسه (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر) ديب (لم ينته) ايرشمس (الى آخرهن) بوسوزلرنك آخرينه (حتى ينظر الله) الله تعالى قاراودان الك (يعنى قارار) (اليه) اول منگه (ومن نظر الله) برمنگه الله تعالى قاراسه (ادخل) كرتلمش بولور اول كشي (الجنة) اجماخقه .

٢١٠ حديث: (سبحان الله) سبحان الله ديب ايتكان سوز (نصف الميزان) اولچاونك يارتسيدر (والحمد لله) والحمد لله ديب ايتكان سوز (بملاء) تولتورور (الميزان) اولچاونك بارسون (والله اكبر) والله اكبر ديب ايتكان سوز (بملاء) تولتورور (السموات) كوكلرني (والارض) دخى بييرني (ولا اله الا الله والله اكبر) ولا اله الا الله والله اكبر ديب ايتكان سوز (ليس) يوقدر (دونها) بوسوز ياننده (حجاب) پرده يوقدر (حتى تصل) ايرشكانگه قدری (الى ربها) اوزينك ربيسينه .

٢١١ حديث: (من قال) برمن ايتسه (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر) ديب (مائة مرة) يوز مرتبه (خير) ايزگوره كدر بولای ايتو (له) اول منگه (من عشرين) اون قلمدان (يعنقها) آزاد قيلور اول آلارني (وسبع بدات) يدي توه دن ايزگوره كدر (ينجرها) بوغازلار آلارني (يعنى سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر) ديب يوز مرتبه ايتو الله تعالى نك رضالغی ايچون

اون قل آزاد ايتودن هم ده الله تعالى نكڭ رضالغى ايچون يىدى توه بوغان لادوان
آتغراقدر ثواب يوزندن ديمكدر).

٢١٢ حديث: (من قال) بر من ايتسه (سبعان الله والحمد لله ولا اله الا الله
والله اكبر) ديب (تعاطت) قيولور (خطايا)ه گناهارى (كما تعاطت الاوراق)
نيچك كوز كوندنه يافراقلار قيولالار ايندى (من الشجر) آغاچدان.

٢١٣ حديث: (من قال) بر من ايتسه (سبعان الله والحمد لله) ديب (مرة
واحدة) بر مرتبه معناسى: (سبعان الله) الله تعالى نى پاكليمن حق پاكلاوايله (والحمد)
دخى بارچه ماقتاو (لله) الله تعالى ايچونگنه در ايندى بر من شولاي ايتسه (كتب)
يازار الله تعالى (بها) اوشبو سوزنى ايتوسببلى (الف حسنة) ملك ايزگولسكى
(ومحى) دخى بنرلمش بولور (عنه) اول مندن (مثلها) ايزگولسكى اوغشاشلى
(سنة) ياوزلغن (يعنى ملك گناھسون) (ورفع) دخى كوتهرلمش بولور اول مننى
(مثلها) شول يازلغان ايزگولك اوغشاشلى (درجة) درجه كه يعنى ملك تورلى
درجه كه كوتهرلور يعنى بر من سبعان الله والحمد لله ديب بر مرتبه ايتسه الله
تعالى اول منگه ملك ايزگولك يازار دخى ملك تورلى گناھسون بتروب ملك
تورلى درجه بيرر ديمكدر.

٢١٤ حديث: (من قال) بر من ايتسه (سبعان الله وبحمده) ديب (مائة
مرة) يوز مرتبه (غفر) يارلقار (الله تعالى) (له) اول من نكڭ (مائة الف ذنب)
يوز ملك گناھسون (ولو اريد به) دخى آتا آناسينك گناھلرين يارلقار (اربعة
وعشر بن الف) يگرمى دورت ملك گناھلارن معناسى: (سبعان الله) پاكلامق برله
پاكليمن مين الله تعالى نى (وبحمده) دخى الله تعالى نكڭ ممدى برلن شغلله نه من مين.
٢١٥ حديث: (من قال) بر من ايتسه (سبعان ربي العظيم) ديب (غرست)
اوتورتامش بولور (له) اول من ايچون (شجرة) بر آغاچ (فى الجنة) اجماخده.
معناسى: (سبعان ربي العظيم) الورغ بولغوجى الله تعالى نى پاكلامق برله پاكليمن
مين ديمكدر.

(ومن قال) دخى بر من ايتسه (سبعان ربي الاعلى) ديب (غفر) يارلقار

(الله تعالى) (له) اول مننى (فادخله) آندان سوڤڤ ڪرتور الله تعالى اول مننى (الجنة) اجماعه . معناسى: (سبعان) چون پاڪلاف ايله پاڪليمين مين (ربى الاعلى) بلند بولغوجى الله تعالى نى ديمڪدر .

٢١٦ حديث: (كلمتان) ايكى سوز (خفيفتان) جيڪل لردر (على اللسان) تلگه (يعنى ايتورگه) (وثقيلتان) آغرلاردر (فى الميزان) اولچه وچكه (وحبیبتان) دخی سوکيلردر (الى الرحمن) الله تعالى گه (سبعان الله وبعمه) وسبعان الله العظيم وبعمه استغفر الله) ديب اينگان سوزلردر .

معناسى: (سبعان الله) چون پاڪلاف ايله پاڪليمين مين الله تعالى نى (وبعمه) دخی الله تعالى نڱى حمدى برلن شغلله نه من (وسبعان الله العظيم) دخی الوغ بولغوجى الله تعالى نى پاڪلاف ايله پاڪليمين مين (استغفر الله) يارلقانو استيمن مين الله تعالى دن ٢١٧ حديث: (من قال) بر من ايتسه (سبعان الله وبعمه) وسبعان الله العظيم وبعمه استغفر الله (واتوب اليه) ديب (مائة مرة) يوز مرتبه (ما) شول وقتده (بين طلوع الفجر) طاكطوو وقتى برلن (الى ان يصلى الصبح) ايرته نمازن اوقغانغه قدرى (يعنى طاكطوغيانان آلوب ايرته نمازن اوقغانغه قدر بولغان وقتده ايتسه يوز مرتبه) ايندى بر من شولاى ايتسه (بأتيه) كيلور اول منگه (الدنيا) دنيا (راغمة) خور بولوب (صاغرة) توبن بولوب .

(ويخلق) دخی ياراتور (الله تعالى) (من كل كلمة) هربر سوزنمن (ملكا) بر فرشته نى (يسبح) تسبيح ايتور اول فرشته (الله تعالى گه) (الى يوم القيامة) قيامت كونينه قدر (كان) بولور (له) اول منگه (ثوابه) اول تسبيح نڱى ثوابى .

معناسى: (سبعان الله) پاڪلاف ايله پاڪليمين مين الله تعالى نى (وبعمه) دخی الله تعالى نڱى حمدى برلن شغلله نه من مين (وسبعان الله العظيم) دخی الوغ بولغوجى الله تعالى نى پاڪلاف ايله پاڪليمين مين (وبعمه) دخی الله تعالى نڱى حمدى برلن شغلله نه من مين (استغفر الله) الله تعالى دن يارلقانو استيمن مين (واتوب) دخی قايتامن مين (اليه) اول الله تعالى گه .

« الباب الثالث والعشرون » بگرمی اوچونچى باب

(فى فضيلة التوبة - الله تعالى كه قاينونك آرتوقلغن و ثوابن بيانده در)

۲۱۸ حديث: (التائب) توبه قیلوچى كشى (من الذنب) گناهدار

(كمن) شول من كى در (لاذنب) هيچ گناهسى يوقدر (له) اول مننك (يعنرس) گناهلار قیلوب كوب زمان يردككن صوڭ بروقت توبه ايتسه برده گناه قیلماغارونا آدم كى گناهدان پاك بولا ديمكدر اگرده چن اخلاصى ایلان يگدادان برد

اشله مسلك بولوب توبه ايتسه اما توقران توبهسى بولسه البته بوفضيلت يوق و

۲۱۹ حديث: (الندم) قیلغان اشلرگه اوكنو (توبة) توبه در (يعنى

قیلغان گناهلارغه نيك بولاي اشلادم ايكان ديب اوكنو قیلغان گناهلار دان

الله تعالى كه قايتو اماموندان صوڭ قلمام ايندى ديگان اوي بولمق تيوشدر.

۲۲۰ حديث: (ان الله) درستلكه الله تعالى (فرح) شادلانور (بتوبة

عبده) اوزينك قلى نك توبهسى برلن.

۲۲۱ حديث: (ما من شىء) يوقدر هيچ نرسه (احب) سيوكليرهك

(الى الله تعالى) الله تعالى كه (من شاب تائب) گناهلارندن توبه ايتوچى ياش

يكنن.

۲۲۲ حديث: (اذا تاب) هر قيچان توبه قلسه (شاب) بر يكت

(رفع) كوته رلمش بولا (العذاب) عذاب (من مقابر المسلمين) مسلمانلار نك

قبرلرندن (اربعين سنة) قرق ييل (لكرامته) حرمتلو بولغانى ايچون اول يكت

(على الله) الله تعالى كه.

۲۲۳ حديث: (لكل شىء) هر نرسه نك بولغوچيدر (حيله) حيلهسى

(وحيلة الذنوب) گناهلار نك حيله سيدر (التوبة) توبه.

۲۲۴ حديث: (لو اخطأ) اكر خطا قلسه (اعدكم) سز نك بر كز (حنى

ملاء) تولغانغه چه (ما بين السماء والارض) بيبر برله كوك آراسى (ثم تاب) مونك

صوكنده توبه ايتسه (تاب الله) توبه سون قبول ايتهر الله تعالى (عليه) اول منگه

توبه سون (ويغفر الله) دخى يارلقار الله تعالى (له) اول كمسه فى (ولا تياسوا)

خى اميد كيسمه كز الله نك رحمتنن (فان اليأس) چونكه اميد كيسو (من رحمة الله) الله نك رحمتنن (كفر) ديندن چغودر.

۲۲۵ حديث: (توبوا) توبه قلكز (الى الله) الله تعالى كه (فانى) چونكه ترستلكده مين (اتوب) توبه قلامن (الى الله) الله تعالى كه (فى كل يوم) هر بر كونده (مائة مرة) يوز مرتبه.

۲۲۶ حديث: (لكل داء) هر بر خسته لسكنك بولغوچيدر (دواء) داروى (ودواء النوب) گناهارنك دارويدر (التوبة) توبه.

۲۲۷ حديث: (النوبة) توبه قلو (تهمم) بتورر (الجريمة) گناهنى يعنى توبه ايتوگناه لارنى بتورر ديمكدر.

۲۲۸ حديث: (توبوا) توبه قيلكزسز (الى الله تعالى) الله تعالى كه (قبل ان تموتوا) اولوكزدن لك. يعنى الله تعالى كه اولمسدن بورن توبه قيلكزسز اولگاندن صوك توبه ايتو يوقدر ديمك.

« الباب الرابع والعشرون »

(فى فضيلة الفقراء - فقيرلرنك آرتوقلغن و ثوابن بياندر)

۲۲۹ حديث: (حب الفقراء) فقيرلرنى سويمكك (من اخلاق الانبياء) بيغمبرلرنك طبيعتلرنندن در (وبغض الفقراء) فقيرلر كه آچولانما قلف (من اخلاق الفراعنة) مصر پادشاه لارينك طبيعتلرنندن در. (فرعون) برگنه اولماينچه مصرغه كيم پادشاه بولا شول آدمكه فرعون ديگانلر.

۲۳۰ حديث: (الفقر) محتاجلق يعنى فقيرلك (فخرى) مينم ماقتانا تورغان نرسه مدر.

۲۳۱ حديث: (الفقر) فقيرلك (شين) خورلقدر (عند الناس) آدملر قارشوسنك (وزين) دخى زينندر يعنى كوركامدر (عند الله) الله تعالى قاشنده (يوم القيامة) قيامت كوننده.

۲۳۲ حدیث : (الفقر) فقیرلك (خزینة) بر خزینة در (من خزائن الله تعالى) الله تعالى نك خزینة لرندن یعنی فقیرلك الله تعالى نك خزینة لرندن بولغان برده بتمی تورغان بر خزینة دره . بیلوكنی به یلهب كسب ایتەرگه كرشمه سك عمر بوینه عاجز قیله تورغان بر مرحمتدر .

۲۳۳ حدیث : (لكلشیء) هر بر نرسه نك بولغوچیدر (مفتاح) آچا تورغان آچقوچی (ومفتاح الجنة) جنت نك آچا تورغان آچقوچی (حب الفقراء) فقیرلرنی سویملككدر .

۲۳۴ حدیث : (ان الله) درسئللكده الله تعالى (یحب) سویه (الفقیر المؤمن) مؤمن فقیرنی (المتفق) كسب ایتوب تویدر وچی (بالعیال) اوی جماعتن . یعنی الله تعالى شوندا این فقیرنی سویه فقیر بولویله اشانا تورغان نرسه لر نك هر قایوسینه اشانغاندان صوك مین فقیر دیب قاپچق تاغوب تله نورگه چقماینچه كسب ایتوب اوزینك ایو جماعتن تویدرغان فقیر آدمنی سویه در دیمكدر .

۲۳۵ حدیث : (قال) ایتدی (رسول الله) الله تعالى نك رسولی صلی الله علیه وسلم (اللهم) ای الله (توفنی) اولترگای ایدك سین مینی (فقیرا) فقیرلر گروهسنده ایتوب (ولان توفنی) اولترمگای ایدك سین مینی (غنیا) بای ایتوب (واحشرنی) دخی قیامت كوننده قوبارغای ایدك سین مینی (فی زمرة الفقراء) فقیرلر گروهسنده ان . یعنی فقیرلر برلن برگه دیمك .

۲۳۶ حدیث : (اللهم) ای الله (احیننی) قیامت كوننده ترگز سین مینی (مسكینا) هیچ نرسه سی بولماغان كشی ایتوب (واممننی) دخی اولونورگای ایدك سین مینی (مسكینا) مسكین ایتوب (واحشرنی) دخی قیامت كوننده قوبارغای ایدك سین مینی (فی زمرة المساكین) مسكینلر گروهسنده .

۲۳۷ حدیث : (لكل واحد) هر بر كشی ایچون بولغوچیدر (حرفة) برهنر (ولی) مینم ایچون بولغوچیدر (حرفتان) ایکی هنر (الفقر) فقیرلك در برسی (و) ایكنچسی (الجهاد) الله تعالى یولنه صوغشودر (فمن احبهما) ایندی بر من سویسه اوشبو ایکی اشنی (فقد احبنی) تحقیق سویدی اول مینی (ومن ابغضهما) بره و بو ایکی اشنی یامان كورسه (فقد ابغضنی) تحقیق آچولاندردی اول مینی .

۲۳۸ حدیث: (طوبی) نی سویونچ (للفقراء) فقیرلرگه (والضعفاء) دخی ضعیف لرگه (من امئی) مینم امته من بولغان. یعنی فقیر بولوب یا که ضعیف بولوب بوکیمچیلککه تورگان ونفسون جیگگان کشی البته خوددر.

« الباب الخامس والعشرون » یگرمی بشنچی باب

(فی فضیله التزوج = اویله نونک آرتقلغن وثوابن بیانده در)

۲۳۹ حدیث: (التزوج) اویله نمک لك (خیر) ایزگوره کدر (من عبادة الف سنة) مک یل عبادت قیلودان. (تزوج- اویله نمک هم جفته نمک معناسنددر، ایکی له نمک دیگان سوزدر. جفت تلمزده (جب) دیوب یورتله طورغان سوزدر، طاق یالغز و (جب) پارلی وایکی لی بولمق، ایبه شه نمک معناسنده دره

۲۴۰ حدیث: (التزوج) جفت له نمک (بركة) برکاتدر (والولد) دخی بالا (رحمة) رحمتدر ایندی شولای بولسه (فاکر موا) حرمنزه کز (اولادکم) بالار کزنی (فان کرامة الولد) چونکه بالانی حرمنله و (عبادة) بر تورلی عبادت حکمنده در وعبادتدر. چونکه آطا بولغان کشی بالاسون اوقوتوب علم ایبه سننن قلسه برده شبهه سز بو بالا اسلام دینینه خدمت ایتوچی بولور، آطاسی آنک قلغان خیر اشلرنن ثوابده اور طاق بولور، مثلا اوغل اون ثوابلی بر ایزگولک اشلهسه بواشن اون الش آطاسینه ده بولور اوغلینه ده اون الش بولور.

۲۴۱ حدیث: (تزوجوا) جفت قلوکز اور کزگه (الحرایر) آزادخاتونلارنی (لان الحرایر) آنک ایچون آزاد خاتونلارنی آلو (صلاح البيت) اوینی تزک قیلمقدر (والاماء) دخی امه لر (یعنی جاریه لر) (هلاک البيت) ایونی هلاک قیلغوچیلاردر خدمتچی وصاتولا طورغان نسل قزلارنی امه دیوله در آزادکشی بولارنی آلماسقه تیوش چونکه بولار ادب سز نادان اسرافچان و آرزون و حیاسز بولالار. آصراو قزلارنی وکشی ده خدمت ایتوب اوسکان قزلارنی آلوده امه آلو کبی در.

۲۴۲ حدیث: (من اراد) بره وتله سه (ان یلقینی) میکا یولمقا قلیغینی

(طاهرا) پاک بولوب (ومطهرا) دخی تمام پاکیزه حالده (فلیتزوج) آلسون اول
 کشی (الحرایر) آزاد خاتونلارنی امصاق بولسون هیاسز قرلار آلودان.
 ۲۴۳ حدیث: (التمسوا) استهگز (الرزق) رزقنی (بالنکاح) نکاح
 برلن. یعنی نکاحله نب خاتون آلو برلن.

۲۴۴ حدیث: (العزب) خاتون سز حالده عمر اوتکارگان کشی (من اخوان
 الشیاطین) شیطانلرغه دوست ویاقون لاردان بولور. وقت بییتوبه آج بولماسلق
 آقچه طابا طورغان بیگت اویله نمهوی، بایغاچ اویله نونی کتوب طورو؛ یا که
 بایقز آلورمن دیه ماللی خاتون چقماسمی دیه خیاللانغان کشی یگرمی یاشنه
 اویله نمی قالسه اوطز وقرقنی ده بالغز اوتکاروی خراب عمر زور گناهللی
 اش در بو.

۲۴۵ حدیث: (من تزوج) بره و جفت له نسه (اعطی) بیرلمش بولور (له)
 اول منگه (نصف العبادة) عبادتنک یارتیسی (یعنی عبادتکه وسیله بولغان نرسه لرنگ
 یارطسی بیرله، مثلا کولمک لرکنی جوو ابیت سرتور که سولگی لرکنی یووا قومغاننا
 صولار سالوب بیره آشار وکبا حاضرلی اوی اشلرین بارنده بولدر ادرده ایری
 عبادتکه بوش قالادر. هم خاطون وبالالرنی طویدرو یولوناه کسب قلو عبادتدر.

۲۴۶ حدیث: (النکاح) نکاح. یعنی نکاحلانب خاتون آلو (سننی)
 مینم سنتمدر (فمن رغب) ایندی برمن یوزن آرتقه ایله ندرسه (یعنی توتماسه)
 (وعن سننی) مینم سنتمدن ایندی برمن شولای بولسه (فلیس منی) میندن توگل
 یعنی اول من مینم اتمدن توگلدردیمک. بزنگ تاتار قرداشلر بو سنننی
 بیک طرشوب اورنینه کیترمک درلر اما فرض بولسه آیاق آستنه یاتمق در.
 خاتون آلمق سنت بولسه ده آلفان خاتوننی یاراتما اینچه برده سبب سز اشن
 چغاروب آیرب بیره بیره توقزارنی یا که اون ایكشارنی آلمق سنت
 بولما اینچه بلکه جابرلرگه حرامدر.

ایکنچی برده اورنسر آقچه نی اسراف ایتو بولا اسراف ینه حرام.

۲۴۷ حدیث: (مسکین، مسکین) یوق کشیگه صانالوچیدر، یوق

كشيگه سانالوچيدير (من) شول كهمسه (ليست) يوقدر (له) اول كهمسه ننگ
 (امرأة) خاتوني (وان كان) گرچه بولسه ده اول كهمسه (غنيا) باي (من المال)
 مالي بولو برله (مسكينة مسكينة) يوق فقيره خاتونغه سانالوچيدير، يوق خاتونغه
 سانالوچيدير (من) شول خاتون (ليست) يوقدر (لها) اول خاتوننگ (زوج)
 ايرى (وان كانت) گرچه بولسه ده اول خاتون (غنية) باي (من المال) مال برله.
 ۲۴۸ حديث: (من اكرم) بر من هرمنله سه (زوجته) خاتونن (اكرم الله)
 هرمنله الله تعالى (له) اول مننى .

۲۴۹ حديث: (ما) شول نرسه (اطعمته) طعاملندردك سين آنى (على
 زوجتك) خاتونوڭا (فهو) بس اول آشاتو (لك) سيننگ ايچون (صدقة) صدقه در.
 ۲۵۰ حديث: (تزوجوا) نكاحله ننگز (فان يوما) چونكه برگنه كون (مع
 التزويج) نكاحلى خاتون برله (خير) ايزگوره كدر (من عبادة الف سنة) ملك
 يل عبادت قيلودان .

۲۵۱ حديث: (شراركم) سزنگ ياوزلارنگز (عزابتكم) سزنگ خاتون
 آلماوچى ايرلرنگز هم ايرگه بارماوچى خاتونلارنگز در .

« الباب السادس والعشرون » بيگرمى آلتنجى باب

(في التمهيد) قورقونى بياندر (من الزنا) زنا قيلودان .
 ۲۵۲ حديث: (اياكم) صاقلانگز سز (والزنا) زنادان (فان فيه) چونكه
 زناده بولغوچيدير (سته خصال) آلتنى تورلى اش (ثلاث) اوچوسى (في الدنيا)
 دنياده در (وثلاث) دخى اوچوسى (في الآخرة) آخرتدر (فاما الدين في الدنيا)
 اما دنياده بولغان اوچوسى (فيها) بس بيه رر (البهاء) كوركاملكنى (ويعجز)
 دخى بترر (الغناء) بايلقنى (ويحرم) دخى محروم ايتوب قالدرر (الرزق)
 رزقدان . يعنى زنا آرتوندان يوق اورنلارده آفجه نهرم ايتوب بورساڭ بار
 نرسه نكن محروم بولوب قالوب بر كيسه ك ايكمك تابا آلمايچنه عاجز بولوب
 آدملر آراسنك رسواي بولورساڭ ديمكدر . (واما الدين في الآخرة) اما آخرتدر

بولاجق او چوسى (فسوء الحساب) بس تيكشرونك قاتى بولماقلىغى در (وسخط الرحمن) الله تعالى نك آچولانمقلغيدر (والخلود فى النار) دخى اوتلا ازاك زمان قالماقلغيدر.

۲۵۳ حديث : (لاهل النار) اوت اهلى ايچون بولغوجيدر (ضرخة) بر تاوش (يعنى قچقورمقلق) (من نتن فروج الزناة) زنا قيلغوجى لار نك فرجلر نك ايسندن.

۲۵۴ حديث : (ثلاثة نفر) اوج تورلى كشيلىر (لايكلمهم) سوزله شمس آلا ر برلن (الله تعالى) (ولا ينظر) دخى رحمت قاراوى برلن قاراماس الله تعالى (اليهم) اول اوج تورلى كشيگه (ولايزكيهم) دخى پاك قيلماس الله تعالى آلا رنى (ولهم) دخى بولغوجيدر آلا ر ايچون (عذاب اليم) رنجتوچى عذاب برنجى سى (شيخ زان) زنا قيلغوجى قارتندر (و) ايكنچسى (ملك كذاب) يالغانچى پادشاهدر (و) اوچونچسى (عائل متكبر) يارلى تسكبرلك قيلغوجيدر . يعنى اوزينك بر نرسه سى بولمغان كيدينچه اوزن اوزى الوغ كورب هولالاب يروچيدر .

۲۵۵ حديث : (من زنى) برمن زنا قيلسه (مرة واحد) برگنه مرتبه (تخبط) بتيرلىش بولور (عمله سبعين سنة) يتمش يل قيلغان عبادتن .

۲۵۶ حديث : (زنا الرجلين) ايكى آياقنك زناسيدر (المشى) زنا آرطندان يورمكلك (وزنا اليمين) دخى ايكى قولنك زناسيدر (البطش) طوطو (وزنا العينين) دخى ايكى كوزنك زناسيدر (النظر) قارامقلق .

۲۵۷ حديث : (مامن ذنب اعظم) يوقدر الوغ گناه (بعد الشرك) ديندن چقغاننك صوگنده (من نطقة) شونداين منيدن (وضعها) قويار آنى (الرجل) اير كمسه (فى رحم امرأة) شوندى خاتوننك بالا ياتا تورغان اورنينه (لا تعجل) حلال بولماس اول خاتون (له) اول ايرگه . يعنى گناهلارنك ايلك الوغسى نكاهنده بولماغان خاتون برلن ياقنلق قيلو ديمكدر .

۲۵۸ حديث : (من اصاب) برمن ايرشسه (امرأة) شونداين خاتونغه (نظرا حراما) حرام بولغان قاراو برلن (ملاء الله) تولتورر الله تعالى (عينه) آنك كوزينه (نارا) اوتنى (يوم القيامة) قيامت كوندك ايندى شولاى اشلاسه

(ویوئر به) بیورلمش بولور آنی (یعنی کرتلمش بولور) (الی النار) اوتقه .
 ۲۵۹ حدیث : (سألت) صورادمین (من جبرائیل علیه السلام) جبرائیل
 علیه السلامن (ما اکبر الکبائر) نرسه در الوغنی الوغلاری (قال) ایتدی
 اول (النظر) قاراملقندر (الی النساء الاجنبیة) یات خاتونلارغه .

۲۶۰ حدیث : (الزنا) زنا قیلو (یورث) کیتورر (الفقر) فقیرلکنی
 یعنی بار همتی زنا بولغانلر اوزلرینک حیوانلق مقصودلرینه ایرشو ایچون
 یوز صوم ملک صوملرده آیاماسلر، هم کسب اشلرندن غفلت قیلوب بار قصدلری
 زنا بولور. شولای ایتوب فقیرلک کیلور. اَمَّا زنادان مراد اورنونده فحشخانه ده
 زنا قیلونی آلساق فقیرلنونک سببی معلومدر چونکه فحشخانه لرده یورگانلر
 بر تینسز قالوب تلهنجی بولو شهرلرده کوبدر .

۲۶۱ حدیث : (اثنان) ایکی نرسه (لا یجتمعان) جیولماسلار (فی امرئ)
 بر ایرده (ابدأ) منگو (الزنا) زنا قیلودر برسی (والغناء) دخی بایلقدر ایکنچیسی .
 یعنی بر من زنا قیلغوچی بولسه نینداین بای بولساده بر وقت بانکروت
 بولوب رسوای بولور دیمکدر .

« الباب السابع والعشرون » یگرمی یدنجی باب

(فی التهید من اللواطه = لوطه دن قورقتونی بیانلدر)

۲۶۲ حدیث : (من قبل) بر من اوپسه (غلاما) ایربالانی (شهوة) قزوغو
 برلن (عذبه الله تعالی) عذاب قیلور الله تعالی اول مننی (فی نار جهنم) جهنم
 اوتونده (الف سنة) ملک یل. اول قباحت اش ایچون ملک یلده آزدر. چونکه
 اتلر و دوگنزلار داده بو کبی اورونلی اورونسز معامله یوقدر .

۲۶۳ حدیث : (لو اغتسل) اگر غسل قیونسه (من اللواطه) لواطه دن
 (بماء البعار) در یالار صوی برلن (لم یجئ) کیلماس (یوم القيامة) قیامت کونده
 (الاجنبیا) مگر جنب حالده کیلور (یعنی بر من لواطه دن نی قدر صولار برلن پاکلانورغه
 طرشساده پاکلانا آلماس بلکه قیامت کونده آروسز بولوب کیلور. دیمکدر .

٢٦٤ حديث: (من قبل) برمن اوپسه (غلاما) اير بالاني (بشهوة) قزوغو برلن (الجمه الله تعالى بلجام من النار) اوتدن بولغان جوگان برله جوگانلر (سبعين حريفا) يتمش يل .

٢٦٥ حديث: (من مس) برمن توتسه (غلاما) اير بالاني (بشهوة) قزوغو برلن (لعنه الله) لعنت قيلور الله تعالى اول منگه (والملائكة) دخى فرشتهلر (والناس) دخى آدميلر (اجمعون) بارچه سيده .

٢٦٦ حديث: (من قبل غلاما) بره و اير بالاني اوپسه (بشهوة) آزغناق ايله (عذبه الله تعالى في النار) اوتنه آنى الله تعالى عذاب قيلور (سبعين حريفا) يتمش يل .

٢٦٧ حديث: (من ادخل) برمن كرتسه (امراته في الدبر) خاتونينه - آرط طرفغه (لعنه الله تعالى) لعنت قيلور الله تعالى اول منگه (يوم القيامة) قيامت كوننك (وهو) اول من (انتن من المييفة) اوله كسه ايسندن ده صاصير اقدر .

٢٦٨ حديث: (اذا اتى الرجل) هر قيچان اير كيلسه (الى الرجل) اير يانيه (فهما) بولار ايكسيده (زانيان) زناچيلدر (واذا اتت المرأة) دخى هر قيچان خاتون كسه كيلسه (الى المرأة) خاتونغه (فهما) بولار ايكسيده (زانيان) زناچيلدر . يعنى ايكي اير يا ايكي خاتون بر برلرندن برتوسلى قراللرندان فائله نشونى تلهب شغل يا صامه لار بولارغه زناچى ديمك درستدر . زنائكئى مكى معلومدر . ايرلرنكئى (تغفيد، تكفيف) بوط واوچلانولارى، خاتونلرنكئى جعلى (ريزينكا قرال) ايله فائله نولرى، بارماق وشهم ايله لنت طوغدرولرى بيك تيرللكه ضعيف له نب بوكرى بولولارينه سبب بولور . هم شول غسته لرى آرقاسندن وقتسز وفات بولورلر . قيامتده رسواى بولورلر . بالغ بولغاندان هوكط طبيعى قزغاج ايروقزلارنى طابشرو لازمدر .

٢٦٩ حديث: (من قبل) برمن اوپسه (غلاما) اير بالاني (بشهوة) قزوغو برلن (فكانما) اينورمنله (زنى) زنا قيلدى (مع امه) اوزينكئى آناسى برلن (سبعين مرة) يتمش مرتبه (ومن زنى) ايندى برمن زنا قيلسه (بامه) اوزينكئى

آناسی برلن (مرة واحدة) بر مرتبه (فكانما) اينورسنله (زنى) زناقيلكى (مع سبعين
بكرًا) يتمش باكره قزبرلن (ومن زنى) ايندى بر من زناقيلسه (مع بكره واحدة)
بر قزء قزبرلن (فكانما) اينورسنله (زنى) زناقيلكى (مع سبعين ثيبًا) يتمش
طل خاتون برلن (ومن زنى) ايندى بر من زناقيلسه (بامرأة جميلة) ماتور خاتون برلن
(مسامة كانت) كيرهك مسلمه بولسون (او غير مسلمة) يايسه مسلمه دن باشقه بولسون
(يعنى كافره) (حرة كانت) كيرهك آزاد بولسون (او امة) يايسه جاريه بولسون
(فتحت) آچامش بولور (عليه) اول منكه (في قبره) قبرنده (ثمانية ابواب) سيگز
ايشكنى (من النار) اوتمان (بمخرج) چغار (عليه) اول منگه (من تلك الابواب)
اوشبو ايشكلردن (عقارب) چيانلار (وحيات) يلانلار (وشهب النار) اوت
يالقولنلور يعنى اوشبو ايشكلردن اوت يالقنى چغوب تورردىمكدر (الى يوم
القيامة) قيامت كونيئه قدر لواطه زنadan آرتق درجه قباحتر.

« الباب الثامن والعشرون » يگرمى سيگزنجى باب

(فى الزجر عن شرب الخمر = ايسرتكچ اچودن ضررلارن بلدرب

قور قطو وطيرو بيانده در)

۲۷۰ حديث: (من شرب الخمر) بره و خمر اچسه (فى الدنيا) دنياده
(لم يشربها) اچماس آنى (فى الآخرة) آخرتده (ومن شربها) ايندى بر من اچسه
اول خمرنى (مساء) كيچده (اصبح) طاڭغه كرر (مشركا) مشرك بولوب (ومن
شربها) دخى ايندى بر من اچسه (صباحًا) طاڭغه (امسى) كيچكه كرر (مشركا)
الله تعالى گه تيكدهش طوطوجى بولوب.

۲۷۱ حديث: (الخمر) ايسرتكچ (ام الخبائث) گناهارلارنى آناسى در
(ومن شربها) ايندى بر من اچسه اول ايسرتكچنى (لم يقبل الله تعالى) قبول
قيلماس الله تعالى (منه) اول مندن (صلوة اربعين يوما) قرق كونگى نمازن
(فان مات) ايندى اگر اولسه (وهى) حالبوكه اول خمر (فى بطنه) اول منلنى
اچنده بولسه (مات) اولهر (ميتة جاهلية) اللهنى تانماغان اولم برلن.

٢٧٢ حدیث: (الحمر) ایسرتکچ (جماع الاثم) گناہلارنی جیغوجیدر «الحمر داعية لكل شر» نك مفھومیئر. ایسرتکچ بولماسه اولنرش، طالاش جبرلش وادرشولار بیک آزابولور ایدی. زندانلرده حاضرگی یوز اورنونلبریا ایکی کشی طابولماس ایدی. دنیاده نیندی یامان کشی بولسه ده آنی بل سین اچوجیدر. واقعاتیکشر ولسه شولای اچکچی بولوب چقادر. ایندی هر برمزده مونك دنیا آخرت خرابلغمزغه سبیلگن بیلهمزده فی ایچون آرمزدان قووب چغامیمز، نیگه محتاج بولامز آکا، بزگه آندان برتین فائله یوق. بر مسلمان سوکلووسی ایله یقلاغان، استغفر الله مسلمانلر آراسینه قیامت کهچه کریمه چک بو قباھتلك فی سبیلی کرگان، دی یسز، البته ایسرکلك آرقاسند، کرمش فلان بستنده خاتونی و نوات ایتمش ولی کیچله تب اچب قایتده قزن کچلی قزی ترزه واتوب قاچه خبر دنیاغه طارالادر. منه ایسرتکچ شوندی قباھتدر صاق بولوق بوبیک ضررلی.

٢٧٣ حدیث: (مامن عبد) بولماس هیچ بر قل (نائم بات) کیچده یقلاغوجی (وهو) حالبوکم اول من (سکران) ایسرکدر (الا) مگر کیچده ایسرب یوقلادیسه (کان) بولور (عروسا) یاش کیلن یعنی زفاف کیچه سی بولور (للشیاطین) شیطانلارغه (الی الصباح) طاگغه قدر (فاذا اصبح) ایندی هر قیچان طاگغه کرسه (یعنی ایرته برلن تو بال کبی باشون کوتوب تورسه (وجب) تیوش بولور (علیه) اول منگه (الغسل) غسل (فیغتسل) ایندی غسل قیلور یعنی بتون تننی پا کلار.

(من الجنابة) جنب لکن (فان لم یغتسل) ایندی ا گر غسل قیونماسه (ام یقبل) قبول ایتماس یعنی اشکه آلماس الله تعالی. (صرفا) فرض عبادتلرن (ولاعمالا) دخی نفل عبادتلرن.

٢٧٤ حدیث: (من اطعم) بر من طعاملندرسه (شارب الحمر) ایسرتکچ اچوجیگه (لقمة) بر قابولوق آشنی (سلط الله) ایرکلی قیلور الله تعالی (علی جسده) اول مننك تنینه (حیه) بیلاننی (وعقربا) دخی چایاننی (ومن قضی) ایندی بر من اوتسه (حاجته) اول مننك کیرهك نرسه سیننی (فکانما) ایتورسنله

(اعان) ياردم ايندى اول (على هدم الاسلام) اسلامنى بتروگه (ومن اقرض) دخی بورچقه بيرسه (له) اول منگه (فكانما) ايتورسنله (اعان) ياردم ايندى بولشدى (على قتل موسى عليه السلام) موسى عليه السلامنى اولتروگه .

۲۷۵ حديث : (والذى) شونداين الله برلن آنند ايتوب ايتهمن (بعثنى) يبردى الله تعالى مينى (بالحق) درستلك برله (نبيا) پيغمبر ايتوب (لايشرب) اچمهس (الخمير) ايسرتكچنى (الا) مگر اچسه اول ايسرتكچنى (ملعون) لعنت قيلنمشدر (فى التوراة) توراتده يعنى موسى عليه السلام كتابنده (والانجيل) انجيلده . يعنى عيسى عليه السلام كتابنده . (والزبور) دخی زبورده يعنى داود عليه السلام كتابنده (والفرقان) دخی اوزمزنك پيغمبرمزم محمد صلى الله عليه وسلم گه بيرلگان قرآنده .

۲۷۶ حديث : (من شرب) برمن اچسه (الخمير) خميرنى (فقد كفر) تحقيق قارشى بولدى (بجميع ما انزل الله) الله تعالى ايندرگان نرسه لرنك هرقابوسينه (على انبيائه) اوزينك پيغمبرلرينه .

(قال وهب بن منبه) ايندى منبه اوغلى وهب رعمه الله تعالى عليه . (وجئت) تابلم مين (فى التوراة) توراتده (ان) درستلكده (من شرب) برمن اچسه (الخمير) خميرنى (حتى ينهب) كينوگه قىرى (عقله) اوزينك عقلى (بأبيه) كيلور اول منگه (الشيطان) شيطان (سبعين مرة) يتمش مرتبه (كما يأتى) نيچك كيله در ايدى (الرجل) اير (امراته) اوزينك خاتونينه .

۲۷۷ حديث : (من سلم) برمن سلام بيرسه (على شارب الخمر) خمير اچوچيگه (او صافحه) يايسه كورشسه اول خمير اچوچى برله (او عانقه) يايسه قوچاقلاسه آنى (احبط الله تعالى) بنورر الله تعالى (عمله) آنك عمان (اربعين سنة) قرق يلق .

۲۷۸ حديث : (لاتساموا) سلام بيرمه كز (على شارب الخمر) خمير اچوچيگه (فان ساموا) ايندى آلا سلام بيرسه لر (عليكم) سزگه (فلاتردوه) بس آلاما كز سلاملرين .

بوسوز شریعتکە خلاف، چونکە مۆمن بولغان کەمسەنکە ھەر بۆرسنە سلام بېرو درمندر، اگر گناھلی کەمسەلرگە سلام بېرو یاراماسە ایدی، دنیادە سلام بېروگە مستحق کشی تابولماس ایدی .

بوحدیث رسولزدن صادر بولوی درست بولسەدە ایسرك کشیگە سلام بېرمەگز دیگان سوز بولور یعنی ایسرك وقتندە .

۲۷۹ حدیث : (لایجتمە) جییلماس (الحمر) خمر (والایمان) دخی اللهنک قرآنینە اوشانو (فی امری) برابردە (ابداء) منگو .

« الباب التاسع والعشرون » بیگرمی توقزنجی باب

(فی فضیلة الرمی = اوق - ملتوق، ریؤالؤیر، طوب آطونک آرتوقلغی بیانندە یعنی مۆمن بولغان ایر، ھم مۆمن بولغان خاتونلارغە آطونی اویرنو، بلونک فضیلتن بیان ایتودر .

۲۸۰ حدیث : (من رمی) برمن آطسە (سہما) اوقنی (فی سبیل اللہ تعالی) للہ تعالی ائی رضالغنە (فکائما) ایتورسنلە اول کشی (اعتق) آزاد قلدی (رقبة) برقلنی .

۲۸۱ حدیث : (علموا) اویرەتکز (اولادکم) بالالارکزغە (الرمی) ملتوق آتونی (والسباحة) دخی صودە یوزونی .

۲۸۲ حدیث : (الرمی) ملتوق آطوچی (فی المعراض) معراضغە یعنی خاص صورتغە (کالرامی) آطوچی شکلیدر (علی العدو) دشمانغە .

۲۸۳ حدیث : (من رد) برمن قایتارسە (السهام) پولنی (علی الرامی) ملتوق آطوچیغە (من المعراض) توسەب آتقان اورندان (کان) بولور (لہ) اول منگە (بکل قدم) ھر بر آباق آتلاوبرابرینە (اجر عتق رقبة) برقل آزاد اینکان نوای .

۲۸۴ حدیث : (من ترک) بر من قویسە (اونوتسە) (الرمی) ملتوق آتونی (بعد ما علمه) ملتوق آتونی اوگرەنگاننک صوگندە (فقد ترک) بس

راستدان قويدى اول (سننى) مينم سننمى (ومن ترك) بره و قويسه (سننى) مينم سننمى (فليس) بس توگلدن اول (منى) مينم امتمن.

۲۸۵ حديث: (من تعلم) برمن اوگره نسه (الرمى) ملتوق آتونى (ثم تركه) مونك صوكنده قويسه آنى (فقد عصانى) تحقيق قارشولق قيلمى اول ميكا.

۲۸۶ حديث: (من رمى) برمن آطسه (عدوا) دشمانغه (فى سبيل الله تعالى) الله تعالى نك رضالغنده (باسهم) بر اوغى برله (اصاب) ايرشسون (اوخطأ) كبرهك تيمى چينكه كيتسون (كان) بولور (له) اول منغه (اجر عتق رقبة) بر قل آزاد اينكان ثوابى.

۳۸۷ حديث: (تعلموا) اوگره نكلر (الرمى) ملتوق آطونى (فان بين المهفين) آطوچى برلن اوق تيگان اورن آراسنده بولغوچيدر (روضة) بر باقچه (من رياض الجنة) جنت باقچه لارندان.

۲۸۸ حديث: (كل لعب) هربر اوين (حرام) حرامدر (الاثلث) مگر اوچ اوين حرام توگلدن (رمى القوس) اوق آتمقلى.

(وتأديب الفرس) دخى آتقه ادب بيمرك لكدن (اوگره تمك لكدن) (وملاعبة الرجل) دخى ابرنك اوينامقلغيدر (مع اهله) اوزيلك خاتونى برله (صدق) راست ايندى (رسول الله) الله تعالى نك رسولى.

۲۸۹ حديث: (من علم) برمن بلسه (الرمى) ملتوق آطونى (ثم تركه) مونك صوكنده قويسه آنى (فليس) ايندى بولماس (منا) بزلردن. يعنى مينم امتمن توگلدن ديمكدن.

«الباب الثلاثون» اوتوزنجى باب

(فى حق الوالدين = آتا آنانك حقلارن رعايه قيلونك بياننده در)

۳۹۰ حديث: (قل) ايت سين اى محمد (للبار) آتا آناسينه ايزگولك قلوچى كشيگه (اعمل) عمل قيل سين (اشله سين) (ما شئت) تله گن نرسه كنى (فلن تدخل) البته كرهه سسون (النار) اوتقه (ابدا) منگو.

۲۹۱ حديث: (رضاء الله تعالى) الله تعالى نك رضالغى (فى رضاء الوالدين)

آتا آنانك رضالغنده در (وسخطه) دخی الله تعالى نك آچولانماقی (فی سخطهما)
آتا آنانك آچولانماق لغنده در:

٢٩٢ حدیث: (بروا) ایزگولك قیلوگزسز (یعنی اطاعتلی بولوگز)
(آباءکم) آتالارگزغه (یبرکم) ایزگولك قلور سرگه (ابناؤکم) بالالارگز (واعفو)
دخی پاك بولوگزسز (عن النساء الاجنبیه) یات خاتونلاردان (تعف) پاك بولور
(نساؤکم) خاتونلرگز یعنی کشی نکاحنده غی خاتونلرغه قصد قلساڭ خاتونکاده
قصد قلورلر... سرلی سوز...

٢٩٣ حدیث: (من اصبح) بر من طائغه کرسه (وله) هالبوکم اول مننك
باردر (ابوان) آتا آناسی ایکسیده (راضیان) رضابولغوچیلارد (واحدهما)
یایسه ایکسی نك برسی رضا بولغوچیدر (فتحت) آچلمش بولور (علیه) اول
منگه (ابواب الجنة) جنت ایشکلری (ومن امسی) دخی بر من کیچک کرسه (وله)
هالبوکم اول مننك (ابوان) آتا آناسی ایکسیده (ساخطان) آچولانغوچیلارد
(واحدهما) یا که ایکسی نك برسی (فتحت) ایندی آچلمش بولور (علیه) اول منگه
(ابواب النیران) اوت ایشکلری.

٢٩٤ حدیث: (قال الله تعالى) ایندی الله تعالی نیچك دیب؟ (قل)
ایت سین ای محمد (للبار) آتا آناسون راضی قیلغان کشیگه (اعمل ما
شئت فانی اغفر لك) تله گان نرسه کئی اشله شولای بولسا کده مین سینك
گناهلر کئی یارلقارمن (وقل) دخی ایت سین ای محمد (للعاق) آتا آناسون
رنجتوچی کشیگه (اعمل ماشئت) تله گان نرسه کئی تله گان قدرلی اشله چونکه
مین (فانی لا اغفر) یارلقامازمن (لك) سینى.

٢٩٥ حدیث: (من اذى) بر من رنجتسه (لوالديه) آتا آناسون
(واحدهما) یایسه ایکسی نك برسون (یدخل) کرر اول (النار) اوتقه یعنی
آتا و آنالرندن بره وسنی رنجتوچی.

٢٩٦ حدیث: (من ضرب) بر من صوقسه (ابویه) آتا آناسینی (فهو)
اول من (ملعون) لعنت قیلنمشدر (ومن ابغض) دخی بر من آچولانسه (عتراتی)

مېنم اوى جماعتلرمنى (فهو) بس ايندى اولمن (ملعون) لعنت قيلنم شمر .
 بو ايكى اش ايكى الوغ اشلردن در برسى آتا آنا حقى و برسى رسولمز اهل
 واولادى وانسابى در، قرآن شريفده آتا آنا حقنده غى كىبى آچق طيبو هيچ
 قايدە يوق . الله تعالى اينگان : (ولاتقل لهما اف) ديمش آتا آنا كه اف ده ديمه
 يعنى آلاغه قارشو صولووك ايله ده كىفى سزلك كورسه تمه .

٢٩٧ حديث : (برالوالدين) آتا آناغه ايزگولك قيلماق (اطاعتلى
 بولمق) (كفارة) بنرگوچيدر (الكبائر) الوغ گناهارنى .

٢٩٨ حديث : (والدى) شونداين الله برلن آنط ايتوب ايتنه من مين
 (بعثنى) بېردى اول مېنى (بالحق) درستلك برلن (نبيا) بېغمبر ايتوب (ان
 عاق الوالدين) درستلكده آتا آناسون رنجتوچى كشى (لايجد) هيچ تابماس
 (رايعة الجنة) جنت ايسون (ابدا) منگو .

٢٩٩ حديث : (اوحى الله تعالى) خبر بېردى الله تعالى (الى) ميكا
 (فقال) ايندى ايندى (يا محمد) اى محمد (بعزنى) اوزمنك حرمتم برلن (وجلالى)
 دخى بلندلكم برلن (وعظمتى) دخى الوغلوغم برلن ايتنه من (لو ان العاق
 الوالدين) درستلكده اوزينك آتا آناسون رنجتوچى كشى (يقبض) جاني
 آلونمش بولسه ده (باعمال الانبياء جميعا) بېغمبرلرنك بارچه سينك عملى قدر
 عملى بولوبك (لم اقبلها) قبول قيلمانن مين اول عمللرنى (منه) اول مننن .

« الباب الحادى والثلاثون » اوتوز برنجى باب

(فى فضيلة اكرام الاولاد - بالالالرنى حرمله ونك آرتوقلغن و ثوابن بيانده)
 ٣٠٠ حديث : (مايجد) تابماس (والد) تودروغه سبب بولغان آتا
 (لولده) اوزينك بالاسى ايچون (شيئا افضل) آرتوغراق نرسنه (من ادب
 حسن) كوركام بولغان ادبنن . يعنى آتا بالاسون كچكنه وقتدوق ادبلى بولورغه
 اويره تمك تيوشليدر . مونده ادبنن مراد جميع ادبلرنى بلدره ، هربر معاملهنى
 آكلاطو درجه سنده اوقوطو مراددر .

- ٣٠١ حديث : (ان يؤدب) ادبكه او بیره تمكلكى (احدكم) سزنىڭ براوگزننىڭ (ولد) اوزىنىڭ بالاسىنى (خىر) ايزگوره كىر (من ان يتصدق) صدقه بىرودن (كل يوم) هر بىر كونده (بصاع) بر صاع برلن (صاع) سىگىز قداق يارم ايگن صييا تورغان بر صاوتىر سىگىز قداق خرما يا بىغداى بىرودن آرتقىر .
- ٣٠٢ حديث : (اكرموا) حرمتله گزلىر (اولادكم) بالالارگزنى (فان كرامة الاولاد) درستلىكده بالالارنى حرمتلهو (عبادة) عبادتقىر .
- ٣٠٣ حديث : (من اراد) بر من تلهسه (ان يرغم) خور قىلماقنى (حاسد) اوزىنه حسد قىلوچىنى . يعنى اوزنىن كونه وچىنى . (فليؤدب) بس ايندى ادبلى بولورغه او بیره تسون (ولده) اوزىنىڭ بالاسون . يعنى اوزگه دشمان بولغان كىسه لردن نسلم واوزم ضرر كورمه سنلر دىسهڭ سىن بالاگنى علم ايله نورلاندىرغل ، شونده سىن حاسدلردن خلاص بولورسون .
- ٣٠٤ حديث : (النظر) قارماقلىق (الى وجه الاولاد) بالالارنىڭ يوزىنه (كالنظر) قاراو شكللىدىر (الى نبيه) اوزىنىڭ بىغمبىرىنىڭ يوزىنه .
- ٣٠٥ حديث : (اكرموا) حرمتله گزلىر (اولادكم) بالالارگزنى (فان كرامة الاولاد) آنىڭ ايچون درستلىكده بالالارنى حرمتلهو (ستر) پرده در (من النار) اوتدان (وكرامتهم) دىخى اول بالالارنى حرمتلهو (جواز) يولدىر (على الصراط) صراط كوپرىنه . يعنى صراط كوپرن تىز اوتوگه سبىدىر . (والاكل) دىخى آشامقلىق (معهم) اول بالالار برلن برگه (براءة) بىزمىكلىكىر (من النار) اوتدان .
- ٣٠٦ حديث : (اكتروا) كوب قىلوگزلار (قبلة اولادكم) بالالارگزنى اوبونى (فان لكم) درستلىكده سزنىڭ ايچون بولغوجىدىر (بكل قبلة) هر بىر اوبو برابرىنه (درجة) مرتبه (فى الجنة) اجماخده .
- ٣٠٧ حديث : (اكرموا) حرمتله گزلىر (اولادكم) بالالارگزنى (فمن اكرم) ايندى بر من حرمتلهسه (اولاده) اوزىنىڭ بالالارن (اكرمه الله تعالى) حرمتلىر الله تعالى اول مننى (فى الجنة) اجماخده .
- ٣٠٨ حديث : (اكرموا) حرمتله گزلىر (اولادكم) بالالارگزنى (واحسنوا)

دخی کورکام قیلوگزلار (ادبهم) بالالارنڭ ادبدرن . یعنی طبیعتلرن مناسق بولوب یرودن صاقلاسونلار آنڭ ایچون بالا کچکنه وقتنه نرسه گه عادتلنسه زورایغاچده شول عادت برلن یریدر اما کچکنه وقتنه ادبکسه اویره تلمه سه آدملر آراسنده قباحتلکر قیلوب مناسق بولوب یریدر آناردان توغان بالا ینه آتاسی عادت برلن یورب قیامت کونینه قدر قباحت نسل بولوب تارالار کوز آلدنده یراق باراسیده توگل .

۳۰۹ حدیث : (ان فی الجنة) درسئلکده جنتده بولغوجیدر (بابا) بر ایشک (یقال) اینلمش بولور (له) اول ایشککه (باب الفرح) شادلق ایشگی دیب (لایبخله) کرمس اول ایشکن (الا) مگر کرر (من) شونمی من (فرح) شادلانردی (صبیانه) اوزینڭ کچکنه بالالارن .

« الباب الثانی والثلاثون » اوتوز ایکنچی باب

(فی فضیلة التواضع = توبانچیلک قیلونڭ آرتوقلغن و نوابن بیاندر)

۳۱۰ حدیث : (من تواضع) برمن توبانچیلک قیلسه (کچی کوکلی بولسه) (لله) الله تعالی ایچون (رفعه الله تعالی) یوغاری درجه گه کوته رر الله تعالی اول مننی (ومن تکبر) دخی برمن تکبرلک قیلسه یعنی اوزن اوزی الوغ کورب یورسه . (وضعه الله تعالی) قویار الله تعالی اول کمسه فی یعنی توبان درجه گه توشروب رسوای قیلور . (من تکبر ذل) نڭ مضمونیدر .

۳۱۱ حدیث : (ما من آدمی) بولماس هیچ بر آدم (الا) مگر بولدیه (فی رأسه) آنڭ باشنده بولغوجیدر (سلسلتان) ایکی چلبیر (سلسله) بر چلبیر (الی السماء السابعة) یینچی قات کوکگه قدر در (وسلسله) دخی بر چلبیر (فی الارض السابعة) یینچی قات ییر آستوندا در . (فاذا تواضع) ایندی توبانچیلک اینسه بر آدمی (رفعه الله) کوتارر آنی الله تعالی (الی السماء السابعة) یینچی قات کوکگه قدر . (واذا تکبر) هر قیچان یوغاری کوکلیلهنسه (وضعه

الله تعالی) توشر رآنی الله تعالی (الی الارض السابعة) بیدنچی قات بیدر آستونه.
 ۳۱۲ حدیث: (اذا رأینم) هر قیچان کورسه گز سز، (التواضعین) تو بانچیلک ایتوچیلر نی (فتواضعوا) بس تو بانچیلک ایتوگز (لهم) آلاغه (واذا رأینم) هر قیچان کورسه گز سز، (المتکبرین) یوغاری کوگله نوچیلر نی (فتکبروا) بس یوغاری کوگله لیلله نکز (لهم) آلاغه .

۳۱۳ حدیث: (تواضعوا) تو بانچیلک ایتوگز (مع التواضعین) تو بانچیلک ایتوچیلر ایله برگه (فان التواضع) چونکه تو بانچیلک ایتو (مع التواضعین) تو بانچیلک ایتوچیلر ایله (صدقة) صدقه در (وتکبروا) دخی تکبرلک ایتوگز (مع المتکبرین) تکبرلک ایتوچیلر ایله (فان التکبر) چونکه تکبرلک ایتو (مع المتکبرین) تکبرلک ایتوچیلر ایله (صدقة) صدقه در . یعنی تکبرلک ایتوچیلرگه تکبرلک ایتو، تو بانلرگه تو بانچیلک ایتو صدقه در .

۳۱۴ حدیث: (رأس التواضع) تو بانچیلکنک باشی (ان یبدأ) باشلامقلقندر (بالسلام) سلام بیرو ایله (علی من) شول کمسه گه (لقیه) یولقدی آگئا (من المسلمین) مسلمانلردن (وان یرضی) دخی رضا بولمقلقندر (بالدون) کیم نرسه گه (فی المجالس) مجلسلرده .

۳۱۵ حدیث: (الکرم التقوی) حرمت و مرتبه تقوالک ئنه در (والیقین الغناء) اخلاصلی وته من طاطولمش ایمان غنه در بایلق (والشرف) دخی یوغاری درجه لی بولو (التواضع) تو بانچیلک گه . یعنی بر آدم حراملاردان صاقلانسه اول آدم آدمیلرنک آراسنده قدرلی بولور دیمک دخی بره و هر بر نرسه نی برده شکسز بلسه اول بای دیمک دخی بره و تو بانچیلک قیلسه یوغاری درجه گه ایرشه دیمکدر . یعنی کرم و هرمنلوبولو ایچون تقوی لق لازمدر . بایلق ننگ حقیقی سنی مالک بولوا ایچون علم و ببلونک چنوسی لازمدر . هر کمن اوستون مرتبه ده بولو ایچونده توبه ن کوگله بولولازمدر . شعرده کیلگان بیت: کمی کورسه ک کچکک قیل، تیزوک الوفلتغه باره نیته ک بیلرنک بوزنگی ، کچک یغاچده ککوب آلما .

٣١٦ حدیث: (التواضع) توبانچیلک ایتو (مصیبة الشرف) درجه‌نی آولادور. یعنی توبانچیلک قیلغان نیچک بولسه ده بر وقت درجه که ایرشور دیمکدر توبانچیلک قیلغان آدم هیچ بر وقت ده آدملر آراسنه رسوای بولماس. ٣١٧ حدیث: (کل نعمة) هر بر نعمت (مجمود) حسد قیلنمشدر (علی صاحبها) شول نعمت نك خواهه سینه (الا التواضع) مگر توبانچیلک گنه حسد قیلنمش توگلدور.

٣١٨ حدیث: (ان التکبر) درستلکده یوغاری کوئللی بولو (من اخلاق الفراعنة) فرعون لار خلقلارند اندر (والتواضع) دخی توبن کوئللی بولو (من اخلاق الانبياء) پیغمبرلر خلقلارند اندر (والمترسلین) دخی رسوللر خلقلارند اندر (والمحین) دخی ایزگو کشیلر خلقلارند اندر. اوزینه کتاب بیریلوب یا کاکمملرایله کیلوب خلقنی حق دینگه انده سه مونی (رسول) دیوله در اما اوزینه کتاب بیرلیمینچه اوزندان الک کیلگان کنابلی رسولنک حکملری برله خلقنی حق دینگه انده سه بوسون (نهی) پیغمبر دیوله در اما رسول دیولمیدر.

٣١٩ حدیث: (اذا رأیتم) هر قیچان کورسه گزسز (المتواضعین) توبانچیلک ایتوچیلر نی (فتواضعوا) بس توبانچیلک ایتوگز (لهم) آلاغه (فان ذلك) ایندی درستلکده اوشبو توبانچیلک ایتوچیلرگه توبانچیلک ایتو (صدقة) صدقه در (واذا رأیتم) دخی هر قیچان کورسه گزسز (المتکبرین) یوغاری کوئللنو چیلر نی (فتکبروا) بس یوغاری کوئللنکز (لهم) آلاغه (فان ذلك) بس درستلکده یوغاری کوئللنوچیلرگه یوغاری کوئللنو (مفلة) خورلقدر (وصغار) دخی کچکنایتودر.

(وروی) کوچرلمش بولدی (عن انس بن مالك) مالك اوغلی انسدن (رضی الله) راضی بولغای ایدی الله تعالی (عنه) اول مالك اوغلی انسدن (انه) درستلکده (قال) ایتدی اول انس (قال) ایتدی (رسول الله) الله تعالی نك رسولی (صلی الله) رحمت قیلغای ایدی الله تعالی (عليه) الله نك رسولی اوزرینه

(وسلم) دخی سلامت لك بیریگای اییدی (لا ینام) یوقلاماس (امتی) مینم اتمم
 (حتی یفعلوا) قیلغانغه قدری (باربعة اشیا) دورت تورلی اشنی (احدها)
 اول دورتنک برسی (ان ینصدق) صدقه بیرمک در (باربعین دینارا) قرق آلتون
 تنکه فی (والثانی) اول دورتنک ایکنچسی (ان یغتم) تمام ایتمککدر. یعنی باشدان
 آخرینه قدر اوقب چقما قدر (القرآن) قرآنی (والثالث) اول دورتنک اوچنچسی
 (ان یلقانی) میکا یولقمقلقدر (والرابع) دورتنک دورتنچسی (ان یطوف الدنیا)
 بتون دنیانی طواف قیلماقلقدر (یورمک) (قیل) ایتمش بولدی (صورالدى)
 (پارسلو الله) ای الله ننگ رسولی (کیف) نیچک (یکون) بولور (ذلك) اوشبو
 لارنی اشلمک (فقال علیه السلام) ایندی ایندی پیغمبر عه م (من قرأ) برمن
 اوقوسه (قل یا ایها الکفرون) قل یا ایها الکفرون سوره سون (الی ولی دین)
 ولی دینگه قدر (اربع مرات) دورت مرتبه (عندمنامه) یوقلاغان وقتند (فکأما)
 اینورسنله (تصدق) صدقه بیردی (باربعین دینارا) قرق آلتون تنکه فی
 (ومن قرأ) دخی برمن اوقوسه (سورة الاخلاص) قل هو الله احد سوره سون (ثلاث
 مرات) اوچ مرتبه (فکأما) اینورسنله (غتم القرآن) قرآنی باشدان آخرینه قدر
 اوقوب چقدی (ومن صلی) دخی برمن صلوات ایتمسه (علی) میکا (مرة) برمرتبه
 (فقد) بس تحقیق (لقانی) یولقدی میکا (ومن دعی) دخی برمن دعا قیلسه
 (بالهم اغفرلی ولوالدی وللمؤمنین وللمؤمنات) دخی برمن (المسلمین والمسلمات الاحیاء)
 منهم والاموات) برلن (ثلاث مرات) اوچ مرتبه (فقد) بس تحقیق (طاف) طواف
 قیلدی (الدنیا) بتون دنیانی (یعنی) آننگ معناسی (فقد) بس تحقیق (ازهم)
 زیارت قیلدی آلارنی بارچه سوند .

معناسی (اللهم) ای الله (اغفر) یارلقاغای ایدیگ سین (لی) مینی (ولوالدی)
 دخی آتا آنامنی (وللمؤمنین) دخی بارچه مؤمن ایرلرنی (وللمؤمنات) دخی
 بارچه مؤمنه خاتونلارنی (والمسلمین) دخی بارچه مسلمان ایرلرنی (والمسلمات)
 دخی بارچه مسلمه خاتونلارنی (الاحیاء) ترک بولغانلارن (منهم) آلاردان
 (والاموات) دخی اولگانلارن . آسیا (سیبرییه خلقی، آستراخان نوغایلری)

كېك كوكلى قوناق سويوچيلردر. بزنك قزان بايلرى بر فضل و علم اييه سى
الارنك بلوشلرى بولماغان حاله اورامده قونوى ده آچ اولويده عجب دگل!

« الباب الثالث والثلاثون » اوتوز اوچونچى باب

(فى الصمت والعافية = تيك تورونى دخى تنچليقنى بيانده در)

۳۲۰ حديث : (العافية) تنچليق (عشرة اجزاء) اون كيسه كدر
(تورليدر). (تسعة) توقزى (منها) اول اوندان (فى الصمت) تيك ترودادر
(الا) مگرتيك تورماس (من ذكر الله) الله تعالى نى ذكردن يعنى ايسكه تشرودن
(والجزء العاشر) اوننچى كيسه گى (ترك مجالسة السفهاء) احمق عقلسز كشيلىر
برلن اولنر وشونى قويماقلقندر .

۳۲۱ حديث : (عقة اللسان) تلنك تنچ بولمقلى يعنى سلامت
بولمقلى (صمته) تلنك تيك تورمقلىدر . يعنى تلنك تيك تورسه هر بريرك طنج
بولور آدم بالاسى نيند اين گنه قيونلقلارغه توشسه ده تلى آرقاسنه توشار ديمك .

۳۲۲ حديث : (اذا رأيت) هر قيچان كورسهك سين (قساوة) قارالقنى
(قارالونى) (فى قلبك) اوزك نك كوكلكنه (ووهنا) دخى ضعيفلكنى (فى بدنك)
اوزك نك ته نك (وهرمانا) دخى محروم بولونى كي مچيلىكنى (فى رزقك) اوزك نك
رزقكده (فاعلم) ايندى بل سين (بانك) درسلكده سين (تكلمت) سويله شان
سك (فيما لا يعينك) اوزكا فايده بيرمى تورغان لغو سوزنى .

۳۲۳ حديث : (قال عيسى عليه السلام) ايندى عيسى عه م (لا تكثروا)
كوب قيلما كز سز (الكلام) سوزنى (فى غير ذكر الله تعالى) الله تعالى نى ذكردن
باشقه ايندى شولاي الله تعالى نى ذكردن باشقه سوزنى كوب قيلسا كز (فيقسوا)
بس قارالور (قلوبكم) سزنك كوكلكه ركز (وكل قلب) هر بر كوكل (قسى) قارالسه
(فهو) بس اول كوكل (بعيد) يراقدر (من الله تعالى) الله تعالى دن .

۳۲۴ حديث : (قال عيسى عليه السلام) ايندى عيسى عه م (كل كلام)
هر بر سوز (ليس) ايماس (ذكر الله تعالى) الله تعالى نى ذكر (ايسكه

تشرۆ (فهو) بس اول سوز (لغو) بوشدر (وكل سكوت) دخى هر بر تيك ترو
 (ليس) بوقدر (بتفكر) الله تعالى نكڭ علامنلرن اويلاو (فهو) بس اول تيك
 ترو (غفلة) تيك ياتودر (وكل نظر) دخى هر بر قاراو (ليس) بولماس اول
 قاراوده (بعبرة) اوتكان نرسه لرنى اويلاو (فهو) بس اول قاراو (لهو) اوينادر
 (طوبى) نى شادلقدر (لمن) شول كمسه گه (كان) بولدى (كلامه) آنكڭ سوزى
 (ذكر الله) الله تعالى نى ايسكه تشرۆ (وسكوته) دخى آنكڭ تيك ترو وى (تفكرا) اويلاو
 بولدى (ونظرة) دخى آنكڭ قاراوى (عبرة) عبرت بولدى. يعنى هر نرسه نى قارا مقلغى
 حكمنن تيك شرب قارى تورغان بولدى .

۳۲۵ حديث: (رأس الاسلام) اسلامنكڭ باشى (باشلانوى) (السكوت)
 تيك ترودر (واصل الايمان) دخى ايماننكڭ نيگزى (السكوت) تيك ترودر
 (وتاج المؤمن) دخى مؤمننكڭ تاجى (السكوت) تيك ترودر (ورضاء الرب)
 دخى الله تعالى نكڭ رضالغى (فى السكوت) تيك ترودهدر (ودخول الجنة) دخى
 اجماخغه كرو (فى السكوت) تيك ترودادر (وقلة الحساب) دخى قيلغان اشلرنى
 تيك شرونكڭ آزلغى (فى السكوت) تيك ترودادر (والنجاهة) دخى قنلماقلىق (من
 النيران) اوندان (فى السكوت) تيك ترودادر .

۳۲۶ حديث: (العافية) سلامتلك (طنچلق) (على عشرة اجزاء) اون
 كيسهك اوزرينهدر (اون تورلى) (تسعة) توقزى (منها) اول اوندان (فى
 السكوت) تيك ترودادر (وواحدة) دخى برسى (منها) اول اوندان (فى الوحدة)
 يالغزلقدادر (وان كان) گرچه بولسه ده (فى الجماعة) جماعتك (فضلا) آرتوقلىق
 يعنى آدميلر برلن برگه قاتناشوب يرو آرتوق اما سلامتلك شول آدملردن
 آيرلوب يالغز تورودادر . (فان السلامة) چونكه درستلكده سلامتلك
 (فى الوحدة) يالغزلقدادر . طنچلق وكشى تلندن سلامت بولونى تله گان
 كمسه وبو اشلردن كوڭلى طارايه طورغان طبيعنلى كشى ايچون يول بويله
 اول كشى جمعيتكده قاتناشوبسون، همومى اشلرگه كوشمه سون، ملتيله بر تورليني
 خدمت ايتمه سون جورغانون يابونسونده ياطسون . بو بابداغى هديتلرده

كشىلر ايچون بول كورسه تودر . موندى طار طبيعتلير عامه اشينه قاطوشماسنلر خدمت اورنينه ضررغنه طوغدرلار ، خلقغه كيفلرى كيتوب بتون ملت اهاليسينه دشمان بولولار . آلاردن تارينكه اميد ايتوب خدمت اورنونه عداوتكنه ، آيورلوشوغنه طودرلار مونديلار چيتك بولسونلار ، اما اهل كشىلر خدمت قىلسنلر .

۳۲۷ حديث: (سكوت العالم) بلوچى كشىنك تيك تورمقلى (شين) خورلقدر (وكلامه) دخى عالم كشىنك سوزى (زين) زينندر (كوركلندر) (وسكوت الجاهل) نادان كشىنك تيك تورمقلى (زين) زينندر (وكلامه) اول نادان كشىنك سوزى (شين) خورلقدر .

۳۲۸ حديث: (قالت الصعابة) صحابه لر ايندىلر (رضى الله) الله تعالى راضى بولغاي ايدى (عنهم) اول صحابه لردن (لكل شئ) هربر نرسه نك بولغوجيدر (نجاسة) نجاستى (ونجاسة اللسان) دخى تىلك نجاستى (البلاء) بلادر . يعنى تل آرقاسنك ايرشكان هم تل آرقاسنك موينغه تويه لگان بلالدر .

۳۲۹ حديث: (قال المشايخ) ايندى عالملر (رحمة الله) الله تعالى نك رحمتى بولغاي ايدى (عليهم) اول عالملرگه (لوكان) اگر بولسه (الكلام) سوز (من فضة) كمشدن (كان) بولور (السكوت) تيك تورمقلى (من ذهب) آلتوندن يعنى سويلى تورغان سوزلر كمش كى بولسه ده شول سوزلر كنى سويله ميچته تيك تورووك آلتون كى بولور ديمكدر . هربر سوزنى آخرن اويلا ب سويله مك تيوشدر .

« الباب الرابع والثلاثون » اوتوز دورتنچى باب

(فى المنع) طيو بياندر (من كثرة الاكل) كوب آشاودن (والنوم)

دخى كوب يوقلاودان

۳۳۰ حديث: (ثلاثة اشياء) اوج تورلى نرسه (بورث) كيلنورور (للقلب) كوكلگه (القسوة) قارالقنى (قارالتور) (حب النوم) يوقونى سويمكلكدر

برسى (ومب الراحة) دخی حضور قیلونی سویمکلکدر ایکنچسی (ومب الطعام) دخی تورلی طعامنی سویمکلکدر اوچونچسی .

۳۳۱ حدیث: (من شبع) برمن توق بولسه (فی الدنيا) دنیا (جاع) آج بولور (يوم القيامة) قیامت کوننده (ومن جاع) دخی برمن آج بولسه (فی الدنيا) دنیا (شبع) توق بولور (يوم القيامة) قیامت کوننده .

۳۳۲ حدیث: (سید العمل) عبادتنک خواهه سی (الجوع) آچقندر . چونکه آدم بالاسی آج بولسه چن کوکل برلن عبادت قیلدر . درست بولوی بیک احتمالدر .

۳۳۳ حدیث: (الجوع) آچق (مخ العبادة) عبادتنک یلوکیدر .

۳۳۴ حدیث: (من اكل) برمن آشاسه (فوق الشبع) طوقلق اوستینه (فقد اكل) چون آشاغان بولادر (حراما) حرامنی مونک حرام بولماقی معلوم بر نرسه در، چونکه طوقلق اوستینه آشاو طولغان صاوتقه صو صالو کبیدر، اول صاوتقه اورناشمی بلکی چینکه توگوله در صالونا طورغان نرسه قوم کبی طاش والچقلى کبی آغر نرسه بولسه صاوطنک شارطلاوینه استفاده دن چغوینه سبب بولادر . آشقازانیده برمرتبه طولغاندان صو ک کوچله ب کوچله ب طولطورولسه شبهه یوقدر قایناوینه ده ضعیف لک کیلور .

۳۳۵ حدیث: (احیوا) ترگزگز سز (قلوبکم) کوکللرگزنی (بقلة الضحك) کلونک آزغی برله (وطهروا) دخی بیک پاکلاگز سز (بطونکم) اچلرگزنی (بالجوع) آچق برلن (تنظروا) اعتبار ایله قارارسز (الی آثار عظمة الله تعالی) الله تعالی نك الوغلیغینه بیلگوبولغان نرسه لرگه یعنی الله نك مخلوقلرین عبرتلی کوز ایله کوررسز آج بولغانده .

۳۳۶ حدیث: (اعطوا) بیرگز (حقها) کوکللرنک حققلرینی (من قلة الطعام) آشنی آز قیلودن (وبکثرة ذکرها) دخی کوب ذکر بولغان حققلرین بیرگز (وبقلة ضحكها) دخیله آز کلو بولغان حققلرین بیرگز، یعنی آز آشاتوب، کوب ذکر ایتمدروب، آز کلو ایله صیلاگز . (فان الله تعالی) چونکه الله تعالی

(ببغض) آچولانور (کل غافل) هر بر بوش کوڭلگه (وضعاك) دخى كوب كلوچى
 کوڭلگه کوڭل كوب كلونى كوب آشاو هم غافل ياطولاردان طوطوغز (لكلشئ)
 صقال وصقال القلوب ذكر الله) هر نر سه نك يالطرامقلى بار کوڭللرنك يالطراوى
 الله نى ذكر ده در.

۳۳۷ حديث: (اقر بكم) سز نك ميندن ياقنراغكز (يوم القيامة) قيامت
 كوننده (اطولكم) چدامليراغكزدر (جوعا) آچلق غه (وتفكرا) دخى اويلاوغه
 (اتفق المشايخ) عالمر اتفاق قيلوشديلار (سوز قويشديلار) (على اربعة)
 دورت تورلى نر سه گه (قلة الطعام) آز آشاوغه ايكنچسى (وقلة المنام) دخى
 يقلاونى آز قيلوغه اوچونچسى (وقلة الكلام) دخى سوزنى آز قيلوغه (آز
 سويله شوگه) دورتنچسى (والاعتزال) دخى آيرلورغه (عن الاثام) گناهلاردان
 ۳۳۸ حديث: (اربعة اشياء) دورت تورلى نر سه (تقسى) قارالتور
 (القلب) کوڭلنى اوڭلگسى (اكنار الاكل) آشاونى كوب قيلمقلقدر (صغركبى
 وقتلى وقتسز كوب آشامق) (و) دخى ايكنچسى (النوم) يوقلامقلقدر (من غير
 حاجة) حاجتىن باشقه (وقتسز) ودخى اوچونچسى (الضعك) كولمك لسكدر (من
 غير تعجب) بر نر سه گه عجب نودن باشقه ودخى دورتنچسى (الكلام) سويله مكلسكدر
 (بغير حاجة) حاجتىن باشقه (اورنسز) (الضعك من غير عجب نوع من الجنون)
 سببسز كلو جوله رلكن بر تور ليسيدر.

۳۳۹ حديث: (من اشبع) بر من تويدرسه (جائعا) آچ كشيئى (او كسى)
 يا كه كيوم كيديرسه (عريانا) يالانغاچ كشيگه (اوسقى) يايسه اچر سه (عاطشا)
 صوصاغان كشيئى (فى فلوات كان) كيروهك (صهراده) اوللارده بولسون ياپانه
 بولسون (اوبلك) يايسه شهرده بولسون (ادخله الله) كرتور الله تعالى آنى (الجنة)
 اجماخغه (بلا حساب) قيلغان اشلرن تيكشردن باشقه (ولاعتاب) دخى عتابدن
 باشقه. كوز آللارنك آچ يالانغاچلرنك يوروينه كوز صالماغان دولتلييلر نيندى
 الوغ سوينچ دنه محروم قالالار. بيرميلرده بيرميلر. حتى خداك بيرمگاننى مين
 بيربكنه يينكزم ديلر.

« الباب الخامس والثلاثون » اوتوز بشنچی باب

(فی المنع من كثرة الضحك = كوب كلودن طیونی بیانده در)
 ۳۴۰ حدیث: (كثرة الضحك) كلونك كوبلگی (تمیت) اولتورر

(القلب) كوكلنى.

۳۴۱ حدیث: (من ضحك) بر من كلسه (بقهقهة) قچقرب (فقد نسی)
 تحقیق اونوتدی اول (بابا) برمطلبینی (من العلم) علملكدن. یعنی مكمل بر
 ها كمنك رساله لرین اونوطور دیگان سوز .

۳۴۲ حدیث: (الضحك) كلمك لك (بقهقهة) قچقرب (فی المسجد)
 مسجده (ظلمة) قارانقولقدر (فی القبر) قبرده

۳۴۳ حدیث: (من ضحك) بر من كلسه (بقهقهة) قچقرب (لعنه الله
 الجبار فوق عرشه) هر نرسه نیک قدرتی ایله یوق قیلورغه قادر بولغان عرش
 خواجه سی الله تعالی لعنت قیلور.

۳۴۴ حدیث: (من ضحك) بر من كلسه (كثیرا) كوب (فی الدنيا)
 دنیاده (بکی) یغلار (كثیرا) كوب (فی الآخرة) آخرته. دنیاده کیف صفا
 عیش و عشرتک بولغانلر دنیاده وقتلرنده اوزلری کبی هر کمده کیف صفاده،
 هر کمده حضورده دیوب اویلارلارده هیچ بر فقیرگه یاردم قلماسلر محتاجلرنی
 اویلارینه ده آلماسلر. شول سببدن آخرتک یغلاودان باشقه اشلری بولماس.

۳۴۵ حدیث: (من تكلم) بره و سویله سه (كلمة) برسوزنی (حتى يضحك
 بها) اول سوز سببلی كلسنلر ایچون (جلساؤه) اوزینك اولتورداشلاری (لاكب)
 شكسز یوز توبهن کینه ر اول (بها) اول سوزی سببلی (فی النار) اوطله. یعنی
 اوزینك ایبده شلرن كلدرمك ایچون ثلله نینداین سوزلر بورغالانوب صارغالانوب
 كولکی طودرونی سو یوچیلر تموغغه یوز توبهن کیتهلرله. هم کشی آراسنه
 مرتبه لری جو بولور. (قالت الصحابة) ایندی صحابه لر (رضوان الله علیهم)
 (ضحك الانبياء) پیغمبرلرنك كلوی (تبسم) جلمایبقنه كلودر (وضحك الشيطان)

دخی شیطاننك كلوی (قهقهة) قچقربدر.

۳۴۶ حدیث : (ویل) نی اوکنچدر (لمن کثرت ضحکه) کشی دن کولوی کوب بولغان کشی ایچون (یستغف) منقل ایندر اول (به) اول کلوی برله (الناس) آدملردن ضحکه = ضادنک ضمه سیله آدمیلر آندان کله طورغان کمسه ضحکه = فنعه سیله اوزی آدملردن کله طورغان کمسه . اضحوکه = کولکو نرسه .

۳۴۷ حدیث : (ویل) نی حسرتدر (لمن) شول منگه (یکتوب) بالغانلار (لیضحک) کلدرمک ایچون (الناس) آدملرنی (ویل) نی اوکنچدر (له) اول منگه (ثلاث مرات) اوج مرتبه (صدق) راست ایتدی (رسول الله) الله تعالی ننگ رسولی یعنی شوندای کشیگه نی اوکنچ دیب اوج مرتبه ایتدی .

۳۴۸ حدیث : (لو تعلمون) اگر بلسه گز ایدی سز (ما اعلم) مین بلگان نرسه نی (لضحکم) البته کلهر ایدگز سز (قلیلا) آز (ولبکینم) دخی البته یغلار ایدگز سز (کثیرا) کوب .

« الباب السادس والثلاثون » اوتوز آلتچی باب

(فی عیادة المریض = آورو حالن صوری بارو بیانه در)

۳۴۹ حدیث : (عودوا المریض) آورو کمسه ننگ حالن صورائز باروب (واتبعوا) دخی ایه رگز (الجنائة) جنازه سینه (ینکرکم) ایسگزگه تشرر سز ننگ (الآخرة) آخرتنی . یعنی مؤمن قرنده شک خسته ایکان حالن بلوشه بار . دو الانورگه طبییلرغه باررغه بیور . اگروفات بولسه جنازه سینه چق کوتره وشوب بار . اسلامنگ برنجی قاعده وعادتلرندن بولغان بو ایکی سنت بتنله ی بندی شهرلرده بندی ، هیچ بره وننگ خسته لگنده حالن بلوشه بارو یوق ، بیچاره اوز قول کسبی وکونلک کسب ایله طویونا وجماعتلرین طویوندر ا طورغان مؤمن قرنده شمز خسته ایکان آچی بالانغاچی جلیده صوقدامی دارولانورلق کچی بارمی شولارنی حاللیلریمز برده بلمی التفات قلمی اما بایلر فدیبه وگور صدقه لی بایلر خسته بولسه عمله حضرتی مؤذنلری ایشتمو ایله وصیت یازدرو یولینه اجتهاد قیلالر . بو اش شهرلرده

فقيرلار ايچون بنلهي يوق. بيك الوغ اويات بر مؤمن كورسك خسته آشارينه
يوق بالالري آچ سين اوز كيفكده آني ايكي ياطوب برده كورميسون، اويات،
مؤمنك بودگل!

۳۵۰ حديث : (عيادة المريض) آورو كمسه نك حالن صوري بارو
(اعظم) الوغراقدر (اجرا) ثواب يوزندن (من اتباع الجنائز) جنازه كوته روشوب
بارودان .

۳۵۱ حديث : (عائد المريض) خسته حالن بله بارغان كشي (على مخارف
الجنة) جنت نك تورنادر (حتي يرجع) اوينه قايتقانغه قدرلي .

۳۲۵ حديث : (لايحب) تيشوش بولماس (عيادة المريض) خسته
كمسه نك حالن صوري بارمقلف (الا) مگر تيشوش بولور (بعد ثلاثة ايام) اوچ
كوندن سوكت .

۳۵۳ حديث : (مامن رجل) بولماس هيچ بر اير (عاد) بارر بولماس
(مريضا) خسته كمسه نك حالن صور اوغه (مصلحا) شادلاندر غوچي بولغان حالده
يعنى حالك نچار توگل الى الله تلاسسه تيز زمان سلامتلنورسك ديور (الا)
مگر شولاي باردی ايسسه (خرج) چغار (معه) اول من برلن برگه
(سبعون الف ملك) ينمش مك فرشته (يستغفرون) يارلقانواسته رلر اول فرشته لر
(له) اول منگه (حتي يرجع) قايتورغه چقانغه قدرلي (من بيت المريض) خسته
كمسه نك اويندن (ودخل) دخي كرگانگه قدرلي (في بيته) اوز اوينه .

۳۵۴ حديث : (من عاد) بر من بارسه (مريضا) خسته كمسه نك حالن
صوري (مصلحا) اصلاح قلوچي بولوب (كان) بولور (له) اول منگه (خريفا) بر
چارداق (في الجنة) اجماخده .

۳۵۵ حديث : (عائد المريض) آورو كمسه نك حالن صوري باروچي
كمسه (يغوض) چومار (في رحمة الله تعالى) الله تعالى نك رحمتينه (فإذا جلس)
ايندى قبيچان آورونك يانينه اوطورسه (غمزته) چلغار آني (الرحمة) رحمت .
۳۵۶ حديث : (من عاد) بر من بارسه (مريضا) آورو كمسه نك حالن

صورارغه (مسح) سورتسه (علی وجهه) آورو کمسه ننگ یوزینه (وصدره) دخی کوکره گینه (توتب قاراسه) (فقال) بس ایتسه (اللهم اذهب البأس واشفه وانت الشافی لاشفاء الاشفاءك) دیب.

معناسی: (اللهم) ای الله (اذهب البأس) یاوزلقنی یبرگای ایدک سین (واشفه) دخی شفا بیرگای ایدک سین آکا (وانت) سین (الشافی) شفا بیروچی (لاشفاء) یوقدر هیچ شفا (لاشفاءك) مگر سیند انگنه شفا، شفا بیروچی سینگنه سئک.

۳۵۷ حدیث: (المریض) آورو کمسه (ضیف) قونا قدر (ما دام فیه) بولغان مدتک اول کمسه ده (مرضه) آنک آورو (یرفع) کوته رلمش بولور (له) اول خسته ایچون (بکل یوم) هر بر کونک (عمل شهید) بر شهید ننگ عملن (فان عافاه) ایندی اگر سلامتلسه (من مرضه) آورو وندان (یخرج) چغار اول (من ذنبه) گناهسندان شول قدر (کیوم) ایتورسنله شول کونک (ولدته) طوغردی آنی (امه) آناسی (فان قضی) بس اگر ایرشسه (علیه) اول منگه (الموت) اولم (ادخل) کورتلمش بولور (الجنة) اجماغه (بغیر حساب) قیلغان اشلرن تیکشرودن باشقه.

۳۵۸ حدیث: (یا علی) ای علی (احفظ) دایم چیلقی قیل سین (سبع) خصال) یدی توری نرسه گه اولگسی (الصلوة) نماز او قوغه (بالامام) امام برلن (جماعت نمازی) (و) دخی ایکنچسی (مجالسة العلماء) عالملر برلن اولتور وشوغه (و) دخی اوچونچسی (عیادة المرضى) آورو کمسه ننگ حالون صوری باروغه (و) دخی دورتنچسی (تشییع الجنازة) جنازه آرتندان باروغه (و) دخی بشنچسی (وسقی العطاش) صوصاغوچی نی اچروگه (بالماء) صو برلن (و) آلتینچسی (اصلاح بین المسلمین) مسلمانلار آراسون توزک قیلوغه (و) دخی یدنچسی (اکرام الیتیم) یتیم نی حرمتله وگه ؛ یعنی اوشبو یدی نرسه نی اشلرگه هر وقتنه طرش سین دیدی حضرت علی گه (صدق) راست ایتدی (رسول الله) الله تعالی ننگ رسولی.

« الباب السابع والثلاثون » اوتوز بيدنچی باب

(فی ذکر الموت = اولمنی ایسکه تشرو بیانندن در)

۳۵۹ حدیث: (الموت) اولم (جسر) کوپردر (یوصل) ایرشثورر (الحبیب) دوستنی (الی الحبیب) دوستینه.

۳۶۰ حدیث: (الموت) اولم (اربعة) دورت تورلیدر (موت العلماء) عالمرنک اولووی (وموت الامراء) دخی مینبسترلرنک اولووی (وموت الاغنیاء) دخی بایلارنک اولووی (وموت الفقراء) دخی فقیرلرنک اولمیدر.

(موت العلماء) عالمرنک اولمک لگی (ثلمة) کیتنک لک در (وظلمة) دخی قارانغولقدر (وموت الامراء) دخی تورهلرنک اولمک لگی (فتنة) فتنه در یعنی بوزقلق بسولور دیمک اگر اشنی قاری تورغان تورهلر بولماسه (وموت الاغنیاء) دخی بایلارنک اولمک لگی (حسرة) قایغودر (وموت الفقراء) دخی فقیرلرنک اولمکلگی (راحة) راحتدر؛ یعنی حضوردر.

۳۶۱ حدیث: (اولیاء الله) الله تعالی نکی دوستلری (لايموتون) اولسلر (ولکن) آلاى بولسه ده (ینقلون) کوچه لر (من دار) بر یورطمان (الی دار) ایکنچی یورطقه.

۳۶۲ حدیث: (موت العلماء) عالمرنک اولمکلگی (ظلمة) قارانغولقدر (وثلمة) دخی کیتنکلکدر (فی الدین) دینده.

۳۶۳ حدیث: (من لم یخزن) بر من قایغورماسه (بموت العالم) عالم کشی اولمکلگی سببلی (فهو) بس اول من (منافق) منافقدر.

۳۶۴ حدیث: (اذا مات) هر قیچان اولسه (ابن آدم) آدم اوغلی (انقطع) کیسلور (عمله) آنک اشی (الا) مگر بتمس (من ثلاث) اوچدن (صدقة) جاریه) آقغوچی صدقه (وعلم) دخی شوندی علمدر (ینتفع) فاید الانور (به) اول علم برلن (الناس) آدملر (وولد صالح) دخی ایزگی بالالار (یدعو) دعا قیلور (له) اول من ایچون. یعنی بر من اولسه آنک هر بر اشی اوزی برلن برکه بته در مگر بنمی اوزینه همیشه بارب تور تورغان صدقه جاریه مثلامسجد صالحان

بولسه مونڭ ئوۋاي بارب توره ينه عالم كشي باشقه كشيلىرگه علم اويوره تكان بولسه شول علم نڭ ئوۋاي بارب توره ينه شونداين بالا قالدرسه آتاسينه هر وقتده دعا قىلور شول دعانڭ ئوۋاي بارب توره در شونڭ ايچوندا سلامت وقتدا آقچىنى يوق اورنلارغه صرف ايتماي نچە هم يوق بار كشيلىرگه بىرماينچە جىيوب شونداين ئوۋايلى نرسه لرنى قالدروب كيتارگه طرشمق هر كمگه تپوشدر.

۳۶۵ حديث: (سمع) يدى تورلى اش (بيجىرى) آغوب بارور (للعبد) قلغه (اجرهن) اول يدى تورلى اش نڭ ئوۋابلارى (بعدموته) اوزى اولگان نڭ صوڭنده (وهو) مالبوكم اول من (فى قبره) اوزينڭ قېرىن (من) شوندى كشيلىر اولگىسى (علم) ايكنچى كشيگه اويوره تدى (علما) علمنى (اوكرى) يايىسه قازسه (نهر) يلغه نى (اوهر) يايىسه قازسه (بئرا) قىونى (اوغرس) يايىسه اوترتسه (نخلا) خرما آغاچنى (باشقه) آغاچلارده شولايوق (اوبنى) يايىسه صالدرسه (مسجد) مسجىنى (اوورث) يايىسه ميراث قالدرسه (مصفا) قرآننى (او ترك) يايىسه قالدرسه (ولدا) شوندى بالانى (يستغفر) يارلقانواستهر (له) اول من ايچون (بعدموته) اول من اولگان نڭ صوڭنده (برمن) اوزى سلامت وقتنده اوشبولارنى اشلهب قالدرسه آقچە سون قزغانماينچە اوزى اولگان نڭ صوڭندك اوشبولار نڭ ئوۋاي بارب تورر اما بىز نڭ بعض بايلار كىبى ماقتانمق ايچون بولسه البته يوق.

۳۶۶ حديث: (اكثر) كوب قىلگىزىز (ذكرها ذم اللذات) لذتلىرىنى بىتروچنى ايسكه تشرونى (قيل) صورالوب ايتلمش بولدى (يارسول الله) اى الله نڭ رسولى (وما هادم اللذات) نرسه اول لذتلىرىنى بىتروچى دىب (قال) ايتدى پيغمبر هم (ثلاث مرات) اوچ مرتبه (الموت) اولم (الموت) اولم (الموت) اولم اول لذتلىرىنى بىتروچى دىب.

۳۶۷ حديث: (لما خلق الله تعالى) الله تعالى ياراتقان زماندا (الموت) اولمنى (فامرها) بس قوشدى اول اولمگه (ان تمر) اوتمكلىكگه (على صف الملائكة) فرشته لىر صفندن (فبسط) بس جايدى اولوم (جناحيه) ايكى قاناتن (فمر)

بس اوتدی (بین یدی صف الملائكة) فرشته لر صفی آلدندان (فاعمی بس هوشسز بولدی (الملائكة) فرشته لر (الف عام) مك یل (من هول رؤيته اولنك كورنشى نك قورقنچلیغندان (صورتندن)

۳۶۸ حدیث: ایندی رسول الله (لرجل) بر ایرگه (من الصحابة) صحابه لردن (اذا اصبحت) هر قیچان طاگغه کرسه كسین (فلاتجعت) بس خبر بیدرمه (یعنی سویله مه کیچک فلان ایترمن) دیب (نفسك) اوزنكا (بالمساء) کیچ بر لن (واذا امسیت) هر قیچان کیچک کرسه كسین (فلاتجعت) بس سویله مه (نفسك) اوزگنی (بالصباح) تاك بولوك بر لن (وخذ) دخی آل سین (من حیوتك) اوزگنك تركلگكئن (لموتك) اولمك ایچون (یعنی ترك وقتكده اولم کیرهك یاراغن حاضرله) (ومن صحتك) دخی سلامتلككئن الش آل (لسقمك) آورولغك ایچون (فانك) چونکه سین (لا تدری) بامس سون (یا عبدالله) ای الله نك قلی (ما) نی در (اسمك) سینك اسمك (غدا) تاكده.

« الباب الثامن والثلاثون » اوتوز سیگنچی باب

(فی ذکر القبر = قبرنی ایسکه توشرو بیاننده در. (واحواله) دخی

قبرنك مالترین بیاننده در.

۳۶۹ حدیث: (القبر) قبر (روضة) بر باغچه در (من ریاض الجنة) جنت باغچه لارندان (او حفرة) یا یسه بر چقدر (من حفر النیران) تموغ چقر لارندان.

۳۷۰ حدیث: (المؤمن) مؤمن کسه (فی قبره) اوزینك قبرنه (فی روضة خضراء) یاشل باغچه دادر. (ویضی) دخی یاقتورتور (له) اول کسه گه (حتی یكون) بولغانغه قدر (كالقمر) آی کبی (لیلة البدر) اون دورتنچی کوننك

۳۷۱ حدیث: (لو ان بنی آدم) اگر آدم بالالاری (علموا) بلسه لر ایدی (کیف) نیچک ایکانن (عذاب القبر) قبر عذابینك (ما ینفعهم) فائده قیلماس ایدی آلاغه (العیش) تركلك ایتو (فی الدنيا) دنیاده (فنعوذ بالله) ایندی صغنامز الله تعالی گه (من عذاب القبر) قبر عذابندن.

۳۷۲ حدیث: (کن) بول سین (فی الدنيا) دنیاده (کانک) ایتور سنله سین (غریب) آبدراغان کمه سه سون. (او عابر سبیل) یایسه یولده یروچی یولچی سون (وعد) صاناسین (نفسک) اوزکئی (من اهل القبور) قبر اهلر نمن دیوب.

۳۷۳ حدیث: (مامن عبک) هیچ قل بولماس (یمر) اوتهر (بقبر رجل) شوندى ایرنک قبری بانندن (کان) بولدى ایدی اول (یعرفه) آنی طانوچی (فی الدنيا) دنیاده (فی سلم) بس سلام بیره (علیه) اول اولسکه (الا) مگر سلام بیرسه یعنی دنیاده تانوغان اولک بو کمه نی (عرفه) تانور آنی (ورد) دخی قاینارر (علیه) اول کمه گه (السلام) سلامنى.

۳۷۴ حدیث: (مامن رجل) هیچ ایر بولماس (یمر) اوتوچی (بقبر) برقبردن (من مقابر المسلمین) مسلمانلار قبرلر نمن بولغان (الا) مگر اوتسه (قال) ایتور (له) اول کمه گه (اهل القبور) قبر اهللری (یاغافل) ای یقلاغان (لوعلمت) اگر بلساڭ ایدی سین (ماعلمنا) بز بلسگان نرسه نی (لناب) برده شکسز ارب یابوشر ایدی (لحمک) سینک ایتک (على جسدک) تنکه.

۳۷۵ حدیث: (ان العبد) درستلکک قل (اذا وضع) هر قیچان قویولسه (فی القبر) قبرده (واقعد) دخی تورغزب اوتورتولسه (يقول) ایتور (له) اول اولسکه (اهله) اوی جماعتی (واقرباه) ای مینم یاقنم (واعبیه) ای مینم سویکم، (وا ایناه) ای مینم اوغلوم (واسیماه) ای مینم خواجهم، (واشریفاه) ای مینم الوغم، (وامیراه) ای مینم تورهم (یعنی) یاقونی اولسگان کمه ای یاقنم، دوستی اولسگان کمه ای دوستم، اوغلی اولسگان کمه ای اوغلم، خواجه سی اولسگان کمه ای خواجهم، استاذ کبی الوغ کمه سی اولسگان من ای الوغم، بای اولسگان کمه ای منم بایوم دیو او یلرنده کومب قایتقاچ سویله شرلر! شول سوزلرنی سویله گانمن صوڭ (يقول) ایتور (له) اول اولسکه (الملک) فرشته (اتسمع؟) ایشته سنمه؟ (ما یقولون) نی ایتهلر، (انت) سین (كنت) بولدک

(سیدا) خواجه (انت) سین (کنت) بولدک (شریفا) الوغ (انت) سین (کنت بولدک) (امیرا) توره مونی ایشنکاج (يقول) ایتور (المیت) اولک (یالیتهم قبری) های، آلا (لم یکنوا) بولماسالار ایدی. یعنی سویلاوچیلر (فیضغط) بس قصاب (القبر) (حتى یختلف) آرا لاشقانغاچه (منها) اول قبودن (اضلاعه) قابورغالاری

۳۷۷ حدیث: (کم من وجه صبیح) کوبه می نورلی یوز (ولسان فصیح) سچک (تل غدا) تاکنه (بین اطباء النیران) اوتلار قاتلاوی آراسنده بولور. (روی کوجرلمش بولدی) (انه) درستلکنه (سئل) صورالمش بولدی (بعض العلماء) عالمرنک بغضسی (فقیل) بس ایتلدی (له) اول عالمگه (هل فی القبر عذاب) قبرده عذاب بارمی؟ دیو (قال) ایتدی اول (یا اخی) ای قرنده شم (القبر) قبر (کله) بارچه سیده (عذاب) عذابدر. (الا) مگر عذابلی بولماس (قبور الانبیا) پیغمبرلرنک قبرلریکنه.

۳۷۸ حدیث: (فی الخبر) خبرده باردرد (ان القبر) درستلکنه قبر (ینادی) فچقرر (کل یوم) هربر کونده (ثلاث مرات) اوچ مرتبه (انا) مین (بیت الوحشة) قورقو اوی من (وانا) طاغی مین (بیت الظلمة) قارانغولق اوی من (وانا) تاغی مین (بیت اللود) قورتلار اوی من. (وماذا فی نرسه) (اعدت) حاضرله دك سین (لی) مینم ایچون. (صدق) راست ایتدی (رسول الله) الله نك رسولی.

« الباب التاسع والثلاثون » اوتوز توقزنجی باب

(فی منع النیامة = فچقرب یغلاونی طیبو بیاننده در.)

۳۷۹ حدیث: (النیامة) فچقرب یغلاو (من عمل الجاهلیة ۲) جاهلیت زماننده گی اشلردندر.

۳۸۰ حدیث: (النواح) فچقرب یغلاونی عادت ایتکان کسمسه (جاء) کیلور (یوم القيامة) قیامت کونده (یصیح) فچقرر (کما یصیح) نیچک فچقرادر ایدی (الکلب) ات.

(۲) جاهلیت: حضرة عیسی ایله رسولزگه قدر بولغان بشیوز سکسان یل قدر وقدر. حاضر زمانده تاتار قارچقلارنده بولغان بدعتلر، فسقلی حیونلار هر قابوسی شوندان قالنا نلار

۳۸۱ حدیث : (تغرج) چغار (النائجة) فچقرب یغلاوچی خاتون(من) قبرها) قبرندن (وتضع) دخی قویار، (یدیها) ایکی قولون(علی رأسها) باش استنه (وتقول) دخی اینور (واویلاه) وای اوکنج میئا (واویلاه) نی اوکنج میئا!!

۳۸۲ حدیث : (لعن الله) الله تعالی لعنت قلور (النائجة) فچقرب یغلاوچی خاتونغه (والمستمعة) دهیبه آنی توکلاب توروچی خاتونغه .

۳۸۳ حدیث : (الرنه) فچقرو (ثولاو) (والنوحه) دخی فچقرب یغلاو (من الکفر) اللهغه قارشیلقد اندر (والکفر) اللهغه قارشیلق (مع صاحبی) اوزینک اباسی ایله (فی النار) اوتدادر .

۳۸۴ حدیث : (من خرق) برمن یورطسه (جیبا) یاقانی (او خدش) یا که نورناسه (خدا) یا کافنی (اورن) یایسه اولاسا (اوناح) یایسه فچقرب یغلاسه (عن المصیبة) قایغودان (ومات) دخی اولسه شول حالنده (کان) بولور اول (عاصیا) قارشولق قلوچی (لله) اللهغه (ورسوله) دخی آنک پیغمبرینه .

۳۸۵ حدیث : (لا یحل) حلال بولماس (لامرأة) خاتون کسه گه (ان تطرح) تاشلاملق (شعر رأسها) باشینک تولن . یعنی قایغودان یولقب تاشلاسه (کتب الله) بازار الله تعالی (لها) اول خاتونغه (بکل شعرة) هر بر توگی صاننچه (سیئة) بریاوزلقنی

۳۸۶ حدیث : (ایما امرأة) نیندیکنه خاتون (تطرح) تاشلاسه (شعر رأسها) باشینک صاچن (کانما) اینور سنله اول (زنت) زنا قلسدی (بکل شعرة) هر بر توگی برابرنده (زنیة) بر زنانی .

(قال) ایندی (الفقیه) نصر بن محمد ابواللیث (رحمة الله علیه) (النوح) فچقرب یغلاو (حرام) حرامدر (ولابأس) یوقدر ضرر (بالبکا) تاوشسز یغلاوده، (علی المیت) اولک اوستنک (والصبر) شولایند صبر اینو توزو (افضل) ثوابلیر اقدر (لان الله تعالی) چونکه الله تعالی (قال) ایندی (انما یوفی الصابرون اجرهم بغير حساب) معناسی : (انما یوفی) توتورب بیلرور برده کیمتلمس (الصابرون) صبر اینوچیلر (اجرهم) آلارنک ثوابلری (بغير حساب) صانسنز ایندر لوب .

« الباب الاربعون » قرغنجی باب

(فی فضیلة الصبر = صبر ننگی ثوابن بیانده در)

۳۸۷ حدیث: (اوحی الله تعالی) وحی ایندی الله تعالی (الی موسی) موسی (علیه السلام) گه (فقال) بس ایندی الله تعالی (یا موسی) ای موسی (من لم یرض) بر من رضا بولماسه (بقضائی) مینم قضامه (ولم یصبر) توز مهسه (علی بلائی) مینم بلامه (ولم یشکر) دخی شکر قیلماسه (علی نعمائی) مینم نعمتلریمه (فلیخرج) بس چقسون اول کمسه (من بین السماء والارض) بییر ایله کوك آراسندن (ولیطلب) دخی استه سون (رباسوای) مینمن باشقه تربیه چینی .

۳۸۸ حدیث: (الصبر) صبر (ثلاثة) اوچدر (صبر) برسی صبردر (علی المصیبة) قایغوغه (وصبر) ایکنچسی صبردر (علی الطاعة) اللهغه بویون صنوده (وصبر) دخی اوچنچسی صبردر (علی المعصية) گناه قلوغه (یعنی گناه قلمی توزوب تورودر . (فمن صبر) ایندی بر من صبر قلسه (علی المصیبة) قایغوغه (کان) بولور (له) اول منگه (ثلاثا) درجه (اوچبوز درجه) (ومن صبر) بر من صبر ایتسه (علی الطاعة) طاعتکه (کان) بولور (له) اول منگه (ستمائة) درجه (آلتیوز درجه) (ومن صبر) بر من صبر ایتسه (علی المعصية) گناه اشله وده (کان) بولور (له) اول منگه (تسعمائة) درجه (توقز یوز درجه) .

۳۸۹ حدیث: (صبر ساعة) بر ساعت صبر ایتو (خیر) ایزگودر (من جمیع الدنيا) دنیا ننگی بارچه سنندان (وما فیها) دخی دنیا ده بولغان نرسه ننگی بارچه سنندان .

۳۹۰ حدیث: (علیکم) بابشوکر سز (بالصبر) صبر ایتو گه (من) شوندی من (لاصبر) یوقدر صبر ایتوی (له) اول مننگی (لا ایمان) هیچ یوقدر ایمانی (له) اول مننگی . یعنی ایرشکان نرسه گه هیچ صبر ایتمه ایمانی یوقدر دیمک .

۳۹۱ حدیث: (قال الله تعالی) ایندی الله تعالی (اذا وصلت) هر قیچان ایرشسه (الی عبلی) مینم قلومه (مصیبة) بر قایغو (فی بدنه) آننگی تنینه (اوماله) پایسه مالینه (او ولده) یا ایسه آننگی بالاسینه (فاستقبل) شولایسه قارشی

آلسه (ذلك) اوشبو ايرشكان قايغوني (بصبر جميل) كور كه م صبر برله (استحييت) اويالور من مين (منه) اول مندن (يوم القيامة) قيامت كوننك (ان انصب) قويما قلقغه (له) اول من ايچون (ميرانا) قيلغان اشلرني اولچي تورغان اولجه وني (وانشر) دخي تارتما قلقغه (له) اول مننك (ديوانا) عمل دفترلرني .

يعني شولاي بر من الله تعالى طرفندن ايرشكان قايغوغه برده كيفلرن يبرميچه گنه صبر ايتسه الله تعالى اول منني برده تيكشور دن باشقه او جماغه كرتور ديمكدر .

۳۹۲ حديث : (اول شيء كنب القلم) قلم يازغان نوسه نك اولگسي (في اللوح المحفوظ) صاقلانمش دفترگه يديچي قات كوك اوستننه آدم بالالارينك قلغان اشلرن يازب قويسه تورغان بربيك زور دفتر در ، (بامر الله تعالى) الله تعالى نك قوشوي برلن (اني) درستلكه مين (انا الله) مين الله من (لا اله) يوقدر تيوشلي بولوب قلك ايديلمش ذات (الا) مكر (انا) مين گنه من (محمد) محمد بن عبد الله (عبدى) مينم قلمو مكر (ورسولى) دخي مينم ايلچم در (وخيرتى) دخي مينم اختيار قيلم شمدر (من خلقى) مينم مخلوقلار مندان (من استسلم) بر من رضا بولسه (بقضائى) مينم قضا مه (وصبر) هخي توزسه (على بلائى) مينم بلا مه (وشكر) دخي شكر قلسه (على نعمائى) مينم بيرگان نعمتلمه (كتبته) يازار من مين آنى (صديقا) دوست لار مندان (وبعثته) دخي قوبار من مين آنى (مع الصديقين) دوستلارم برلن برگه .

(في يوم القيامة) قيامت كونننه (ومن لم يستسلم) دخي بر من رضا بولماسه (بقضائى) مينم قضا مه (ولم يشكر) دخي شكر قلماسه (لنعمائى) مينم نعمتلمه (ولم يصبر) دخي چداماسه (على بلائى) مينم بلا مه (فليخرج) بس چقسون اول (من بين الارض والسماء) كوك برلن ييرم آراسندان (وليطلب) دخي استهسون (ربا سواى) ميندن باشقه تربيه چينى . (قال) ايتدى (الفقيه ابو الليث) فقيه ابو الليث (رحمة الله عليه) (الصبر) توزو (على البلاء) بلا گه (وذكر الله) دخي الله نى ياد ايتو (عند المصائب) قايغولار وقتننه (مما) شول نرسه لردنر (بوجوب) تيوشلي ايتار (على الانسان) آدم بالاسنه (الجنة) او جماغنى (لانه)

چونکه آدم بالاسی (اذا ذکر الله) هر قیچان یاد ایتسه الله فی (فی ذلك المكان) اوشبو اورنده (کان) بولور (رضاء) رضالف بیلگوسی (منه) اول کمسهدن (لقضاء الله تعالی) الله تعالی نلک حکمنه (وترغیما) دخی بورنون توشرو بولور (للسیطان) شیطان نلک.

۳۹۳ حدیث: (النوح) فچقروب یغلاو (حرام) حرامدر (ولا بأس) یوقدر ضرر (بالبکاء) یغلاوده (علی الیهیت) اولک اوستنده (اولک ایچون) (والصبر) شولایده توزو (افضل) آرتغراقدر. (لان الله تعالی) چونکه الله تعالی (قال) ایندی (انما یوفی الصابرون اجرهم بغير حساب) دیوب بو آیتنلک معناسی اوتوز توقزنجی بابنلک آقنق حدیثنک اوتدی.

۳۹۴ حدیث: (الصبر) توزو (من الایمان) ایماندان. یعنی ایمانغه قاراغانده (بمنزلة الرأس) باش کبیدر (من الجسد) تندن یعنی باشمز تنده فائده بولماغانی کبی توزمسر صبرسز مؤمنده شولاید.

۳۹۵ حدیث: (الصبر) توزو (نصف الایمان) ایمان نلک یارتوسیدر (والیقین) هر بر حکمنی چن کوئلدن اشانب بلو (ایمان کله) ایمان نلک بتونیدر.

۳۹۶ حدیث: (القلب) کوئل (یعزن) قایغرر (والعین) کوز (تسمع) یاش چغارر (كما قال الله) نیتاک ایتدی الله تعالی (فی کلامه) اوزینلک سوزنده (ان الله) درستلسکده الله تعالی (مع الصابرين) صبرلی وتوزو چیلر ایله در. یعنی آنلاره یاردم ایدهر.

«تذییل» ایتک قوشمق معناسنده موندن مراد وعده قلغان قرق بابدان آرتق ایتوب ینه برنجه حدیث یازماقیدر. بوتندیلکه حدیثدر ۳۹۷ (کن) بول سین (عالما) علم ایاسی (اومتعلما) یایسه علم استه گوچی (اومستمعا) یایسه علم توکلاغرچی (اومجبا) یایسه عالملرنی هم علمنی سویوچی بول (ولا تکن) اما قارا بولما سین (کالهمج ۲) قونغز کبی.

ایندی بوحدیثندن فی آکلاندی. موندان شول آکلاندی: آدم بالاسی تلهسه بای، تلهسه فقیر، تلهسه ایر، تلهسه خاتون، تلهسه یامسز، تلهسه ماتور،

(۲) جای کونلر نده تونله زو ایتوب اوچوب یوریده بریرگه بارب بهرب اوله لر. تاتارچه قوگنز دیوله.

تەسە قارت، تەسە ياش، تەسە قوتلى، تەسە قوتسىز، تەسە اوتكن، تەسە
 آڭغرا بولسۇن بولار آراسىدا بىر سىنىڭ بىرسىنىڭ الوغلى زورلىقى يوق، شىرىعت
 قاشنىڭ بولار ھەمەسىگە بىر بىر، بارى آدم بالاسىنىڭ بىرسىنىڭ بىرسىنىڭ آرتقلىقى
 كۆكل نورى بولغان علم ايلەگەنە در. شول علم دىگان نور تەسە باينىڭ تەسە
 فقيرنىڭ، تەسە قلىنىڭ تەسە خواجهنىڭ كۆكلىگە باروب كرسون، شول كەسەگە
 نادان بولغان كەسەلردىن شىرىعت قاشنىڭ آرتق ودرجەلى سانالادىر. مثلاً بىر نادان
 باينىڭ فراش يابىرخادىمى عالم ايكان بوغىدىنچى بايندىن مىڭ مرتبە الوغ
 ودرجەلى صايولادىر.

ايندى ھەر كەگە دەخى عالم بولوزور علم آلو مىمكىن بولماغانلىقى ان عالملىرىن
 قالا، علم آلورغە توروشوچى كەسەلر (شاگردلر) قالغان كەسەلرنىڭ ھەر
 بىرسىنىڭ آرتقلىرىدۇر. ھەر كە قورق ياشنىڭ قىدىر مەرسەلردە علم يولنىڭ تور آللىدىر،
 ايندى بوايكىدىن قالا علم ايلالرىنىڭ يولى، وايتىكان سوزى ايلە يروچى كەسەلر،
 بولار دە اوزلرنىڭ توبان كەسەلردىن الوغ صايولالردىر، ايندى ھەر كەدە عالملىر
 ايلە اوتوروشب ھەمىشە شونە ماتاشا آللىدىر، بواوچنىڭ بىرسىدە بولماسادە،
 علم ايلالرىن سويو علمنى، بلونى ياراتوچى بۇدە اوزنىڭ توبەنلردىن الوغدىر،
 بۇدورنىڭ باشقالارى تونە ازلداب يروچى صاتاشقان قوڭغز كىيىر، اول
 قوڭغز دە بى چارە يىرى يىرى اوك قارانغولقەدە بىر بىرگە باروب بەرىلەدە ھلاك
 بولادىر، شونىڭ كىيى نادان كەسەدە بىر نەرسە بىلمى، علم ايلالرىنە تل تىيورب
 آلارنى سويىلب دشمان توتوب يورب آخىرتە قوڭغز كىيى ھلاك بولاچقىدۇر.

(جاء) كىلىدى (رجل) بر اير (الى على ابن ابى طالب) ابو طالب اوغلى
 حضرت على گە (كرم الله) ھەرمىلى قىلغاي ايدى الله تعالى (وجھە) حضرت على نىڭ
 ذاتىن (فقال) بس ايندى اير (يا على) اى على (اسئلك) صورىمى سىنىڭ
 (اربع مسائل) دورت تورلى مسئلەنى (فقال) شونە ايندى (على رضى الله عنه)
 (سلها) صوراسىن اول دورت تورلى مسئلەنى دىوب (قال) ايندى اير (مالواجب)
 نى نەرسە تىيوش (وما الاوجب منه) دخى نىدىر تىيوشنىڭ تىيوشىرەك نەرسە (منه) اول

(وما القريب) دخی نیند این نرسه یاقین (وما الاقرب) دخی نیند این نرسه یاقنراقدر (منه) اول یاقند انده (وما الغضب) دخی نیند این نرسه اوکایسز (وما الاغضب) دخی نیند این نرسه در آنده اوکایسز راق (منه) اول آچودانده (وما العجب) دخی نیند این نرسه در عجبله نو (وما الاعجب) دخی نیند این نرسه عجبهر کدر (منه) اول عجبله نودنده (فقال) شولای صور اغانسن صوڭ ایتدی (علی) حضرت علی (رضی الله تعالی) الله تعالی راضی بولغای ایدی (عنه) اول حضرت علی دن (الواجب) تیوش نرسه (التوبة) قیلغان گناهار ایچون توبه ایتمکدر (والاوجب منه) دخی آنده تیوشراک (ترك النوب) گناهارنی قویماقلقدر (یعنی برده گناهی قیلما سسزلق) (القريب) یاقین (القیامة) قیامتدر (یعنی اوشبو ماتور دنیانک برکونده هر برسی ویران بولو ویدر) (والاقرب) دخی یاقنراق (منه) اول یاقندن (الموت) اولمکدر (الغضب) اوکایسز (الدخول) کرمککدر (فی القبر) قبرگه (والاغضب) دخی اوکایسز راق (منه) اول اوکایسزدانده (الدخول) کرمککدر (فی القبر) قبرگه (بلازاد) آرزقاند باشقه (یعنی عملن باشقه) (والعجب) دخی عجب (من) شوندی مندر (جاء) کیلمی (یعنی آناسندن توغدی) (الی الدنيا) دنیاغه (والاعجب) دخی عجبهرک (منه) اول عجبندن (الرغبة) قز قماقلقدر (الی الدنيا) دنیاغه (مالغه) (قال) ایتدی (علی المرتضی) (رضی الله عنه) (عجبت) عجبیلنه من مین (لمن) شوند این کسه گه (طلب) استهر (الدنيا) دنیانی (والموت) حالبوکم اولم (یطلبه) استیدر آنی (وعجبت) دخی عجبیلنه من مین (لمن) شوندی کسه گه (نسی) اونوتدی (القبر) قبرنی (والقبر) حالبوکم قبر (منزله) آنک باراچق اورنیدر (وعجبت) دخی عجبیلنه من مین (لمن) شوندی کسه گه (یننب) گناه قیلور (والنوب) حالبوکم قیلغان گناھسی (شاهد) گواھلق بیبرگوچیدر (عند الله) الله تعالی قاشنده (والقبر) قبر (باب) بر ایشکدر (وکل الناس) دخی آدملرنک هر قایوسی (داخلوه) اول ایشکن کرگوچیلردر (والموت) دخی اولم (کأس) بر کسه در (وکل الناس) آدملرنک هر قایوسی (شاربوه) اول کسه دن اچکوچیلردر .

۳۹۸ ھادىث: (من سن) بر من سنت قالدرسه (سنة حسنة) كوركهم بولغان سنننى (فله) بس بولور اول منله (اجرھا) اول كوركهم سنننكڭ ئوابى (واجر من عمل بها) دخى شول سنت برلن عمل قىلغان كەمسەنكڭ ئوابى (يعنى بر من كوركهم يول قالدرسه شول يول قالدرنكڭ ئوابى دخى شول يول برلن يورپ عمل قىلغان كەمسەلرنكڭ ئوابى قالدرغان كەمسەگە بارب تورر ديمك.

(كما قال الله تعالى) نناك الله تعالى قرآنك ايتدى (من جاء) بر من كيلترسه (بالحسنة) ايزگولك نى (فله) بس بولور اول منگە (عشر امثالها) شول ايزگو لك نكڭ اوخشاشى اون. يعنى بر من بر ايزگولك برلن كيلسه اول منگە بر ايزگولك ايچون اون ايزگولك بولور ديمك.

(ومن سن) دخى بر من سنت قالدرسه (سنة سيئة) ياوز سنننى (فله) بس بولور اول منگە (سيئة) ياوزلق (مثالها) شول ياوزلقنكڭ اوخشاشى بر. يعنى بر من ياوز نچار بر بدعت قالدرسه اول منگە شول قالدرغان بدعتى نكڭ گناھسى غنە بارب تورا. ايزگولسكدهگى كىبى آرتق باروب تورمى.

۳۹۹ ھادىث: (الشاهد) گواھلق بيروچى نى حاضر ايتمك (على المدعى) دعوا قىلوچيغە در (واليمين) دخى آنط ايتو (على المنكر) تانوچيغە در يعنى بر اش برلن دعوا قىلوشقان وقتك گواھلار حاضرلك شول اشنى اثبات قىلور ايچون اشنى دعوا قىلوچيغە تپوش بولادر اما آنط ايتمك لك شول اشنى بولاي توگل ديب تانوچيغە تپوش بولادر.

۴۰۰ ھادىث: (اوحى الله تعالى) وحى قىلدى الله تعالى (الى) ميكا اوشبو روشده (لو امرت) اگر بيورلمش بولسام ايدى مين (باخراج واحد) بر كەمسە نى چغارمق لىق برلن (من النار) اوتدان (ثم قام) مونكڭ صوكنده تورسه ايدى اول (فى المشرق) قياش چغوشى طرفنده (لمات) برده شكسز اولەر ايدى (اهل المغرب) قياش بايوشى طرفنده بولغان آدملر (من حر ناره) اول مننك اوتنك اسسى لگندن (ولم ينبت) دخى اوسمس ايدى (على وجه الارض) ييرنك اوستنده (خضر) ياشل اولن لىر (حتى تقوم الساعة) قياامت كوني بولغانغە قدرى (دنيا بىتكانگە قدرى)

۴۰۱ ھادىث: (الصوفى) چن بىغشى كىشى (من) شونى كىمە در (صفا) پاك بولور (قلبه) آنك كوكلى (عن الكذب) يالغان سويلە و دن (والغيبه) دخى غىبىتىن (غىبىت اوزىنىڭ) مسلمان قورەشكىنى كىفى كىناردى سوزلر بىرلن اوزى نك آرتوندى سويلمەك) (والا) اگر كوكلى اوشبولاردان پاك بولماسە (فكلب كوفى) كوفە شەرىنىڭ اتى (غىر) ايزگورە كىر (من الف صوفى) ملك صوفىدان (صوفى) بر صوفى (فى الجنة) اجماخە در (صوفىيان) ايكى صوفى (فى النار) اوتتە در. يعنى توقز يوز صوفىدىن آلطى يوزى اوطىادر.

۴۰۲ ھادىث: (من افتى) بر من فتوى بىرسە يعنى آچق خىر بىرسە (بغىر علم) بلودن باشقە (لم يجد) تابماس (رىح الجنة) اجماخ ايسون يعنى بر نرسە بلماينچە عالم اسمن كوترب آدملىرىنى آزدرب يروچى سورى قرتلار جىنكە كرو توگل ايسونك ايسنە مەسلەر.

۴۰۳ ھادىث: (اذا كان) ھرقىچان بولسە (الرجل) اير (يصلى) نماز اوقوسە (وامراته) اول ايرنىڭ خاتونى (لاتصلى) نماز اوقومسە (اير نماز اوقوب خاتونى نماز اوقومى تورغان بولسە) (فعانقها) ايندى شولاي بولوبك ايرشول خاتوننى قوچاقلاسە (فكانما) ايتورسنلە (عانق) قوچاقلادى اول (الكلب) اتنى (واذا كانت) دخى ھرقىچان بولسە (امراته) آنك خاتونى (تصلى) نماز اوقور بولسە (والرجل) دخى ايرى (لايصلى) نماز اوقومسە (فعانقته) ايندى شولاي بولوبك خاتون ايرنى قوچاقلاسە (فكانما) ايتورسنلە (عانقت) قوچاقلادى اول خاتون (الخنزير) دوڭغزنى.

۴۰۴ ھادىث: (من تعلم) بر من علمك اويرەنسە (ليصيب) ايرشور اىچون (به) اول علم بىرلن (غرضاً) بر مقصودقە (مرتبه گه) (من الدنيا) دنىيادان (لم يجد) تابماس (رىح الجنة) اجماخنىڭ ايسون يعنى بر من علمك اويرەنسە شول دنىيادە بر مرتبەگە ايرشور اىچون ياكە ماقتانور اىچون، شوندىكى نىت بىرلن ھلم اويرەنوچى آدم جىنكە كرو توگل جىننىڭ ايسنە مەس دىمىكەر.

۴۰۵ ھادىث: (الجاهلون) نادانلار (موتى) اولك لردر (قبل موتهم)

اولولرندن لك (والعالمون) دخی عالملر (فان ماتوا) اولگامده (فاحياء) بس تركلردر. يعنى برنرسه بلمگان نادانلار دنياده ماقتانوب قورصاقلارن چغاروب برسه لرده اولك كبيدرلر، اما عالملر تنلرى اولگان بولوب دنيا دان كوچسه لرده آلا ر علملرى قالبوب تركلردر.

۴۰۶ ھديث: (ما من يوم) بولماس هيچ بر كون (الا) مگر بولعه (والارض) بيير (ينادي) قچققرر (باربع كلمات) دورت تورلى سوز برلن (فيقول) بس ايتور (يا ابن آدم) اي آدم اوغلى (تمشى) يوريسك سين (على ظهري) مينم اوستمه (ومصيرك) اما سينك باراچق اورنك (في بطنى) مينم اچمه در (وتفرح) دخی شادلانساك سين (على ظهري) مينم اوستمه (وتعزن) اما قايغوررسون (في بطنى) مينم اچمه (وتنوب) دخی گناه قيبلاساك سين (على ظهري) مينم اوستمه (وتأكل) اما اشار سيني (اليدان) قورتلار (في بطنى) مينم اچمه .

۴۰۷ ھديث: رسول الله ايتدى (لبعض اصحابه) اوزينك صحابه لرينك بعضينه (اعمل لنيك) دنيا نك ايچون اشله سين (بقدر مقامك) توروك قدرى (فيها) اول دنيا ده (واعمل لآخرتك) دخی آخرتك ايچون عمل قيل سين (بقدر بقائك) قالاچا ك قدرى (فيها) اول آخرتده (واعمل لله) دخی الله تعالى ايچون عمل قيل سين (بقدر حاجتك اليه) مئاجلغك قدرى! اول الله تعالى گه (واعمل للئار) دخی اوت ايچون عمل قيل سين (بقدر صبرك) توزووك قدرى (عليها) اول اوتقه .

۴۰۸ ھديث: (احرث لنيك) دنيا ك ايچون حاضرله سين (مالنى جى سين) (كانك) ايتورسنله درستلكمه سين (تعيش) توررسك (ابدا) منگو يعنى كسب ايتوب مالنى جيطان وقتده بو دنيا ده منگو تورامن ديب جيمق تيدوشدر اما بزلك تاتار قرداشلر مالنى كوب جيبوب زور پولاتلار سالدر و قيامت علامتنن ديب، الله نيند اين تازا كشىلر قاپچى كوترب برده چيركانمينچه تله نورگه چغالار، فرض بولغان اشنى قويب، حرام بولغان اشنى قيامت علامتى ديب اشله بياتقان كونلرى كسبسز فقير بولو، علمسز نادان قالو كبيدر

(واعمل لأخرتك) آخرتڭ ايچون دخى عمل قىل سىن (كانك) ايتورسنله درستلىكده سىن (تموت) اوله رسڭ سىن (غدا) تاڭده . يعنى آخرتڭ ايچون عمل قىل سىن اوزڭنى ايرتهگه اولهچك كىي بلوب .

۴۰۹ حديث: (الدنيا) دنيا يورطى (مزرعة الآخرة) آخرتڭ ايگن ايگه تورغان اورنىدر (من لم يزرع) برمن ايگن ساچمه سه (في الدنيا) دنياده (لم يحصل) اورماس (في الآخرة) آخرتده . يعنى دنياده عمل قىلماساڭ آخرتده عمل قىلا آلماس سڭ (مرتبه لر بولماس)

۴۱۰ حديث: (يوما) شوندى بركوننى (من لم يصبر) برمن توزمه سه (على حر الشمس) قوباش نڭ اسسى لسڭينه (فكيف) ايندى نيچك (يصبر) توزار (على حر نار جهنم) تموغ اوتى نڭ اسسى لسڭينه (وقد سعرت) تحقيق قزدرلمش بولدى (تسعيراً) قاطى قزدرمق يوزندن .

۴۱۱ حديث: (ولا يتجراً) باطرچيلىق قىلا آلماس (الجاهل) نادان كسه (في الدنيا) دنياده (رغبة) اميد ايتمك لسكه (الا) مگر باطرچيلىق قىلور اول (باستجراء العلماء) عالمرنڭ باطرچيلىق قىلووى برلن گنه .

۴۱۲ حديث: (طلب الحرمة) حرمتله ونى استاو (من الجاهل) نادان كسه دن (محال) اورن سزدر (طلب الجنة) اجماغغه كرونى استاو (من غير عمل) عمل قىلودان باشقه (محال) اورن سزدر يعنى سبب سزدر . (طلب المغفرة) يارلقانو استامكلك (من غير التوبة) قىلغان گناهلاردان توبه ايتودن باشقه (محال) اورن سزدر (طلب الوفاء) وعده ترونى استامكلك (من النساء) خاتونلاردان (محال) اورن سزدر (صدق) راست ايتدى (رسول الله) الله تعالى نڭ رسولى .

۴۱۳ حديث: (الصدقة) صدقه (خمسة اوجه) بش تورلى در (صدقة واحدة) بر صدقه (بواحدة) بر الش برابرينه در (برتينه) بر تين در (صدقة واحدة) بر صدقه (بعشر) اون الش برابرينه در (برتينه) اون تين ثوابى در (صدقة واحدة) بر صدقه (بسبعين) يتمش الش برابرينه در (برتينه) يتمش ثوابى در (صدقة واحدة) بر صدقه (بسبعين الف) يتمش ملك الش برابرينه در

يعنى برتين گه يتمش مكث ثوابدر) (صدقة واحدة) بر صدقه (بما) شول قدردر
 (لا بعضى) صاناب بلنمش بولماس (عدده) آنك صاننى (الا الله) مگر الله
 تعالى گنه بلور يعنى برتين برابرينه ده صاناب بترو ممكن بولمغان قدر ثوابدر .
 (اما الصدقة التى) اما شونداين بر صدقه (واحدة) بر الش در (بواحدة) بر
 صدقه برابرينه بولدى (المأخوذ) النمى در (بالظلم) جبرلهو برلن (والغصب) دضى
 تالو برلن در (والسرقة) دضى سيزدر مچمه آلودر اوراب (واكل الثيب) دضى
 بر حيواننى بورى آشاودر يعنى اوشبولار سينكڭ ايجون صدقه بولالار .

(اما الصدقة التى واحدة) اما شونداين بر صدقه (بعشر) اون الش برابرينه
 بولدى (فهو) ايندى اول بر الشكه اون الش بولوى (ان يعطيه) بيرمك لسكر
 آنى (للسائل) صور اغوچيغه يعنى آچ اوله درجه سينه يتكان صور اوچيغه اما
 قزاندى كى اوى صابن كروب صوراب يروب آقچه جييوب بانكغه آقچه
 سالوچيلرغه توكل آلارغه بيرمك هم آلازكڭ صوراب يرولرى حرامدر . آلارغه
 برتين بيرر گه يارامى هم ايك مك بيرلسه مين يهورقه دن جيام، اون بولماسه آليم
 ديوب يور وچيلر گه بيرلس . (واما الصدقة التى واحدة) اما شونداين بر صدقه
 (بسبعين) يتمش الش برابرينه در (فهو) بس اول بر الشكه يتمش
 الش بولا تورغانى (ان يعطيه) بيرمك لسكر آنى (للجار المسلم) مسلمان
 كورشيكه (واما الصدقة التى واحدة) اما شونداين بر صدقه (بسبعين الفا)
 يتمش مكث الش برابرينه بولدى (فهو) بس اول يتمش مكث الش بولغانى
 (ان يعطيه) بيرمك آنى (للجار المسلم القريب) ياقن بولغان مسلمان كورشيسينه
 (والاقرباء الفقراء) دضى ياقن بولغان فقيرلرينه (واما الصدقة التى واحدة)
 اما شونداين بر صدقه (بما) شول قدر ثوابدر (لا بعضى) صاناب بله آلماس
 (عدده) آنك صانن (الا الله تعالى) مگر الله تعالى گنه بلور (فهو) بس شونداين ثوابلى
 بولغانى (ان يعطيه) بيرمك لسكر آنى (للعالم) عالمگه (او المتعلم) يايسه علم او بره نوچيگه .
 ۱۴ حديث : (من نظر) بر من قاراسه (الى كتاب غيره) باشقه كشى نكڭ
 يازووينه (بلا اجازة) رخصت دن باشقه (فكانما) ايتورسنله (نظر) قارادى اول
 (الى فرج امه) اوزينكڭ آناسينكڭ عورتينه .

٤١٥ حدیث : (العلماء) عالمی (نفسی) اوزمدر؛ (یعنی مینم حکماری نادانلارغه اویره توچیلمدر (والمتعلمون) دخی علم اویره نوجیلر (اعضائی) اعضالامدر (والمسلمون) دخی مسلمانلار (رفقائی) مینم یولدا اشارمدر (والمحبوبون) دخی سو یوچیلر مینم (احبائی) مینم سو یوکللی لرمدر.

٤١٦ حدیث : (اذا كان) هر قیچان بولسه (يوم القيامة) قیامت کور (یخرج) چغار (من النار) اوتدان (حیة) بریلان (اسمها) اول یلاننک اسمی (حریش) حریش در (رأسه) اول حریش ننگ باشی (الی السماء) کوکگه قدر در (وذنبه) دخی آننگ قوبرغی (الی الارض) برده در (واحد شفیه) دخی آننگ ایکی ایرنی ننگ برسی (الی المشرق) قیاش چغوشی طرفنددر (والآخر) دخی ایکنچی ایرنی (الی المغرب) قیاش بایشی طرفنددر (فیسئل) ایندی شولای بولغاندان سوک بس صورار (جبرائیل) جبرائیل عه م (ماتریک) فی نرسه تلی سگ دیوب (فقال) بس ایندی حریش (انا) مین (ارید) تلی من (خمسة نفر) بش تورلی کشینی (تارك الصلوة) نماز قویوچیلر برسی (ومانع الزکوة) دخی زکات بیرموچیلر ایکنچیسی (وفاعل الزنا) دخی زنا قیلوچیلر اوچونچیسی (وشارب الخمر) دخی خمر اوچوچیلر دورتنچیسی (وآكل الربا) دخی ربا آشاوچیلر (والحرام) دخی حرام آشاوچیلر بیشنچیسی (ربا = بور چغه بیرگان سوک آرتق آلو) (پراتسینت) (ومن تکلم برمن سویله شهه) بکلام الدنیا) دنیا سوزی برلن (فی المسجد) مسجدده (وفی بعض النسخ) دخی کتابلارننگ بعضسنده (فتلتقم) بس چوبلهر (کما یلتقم) نیچک چوپیلر ایندی (الممام) کوگرچن (بالسهم) جیتن اورلغن.

٤١٧ حدیث : (لحوم العلماء) عالمرننگ ایتلری (مسمومة) آغولانمشدر (من شهما) برمن ایسنه سه اول ایتدن (مرض) آورر (ومن اکلها) دخی برمن آشاسه اول ایتدن (مات) اولهر. یعنی برمن عالمرگه تل تیرب آلارنی سویله سه غیبت قیلسه اول کمسه گناه آوروی ایله آورر اگر آلارنی سویله ببتونلهی دشمان توتسه اول من اولهر، یعنی گناه اولومی ایله .

٤١٨ حدیث : (اذا مات العالم) هر قیچان عالم اولسه (بکت) بقلار

(السموات) کوکبر (والارض) دخی بیبر (وسكانهما) دخی کوکبر برلن بیبرده تور و چیلار (سبعین یوما) یتمش کونگه قدری.

۴۱۹ حدیث : (اذاتم) هر قیچان تمام بولسه (عقل المرء) ایرنك عقلی (قل) آز بولور (کلامه) اول ایرنك سوزی . یعنی چن عقلی آدم آز سویله ر دیمك .

۴۲۰ حدیث : (لاخیر) هیچ بوقدر ایزگولك (لوجه) شوندی یوز ایچون (قل) آز بولدی (حیاؤه) اول یوزنك اویاتی .

۴۲۱ حدیث : (من شد) برمن آدملردن آیرلب یالغز بر یولك بولسه؛ نادان ایشان کبی . (شد) یالغز بولنور (فی النار) اوتده . یعنی برنادان موزیک آدملردن آیرلب ایشانلق دعواسون قیلوب ئالله نینداین بدعتلر برلن یورسه دنیا داغی کبی تموغلده یالغز یانار دیمکدر .

۴۲۲ حدیث : (من کسر) برمن مندرسه (خبرنا) ایکمکنی (بید واحدة) برقولی برلن (رفع الله) کوته رر الله تعالی (البركة) برکننی (عنه) اول مندن (اربعین یوما) قرق کون .

۴۲۳ حدیث : (الجوع) آچلق (آفة) آفتدر (بلادر) (ومعها) دخی شول آفت برلن بولغوچیدر (سبعون راحة) یتمش راحت (والشبع) دخی توقلق (راحة) راحتدر (ومعها) دخی اول راحت برلن بولغوچیدر (سبعون آفة) یتمش تورلی آفت (بلا) .

۴۲۴ حدیث : (المعلمون) علم اویره توچیلر (یعنی عالملر) (کالقمر) آی کبیدر (والمستمعون) دخی علمنی ایشتوچیلر یعنی شاگردلر و باشقه لارده (کالنجم) یولدز کبیدر (وسائر الناس) بو ایکیسندن قالغانلاری (نادان موزیکلر) (کالهج) قونغز کبیدر (صدق) راست ایندی (رسول الله) الله تعالی نك رسولی .

۴۲۵ حدیث : (عز الدنيا) دنیا ده هرمتلی بولو (بالجود) جومار دلق

برلن در (وعز الآخرة) دخی آخرتده حرمتلی بولو (بالسجود) سجد قیلو برلن در

۴۲۶ حدیث: (عز الدنيا) دنیاده حرمتلی بولو (بالمال) مال برلن در (وعز الآخرة) دخی آخرتده حرمتلی بولو (بالاعمال) عمل لر برلن در.

۴۲۷ حدیث: (سبعان الله) سبعان الله ديب ايتكان سوز (نصف الميزان) اولجه ونك يارتسيدر (لا اله الا الله) لا اله الا الله ديب ايتكان سوز (ملء) تولنور (السموات) كوكبرنى (والارض) دخی ييرنى . معناسى (سبعان الله) الله تعالى نى با كلامق پاكليمن مين (لا اله) يسوقدر تيوشلى بولوب قلق ايدلمش ذات (الا الله) مگر بر بولغوجى الله تعالى گنه در.

۴۲۸ حدیث: (اذا اراد الله) هر قیچان تله سه الله تعالى (بقوم) بر قومگه (خيرا) ایزگولکنى (مطهرم) یغمور یاودرر آلاغه (بالليل) کیچ برلن (وشه سوم) دخی قیاش چغارر آلاغه (بالنهار) کوندر برلن. یعنی الله تعالى بر قومغه ایزگولکنى تله سه آلاغه کیچند یغمور یاودرر کوندر زنده ماتور قویاشلى کون یا صار.

۴۲۹ حدیث: (من اكل) بر من آشاسه (لقمة) بر قاربارقنى (من المحرام) حرامدان (لا يقبل) قبول قیلماس (اشكه آلماس) الله تعالى (صلوته) اول من نك نمازن (اربعين يوما) قرق کونگه قدرى .

۴۳۰ حدیث: (اذ اناب) هر قیچان توبه ایتسه الله تعالى گه قایتسه (العبد) قل (من ذنوبه) اوزینك قیلغان گناهلارندان (خلق الله) یاراتور الله تعالى (من توبته) توبه ایتوجینك توبه سندن (اربعين الف ملك) قرق مك فرشته نى (يستغفرون) یارلقانو استه لرر آلا (له) اول من ایچون (الى يوم القيامة) قیامت کونینه قدرى .

۴۳۱ حدیث: (ان الله تعالى) درستلکده الله تعالى (يجب) سوبدر (شجاعا) باطر بولونى (ولو بقتل حية) گرچه یلان اوترو برلن بولسه ده (وعقرب) دخی چیان اوترو برلن بولسه ده .

۴۳۲ حدیث: (خلق الله تعالى) یاراتدى الله تعالى (آدم) آدمنى

(من اربعة اشياء) دورت تورلى نرسه دن (من الماء) صودن (ومن الريح) دخى ييلدن
(ومن التراب) دخى توفراقدان (ومن النار) دخى اوتدان (اما الاكثر) اما
كوبرهك بولغانى (من الماء) صودان (يكون) بولور اول (عالم) عالم (والاكثر)
دخى كوبرهك بولغانى (من الريح) ييلدن (يكون) بولور اول (كاذبا) يالغانچى
(اما الاكثر) اما كوبرهك بولغانى (من التراب) توفراقندن (يكون) بولور اول
(مفلسا) يارلى بانكروت . (والاكثر) دخى كوبرهك بولغانى (من النار) اوتدان
(يكون) بولور اول (ظالما) آدملرنى جبرلوچى .

۴۳۳ حديث: (من قال) بر من اينسه (بسم الله الرحمن الرحيم) ديب (اذا شرب
الخمر) هر قيچان خمرنى اچسه يعنى خمر اچكان وقتك بسم الله الرحمن الرحيم ديب
اينسه (انزل الله تعالى) ايندرر الله تعالى (بكل حرف) هر بر حرف برابرينه
(الف لعنة) مك لعنتنى (شارب الخمر) خمر اچوچى كسه (فقد) بس تحقيق
(كفر) ديندن چقى .

۴۳۴ حديث: (العلم) علم (كالجوهر) اصل تاش كبيدر (والمتعلم)
دخى علمنى اويره نوچى كسه (شاگرد) (كالذهب) آلتون كبيدر (والمستمع)
دخى علمنى تكلانوچى كسه (كالفضة) كمش كبيدر (والباقون) دخى بو
اچسوندن قالغان كسه (كالرصاص) قورغاشون كبيدر .

۴۳۵ حديث: (اطلبوا) استه گزسىز (العلم) علم لسكنى (من المهمل)
بيشككن باشلاب (الى اللحد) قبرگه كرگانگه قدىرى .

۴۳۶ حديث: (من بلغ) بر من ايرشسه (الاربعين) قرق ياشينه (ولم
يأخذ) دخى توتماسه (عصا) تاياقنى (فقد) بس تحقيق (عصا) گناهللى بولدى
ميكنا يعنى بر من قرق ياشينه يتوبه يورگان وقتك قولينه تاياق تنوب پورمه
اول ميكنا گناهللى بولدى ديمك .

۴۳۷ حديث: (المؤمن) مؤمن كسه (مرآة المؤمن) ايكنچى مؤمن
كسه نك كوزگوسيدر، يعنى مؤمن كسه ده ياراماغان صفت بولسه ايكنچى مؤمن
كسه ايتوب كورسه تور ديمك .

۴۳۸ حدیث: (من حمل) بر من یوکلسه (من امتی) مینم امتمن (اربعین حدیثا) قرق سوزنی (کتابه الله تعالی) یازار آنی الله تعالی (یوم القيامة) قیامت کوننده (فقیهاعالم) عالم فقیه دیب شول اسم برلن بورتور.

قرق سوز - قرق حدیث

۱ حدیث: الله تعالی که آخرت کونینه - فرشته لرگه - پیغمبر لرگه - بعثکه - ایزگو ویاوزلق تقدیر لری الله تعالی دن بولوغه اشانوب کلمه شهاتنی اشانوب ایتمکلکدر.

۲: طهارتنی رکوع سجا لرنی کامللب وقتنده نماز او قما قدر.

۳: رمضان آینده روزه توتما قدر.

۴: باررغه کچی ینکان کشی کعبه الله غه باروب حج قیلما قدر.

۵: کیچه کونزده ایکسنده اون ایکی رکعت نماز او قما قدر اول مینم سنتم دیدی رسول الله اون ایکی رکعت فرض نماز لاردان الک هم قایوسنده صوگ او قوللا تورغان سنتردر.

۶: اوچ رکعت وترنی قالدر ماینچه او قوما قدر.

۷: الله تعالی که هیچ نرسه نی تیلگ توتما سقه کیره ک.

۸: آتا آناغه قارشولق قیلماس سزلقدر.

۹: یتیم لرنلگ مالونی آشاماس سزلقدر.

۱۰: ربا آشاماس سزلقدر. ۱۱: خمر اچماس سزلقدر.

۱۲: یالغانغه آنط ایتماس سزلقدر

۱۳: هیچ کمگه یالغانغه گوا هلق بیرماس سزلقدر.

۱۴: نفسکه ایپاروب عمل ایتماس سزلقدر.

۱۵: مسلمان قرداشنی غیبت قیلماس سزلقدر.

۱۶: آلدنده آرتونده یه انلاب سویله ماس سزلقدر.

۱۷: زنadan پاک خاتوننی زنا برلن سوکمک سزلقدر.

- ۱۸ : مسلمان قرده شکه ای مرأی دیماس سزلك در.
- ۱۹ : اویون هم بوش سوزلر سویله شوچی لر برله اویناماس سزلق در.
- ۲۰ : عییلونی تلهب قصقه کشیگه قصقه دیماس سزلك در.
- ۲۱ : آدملردن هیچ کمنی مسخره هم خورلاماس سزلقدر.
- ۲۲ : بلاء کیلسه صبر اینماکلکدر.
- ۲۳ : الله تعالی نڭی عنابندان امین بولماس سزلقدر.
- ۲۴ : قرنده شلر آراسنده بولغان سوزنی کوچرب یورتماس سزلك در.
- ۲۵ : الله تعالی نعمتلندرگان نعمتلرنڭی هر قایوسینه شکر اینمکدر.
- ۲۶ : قایغو بلاء وقتلارنڭی صبر اینمکدر.
- ۲۷ : الله تعالی نڭی رحمتندن امیک کیسمه سس سزلك در.
- ۲۸ : توغری اشلنگان نرسه خطأ اشلر ایچون خطأ اشله نگان نرسه توغری اشلر ایچون بولغان دیماس سزلك در.
- ۲۹ : آدملرنڭی رضالغینی استهب الله تعالی نڭی آچیغسونی آلماس سزلق یعنی برکشی نڭی کوکلی بولسون دیب گناه اشله و.
- ۳۰ : آخرتنی تاشلاب دنیانی اختیار قیلما سسزلقدر.
- ۳۱ : مسلمان قردهش بار نرسه نی صور اغانده صارانلق قیلماس سزلقدر.
- ۳۲ : دنیا اشند اوزندن توبانگه قاراب دین اشند اوزندن یوقاروغه قارامقدر.
- ۳۳ : یالغان سوز سویله مس سزلكدر.
- ۳۴ : شیطان برلن قاتوشماس سزلق یعنی شیطان بولونده یورماس سزلكدر.
- ۳۵ : باطلنی تاشلاماق آنی توتماس سزلقدر.
- ۳۶ : حقنی بلوب ایتمی قالدورماس سزلق یعنی یاشرمس سزلكدر.
- ۳۷ : الله تعالی قاشنده فائده بیروب الله تعالی گه یقین قیله تورغان نرسه لر برله بالانی هم ابوجماعتلرینی ادبلمک لکدر.
- ۳۸ : کورشیلرنی رنجما اینچه توغانلر برله آیرلوشما اینچه آلا رغه ایزگولک قیلماقدر.

۳۹ : الله تعالى نك خلقندن هيچ كمگه هيچ نرسه گه لعنت قيلماس سزلقدر .

۴۰ : هر وقتنه ذكر تسبيح تهليل هم قرآن اوقوده بولماقلقدر .

هر نرسه ني اوزگا ايتكانه يايسه قيلغانه كوكللك سويمه سه اول سوزلرني هم اشلرني ايكنجي كشيگه اوزگه ايتمه هم اشله مه چونكه اوله سينك شيكلكي يمان اشني ياراتميدر .

مثلا كشيگه برسوز ايتوني تله سلك اوزگني شول كشي ايتوب اويلا ب اوزگ ايتنه تورغان سوزني اول ايتكان ايتوب اويله اگر كوكللك قبول اينسه اوزگا ايتكانه ، آزار ايتورسلك اگر قبول ايتماسه اينماس سون آنك ايچون اوله سينك كبي ناچار سوزني هم اشني ياراتميدر .

۴۳۹ حديث : (من ترك) بر من قويسه (اوقومسه) (الصلوة) نمازني (لايكون) بولماس (من امنى) مينم امتمن (ماله) آنك مالى (حرام) حرامدر (واولاده) دخى آنك بالالارى (حرام) حرامدر (وطعامه) دخى آنك طعامى (حرام) حرامدر (ومصاحبته) دخى آنك خاتوني برله اش قيلماقلغى (حرام) حرامدر (فهو) ايندى بولاي بولسه اول من (ملعون) لعنت قيلنمشدر (فى التوريه) تورانه (والانجيل) دخى انجيلك (والزبور) دخى زبورده (والقرآن) دخى قرآنده

۴۴۰ حديث : (العلم) علم (شجرة) شوندى آغاچدر (والعمل) دخى عمل قيلو (فاكبتها) اول آغاچنك يمشى در (فاذالم يكن) ايندى هر قيچان بولماسه (لها) اول آغاچ ايچون (فاكته) يمى (فالنار واجبها) ايندى اول آغاچنى كيسوب اوتقه ياقماقلف بيك تيوشدر (واذالم يكن) دخى هر قيچان بولماسه (للعالم) عالم ايچون (عمل) علمى برلن عمل ايتو (فالنار) ايندى اوت (واجبة) تيوشدر .

۴۴۱ حديث : (من دخل) بر من كرسه (البيت) اوى گه (قبل العالم) عالم كشي دن الك (دخل) كرور (النار) اوتقه (قبل الناس) آدملردن الك (صدق) راست ايتدى (رسولنا) بزنك بيغمبرمز (صلى الله) رحمت قيلغاي ايدى الله تعالى (عليه) اول محمد عليه السلام غه (وسلم) دخى سلامت قيلغاي ايدى آنى